

Iktatószám: 2024/1623

A MANUALART

Alapfokú Művészeti Iskola

PEDAGÓGIAI PROGRAM

OM azonosító: 201218

Érvényes: 2024. szeptember 01.

Tartalom

I.	RÉSZ – NEVELÉSI PROGRAM.....	5
1.	BEVEZETÉS.....	6
1.1.	Az intézmény azonosító adatai	6
1.2.	A pedagógiai program jogszabályi háttere.....	6
2.	NEVELÉSI PROGRAM	7
2.1.	A MANUALART Alapfokú Művészeti Iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	8
2.1.1.	Alapelveink.....	8
2.1.2.	Értékeink.....	9
2.1.3.	Céljaink.....	10
2.1.3.	Feladataink.....	11
2.1.4.	A nevelő-oktató munkánk pedagógiai eszközei	12
2.1.5.	Az nevelő-oktató munka pedagógiai eljárásai	12
2.2.	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	15
2.3	A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	16
2.4.	A pedagógusok helyi intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	17
2.4.1.	A pedagógusok helyi intézményi feladatai	17
2.4.2.	Az osztályfőnöki munka	19
2.5.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	21
2.5.1.	A sajátos nevelési igényű tanulókkal való foglalkozás helyi rendje.....	21
2.5.2.	Kiemelten tehetséges tanuló	22
2.5.3.	Pedagógusi szerepek a tehetségfejlesztésben.....	22
2.5.4.	A tehetséggondozó programok során alkalmazott módszerek.....	23
2.6.	A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje.....	24
2.7.	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái.....	25
2.7.1.	Együttműködés a szülőkkel	25
2.7.2.	Együttműködés a pedagógusok között	25
2.7.3.	Együttműködés a tanulók között.....	25
2.7.4.	A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái	25
2.7.5.	A partnerekkel való együttműködés rendje	27
2.8.	A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei.....	28
2.8.1.	Alkalmassági vizsga	29
2.8.2.	A felvétel és az átvétel helyi szabályai (figyelembe véve a Nkt. kereteit).....	29
3.	HELYI TANTERV.....	30

3.1.	A választott kerettanterv megnevezése	30
3.1.1.	Jogszabályi háttér:	30
3.1.2.	Oktatási eszközök biztosítása:	34
4.	Képzőművészeti, Grafika és festészet tanszak	35
4.1.	A képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói.....	35
4.2.	A képző- és iparművészeti ág sajátosságai:.....	35
4.3.	A képzés struktúrája	36
4.3.1.	Előképző évfolyamok	37
4.3.2.	Alapfokú évfolyamok	39
4.3.3.	Továbbképző évfolyamok	54
5.	GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI	64
5.1.	Alapfokú évfolyamok	64
6.	KÉPZŐMŰVÉSZET: GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK	70
6.1.	Grafika és festészet műhelygyakorlat.....	70
6.2.	Továbbképző évfolyamok	78
6.3.	A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga.....	88
6.4.	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét	96
6.4.1	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek	96
6.4.2.	A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	97
6.5.	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	99
6.5.1.	A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	100
6.5.2.	A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái	100
6.5.3.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	105
6.5.4.	Óraszámok meghatározása	106
6.5.5.	Az alapfokú és továbbképző évfolyamok összevonásának szabályai.....	106
6.5.6.	A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.....	106
6.5.7.	A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	107
6.5.8.	A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek és a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	108
6.5.9.	Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai	108

6.6. A különbözeti- és osztályozó vizsga, évfolyamismétlés szabályai	109
6.7. A MANUALART Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai módszerei és a projektoktatás.....	109
6.8. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	111
6.9. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elveit.....	112
6.10. Az alapfokú művészeti iskola a tanulók közismereti iskolai feladatait figyelembe véve határozza meg a kötelező részvételt a művészeti próbákban és előadásokon.	112
6.11. A képzőművészeti ág oktatásának cél- és feladatrendszere	112
6.11.1. Az oktatás általános fejlesztési követelményei.....	112
6.11.2. Szakmai kompetenciák	113
6.12. A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményeit és témaköreit.	114
6.13. Képzőművészeti tanszak tantárgyainak általános fejlesztési követelményei, vizuális alapozó gyakorlatok	115
II. RÉSZ –KIFUTÓ TANTERVI PROGRAM	116
7. KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG.....	116
7.1. A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI.....	117
7.2. A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI ÉS FELADATAI	117
7.2.3. Festészet tanszak /képzőművészet - grafika-festészet tanszak céljai és feladatai.....	118
7.3. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS KÖVETELMÉNYEI ÉS TANTERVI PROGRAMJA	121
7.3.1. A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményei és témakörei	121
7.4. A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA	125
7.4.1. A képzés struktúrája, óraterve és tantárgyai	125
7.4.2. TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK, CÉLOK, FELADATOK, KÖVETELMÉNYEK AZ ELŐKÉPZŐ ÉVFOLYAMAIN	127
7.4.3. TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK, CÉLOK, FELADATOK, KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOK ÉVFOLYAMAIN.....	130
7.4.6. TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK, CÉLOK, FELADATOK, KÖVETELMÉNYEK A TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMAIN.....	142
III. Záradékok.....	159
7. Jelen pedagógiai program érvényességi ideje	159
8. Záradékok.....	160
9. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala.....	161

I. RÉSZ – NEVELÉSI PROGRAM

*„Ha a gyerekek kritizálva élnek, megtanulják, milyen megbélyegzettnek lenni.
Ha a gyerekek ellenségeskedésben élnek, megtanulnak veszekedni.
Ha a gyerekek kicsúfolva élnek, megtanulnak szégyenlősnek lenni.
Ha a gyerekek megszégyenítve élnek, megtanulnak bűnösnek lenni.
Ha a gyerekek toleráns légkörben élnek, megtanulnak türelmesnek lenni.
Ha a gyerekek bátorítva élnek, megtanulnak bizalommal élni.
Ha a gyerekek megdicsérve élnek, megtanulják megbecsülve érezni magukat.
Ha a gyerekek méltóságban élnek, megtanulják az igazságot.
Ha a gyerekek biztonságban érzik magukat, megtanulnak hinni.
Ha a gyerekek hitelesen élnek, megtanulják, mit jelent szeretni.
Ha a gyerekek elfogadva és barátságban élnek,
megtanulják megkeresni a szeretetet a világon.”*

(Dorothy Law Holtz)

1. BEVEZETÉS

1.1. Az intézmény azonosító adatai

Az iskola neve	MANUALART ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
OM azonosító	201218
Az iskola székhelye	3904 Legyesbénye, Dózsa út 9.
Az iskola telefonszáma	06 47/ 568 -017 06 – 20/ 403 - 9039
Az iskola fenntartója	MANUALART Alapítvány
A fenntartó címe	4467 Szabolcs, Szabolcs vezér utca 1.
Az intézmény típusa	alapfokú művészeti iskola
Az intézmény alapfeladatai	alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágon
Alapításának éve	2008.
Az iskola ellátandó alaptevékenysége	Képző- és iparművészeti ág: - Festészet tanszak - Képzőművészeti tanszak - Grafika és festészet tanszak
Az oktatás munkarendje	Nappali rendszerű

1.2. A pedagógiai program jogszabályi háttere

A közoktatással kapcsolatos általános jogszabályok:

- 2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről
- A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet;
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

Az alapfokú művészetoktatási intézmények struktúrájával, cél- és feladatrendszerével, tartalmi szabályozásával kapcsolatos jogszabály:

- 3/2011.(I.26) NEFMI rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendeletet módosításáról.

2. NEVELÉSI PROGRAM

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja a művészeti-kulturális műveltség azon elemeit, tovább építhető alapjait tartalmazza, amelyeket ezekben az intézményekben elsajátíthat minden tanuló. A követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészetoktatási intézménynek teljesítenie, biztosítania kell.

A gyermeknek, tanulónak joga, hogy adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mértén tovább tanuljon, valamint tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészséget alapozza meg, elősegíti a szakmai orientációt, valamint a szakirányú továbbtanulásra történő felkészülést. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában, a kortárs művészet értő befogadásában.

Jövőképünk

Tanulóink, nevelőink jól érezzék itt magukat, szeressenek ide járni, az intézmény legyen valódi lehetőségekkel teli élettér, az önmegvalósítás színtere. Intézményünk jövőorientált, boldog embereket akar nevelni, akiknek a tudása feleljen meg az Európai Unió elvárásainak. A művészet, a népi hagyományok ápolása fontos terület az életükben.

Küldetésünk

A törvényességet és a szakmaiságot szem előtt tartva olyan intézmény működtetése, amelynek „szereplői” a fenntartói, a társadalmi és a helyi igényeket figyelembe véve, a szülőkkel együttműködve a teljes személyiség megalapozását végzik. Olyan szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges fiatalokat kívánunk nevelni, akik ismereteik, képességeik, személyiségi jegyeik, közösséghez való viszonyuk, szorgalmuk és munkakultúrájuk alapján elismerést vívnak ki önmaguknak, családjuknak és iskolájuknak és társadalmunknak.

El szeretnénk érni egy személyiségfejlesztő, gyermekközpontú iskola kialakítását, ahol minden pedagógiai, gazdasági, fizikai, adminisztratív tevékenység a gyermek fejlesztéséért, eredményes neveléséért történik. Célunk, hogy tanulóink a képzés ideje alatt elsajátítsák mindazt, amit az élet követel, autonóm személyiségekké váljanak, és szabad felnőttként tudjanak élni.

2.1. A MANUALART Alapfokú Művészeti Iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1.1. Alapelveink

Az alapfokú iskolánk művészetoktatási elvei

A művészetoktatás tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül.

Az alapfokú művészeti iskola a művészeti ágak iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja (a továbbiakban: követelmény és tantervi program) a speciális művészeti készségek és ismeretek fejlesztését képező tartalmakat és tudásszintet meghatározó alapidokumentum.

A követelmény és tantervi program határozza meg azokat a kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot biztosítják. Az egységesítést szolgáló közös alapra építhetik az alapfokú művészetoktatási intézmények pedagógiai programjukat, azon belül helyi tantervüket, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével fogalmazhatnak meg.

Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség- és személyiségfejlesztésen van. A tantervi szabályozás rugalmassága révén hozzájárul az integrált oktatás-nevelés megvalósításához, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciaterület fejlesztéséhez.

A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a művészeti terület szerinti műveltség megalapozásához, a különböző kompetenciák fejlesztéséhez. A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

A gyermekközpontúság

Számunkra azt jelenti, hogy ismerjük a gyerekek életkoronkénti gyorsan változó testi, lelki és szellemi állapotait, ezek jellemzőit, és tudjuk, hogy e szükségleteket milyen adekvát módszerrel elégítsük ki. Lehetővé téve így személyiségük lehető legoptimálisabb kibontakoztatását. A fejlődést nem kell, és nem is szabad siettetnünk.

Az iskolában folyó szerteágazó tevékenységrendszer, valamint a pedagógiai munka középpontjában a gyermek személyiségének alakítása, fejlesztése áll. A művészeti nevelés a lelki egészség, a lelki életminőség megőrzésének és fejlesztésének az eszköze. (Mint ahogy a kognitív nevelés nem lehet cél, csak eszköz a személyiségfejlesztésben)

A megkülönböztetés nélküli bánásmód

Minden gyermeknek egyaránt joga van tanuláshoz, a megkülönböztetés nélküli bánásmódhoz. Az esélyegyenlőség egyenlő bánásmód megvalósításának kiemelt feladatai:

- sajátos, a partnerek igényeit figyelembe vevő tanterv szerint folyó a képzés;
- integrált oktatás a hátrányos helyzetű, valamint a nehezebben haladó tanulók felzárkóztatása, differenciált oktatás;
- speciális felkészültségű, a hátrányos helyzetből adódó problémákat ismerő és kezelni tudó, több éves tapasztalattal rendelkező pedagógusok alkalmazása.

Demokratikus légkör

Az eredményes munkavégzés feltétele a demokratikus munkakapcsolat, amely a pedagógusok, és iskolavezetés, a szülők, és a gyermekek együttműködésével valósul meg.

A demokratikus munkavégzés, a szabad véleménynyilvánításon, az építő jellegű viták, a kreatív gondolkodást, egyéni ötleteket támogató szemléleten, egymás kölcsönös tiszteletén, a rendszeresen egyeztetésen és információáramláson, a közös döntéshozatalon alapul.

Az iskolánkban folyó oktatási folyamatok demokratizmusa abban áll, hogy: mindenki számára közös szakirányú műveltséget, közös kommunikációs alapot nyújt, tekintetbe veszi az egyéni igényeket, fejlettséget és fejlődési sajátosságokat, az érdeklődést és a pályairányultságot szavatolja, az átjárhatóságot csökkenti az indulási hátrányokat, lehetővé teszi a tanulók képességeinek kibontakoztatását.

2.1.2. Értékeink

Intézménytípusunk alapvető funkciója: a tehetségek gondozása, veleszületett vagy szerzett képességeik továbbfejlesztése, megtalálni számukra azt az „utat”, amelyen elmélyülten és eredményesen törhetnek előre és az átlagosat túlhaladó teljesítményekre képesek. A tehetséges tanulók mind a képességek, mind a viselkedés, a magatartás terén eltérnek az átlagtól.

A tehetséges gyerekek nem egyformák. Legfontosabb személyiségjegyük az eredetiség. A kreatív gyermekekre általában magas fokú tudásvágy, kíváncsiság, belső teljesítménykényszer, nagyfokú autonómia, önbizalom, szabad kommunikációra törekvés, csökkentett mértékű alkalmazkodás, az elnyomás és a korlátozás elleni védekezés, a szociális korlátok áthágása jellemző. A tehetséggondozásban nincs egy igazi út, amely minden gyermek számára járható. Az, hogy milyen programokkal és módszerekkel lehet egy-egy tehetséges gyerekkel vagy csoporttal foglalkozni csak bizonyos információk birtokában lehetséges megtervezni.

Ezek:

- az érintett gyerek, gyerekek kora;
- milyen szinten állnak, mit tudnak;
- milyen motivációk inspirálják, milyen a feladat iránti elkötelezettségük;
- mit tud a pedagógus szakmailag nyújtani;
- mennyiben lehet számítani a családi háttér támogatására;
- milyen feltételrendszer mellett dolgozik a pedagógus;
- mennyi időt és energiát tud és akar befektetni ebbe a munkába a pedagógus;
- milyen elismerés és kik részéről várható a nevelő extra teljesítményéért;

- „minőségi” csoportba irányítás (egyénenként eltérő időben) kimagasló tehetségek esetében;
- gyorsítás: amikor egy tanévben esetleg 2 év anyagát is minden nehézség nélkül képes elsajátítani a gyermek.
- gazdagítás, dúsítás: hogy a tanévi anyagot az idő 2/3-a alatt sikerül feldolgozni és a fennmaradó 1/3-nyi időben a növendékek egyéni fejlesztő programokkal dolgoznak.

A művészi képességek rendszerint korán megmutatkoznak, de a motivációs akarati tényezőktől, a környezet serkentő-gátló hatásától is függ, hogy lesz-e belőlük művészi tehetség. A tehetségek megmutatkozásának, bizonyításának, a tehetség mértékének megállapítására alkalmas tevékenységi formák az alábbiak az egyes művészeti tanszakokon:

- pályázatokon való részvétel (nemzetközi, megyei, városi szinteken) – minden tanszak;
- versenyeken való részvétel (házi, városi, országos, nemzetközi) – minden tanszak;
- külső rendezvényeken (más iskolai, városi, külföldi) való szereplés;
- helyi tárlatokon való bemutatkozás – képző és iparművész tanszakok;
- szaktáborokon való részvétel.

A tehetségek oktatása nem pusztán a tantervi keretek közé szorított információ-közvetítésből áll, sokkal inkább olyan folyamatként kell felfogni, amely állandó tökéletesítésre ösztönöz az egyén saját képességeit illetően.

A tehetséggondozás feltételei:

- a tehetségek felkutatása, felismerése;
- megfelelő tárgyi-technikai feltételek biztosítása;
- napi kapcsolattartás az azonos növendéket oktatók-nevelők között;
- olyan oktatási légkör biztosítása, amely leküzdi a kreativitással szembeni akadályokat (pl.: az elmagányosodás érzését, kortársak megvetését, hibáktól való szorongás érzését, stb.);
- a tehetséges pedagógusok, melyek nélkül eredményesen nem lehet tehetségeket nevelni-oktatni.

A tanári munka professzionális szakma. Azt a pluszt, amitől sokan alkotó művészetnek is tekintik – a pedagógus személyisége adja hozzá. Felelőssége abban áll, hogy a reá bízott minden ember egyedi és megismételhetetlen. Ezért az e „szakmát művelők személyisége és erkölcsi arculata oly mértékig feltétele a sikeres pályafutásnak, mint a szaktudásuk”.

2.1.3. Céljaink

- Váljon belső igénnyé tanulóinkban a művészeti tevékenység sokoldalú végzése, népi hagyományok ápolása.
- Jelenjen meg pedagógiai tevékenységünkben a helyi, a nemzeti és egyetemes kultúra megismerése, a környezettudatos magatartás, a kommunikációs kulturáltság, a testi és lelki egészségre törekvés.

- Egyéni adottságokra épülő képességek és készségek fejlesztése, eredményes tanulási stratégiák követése, a gyermekközpontúság figyelembe vételével.
- Tanulóink rendelkezzenek reális önismerettel és reális életszemlélettel.
- Legyenek nyitottak a problémák megoldásában, az újra, a szépre, az igazságra, a szerepre.
- legyenek felkészültek a középiskolai továbbtanulásra.
- Érezzék az önképzés szükségességét, sajátítsák el az élethosszig tartó tanulás képességét.

Olyan iskolai légkört szeretnénk teremteni, amelyben a gyerek és felnőtt jól érzi magát, ahol emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló és nevelő teljes értékű emberként éli meg önmagát. Iskolánk oktató-nevelő munkájának célja és feladata, hogy kulturált, a választott szakra orientáló környezetet biztosítson tanulóinak, lehetőséget adjon a továbbtanulásra, illetve az alapos szakmai ismeretek elsajátítására, valamint megfeleljen a szülők, illetve a társadalmi környezet, a munkaerőpiac elvárásainak. Ennek érdekében szükséges egy jól szervezett, magas szakmai pedagógiai színvonalon teljesítő, összeszokott „együtt gondolkodó” nevelőtestület kialakítása.

A hagyományok megtartásával együtt az iskola jelenét-jövőjét úgy kívánjuk alakítani, ahol jól érzik magukat a tanulók, a pedagógusok és közös munkával elérhetik nevelési, tanulási képzési céljaikat. Fontos, hogy tanáraink „munkatársként” kezeljék tanítványaikat, tudatos pedagógiai munkájukkal folyamatosan alakítsák a gyermekek személyiségét és szakmai elhivatottságát. Munkánkban fontos támasznak tartjuk a szülőkkel való együttműködést, pedagógiaiilag önálló felfogású és arculatú iskola megteremtését.

Célunk a személyiségfejlesztő, gyermekközpontú iskola kialakítása, ahol minden pedagógiai, gazdasági, fizikai, adminisztratív tevékenység a gyermek fejlesztéséért, eredményes neveléséért történik. Célunk, hogy tanulóink a képzés ideje alatt elsajátítsák mindazt, amit az élet követel, autonóm személyiségekké váljanak, és szabad felnőttként tudjanak élni.

1.2.3. Feladataink

Az alapfokú művészeti iskolában művészeti nevelés és oktatás folyik. Az alapfokú művészeti oktatás megalapozza a művészi kifejező készséget, illetve előkészít a szakirányú továbbtanulásra. Az alapfokú művészeti iskolában a tankötelezettség nem teljesíthető, illetve a tanuló nem készülhet fel az alapműveltségi vizsga letételére.

Az alapfokú művészeti iskolák - az Alapfokú Művészetoktatás Követelményei és Tantervi Programjában meghatározottak szerint - legfeljebb hat és legfeljebb tizenkettő évfolyama van, melynek keretei között az oktatás előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokon folyik. A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát tehet, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet. A művészeti alapvizsga a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít. A művészeti alapvizsgát és a művészeti záróvizsgát jogszabályban meghatározottak szerint kell szervezni. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6 § (7) bekezdése alapján az alapfokú

művészeti iskola alapfokú évfolyamáról a továbbképző évfolyamokra az léphet tovább, aki sikeresen teljesítette az alapvizsga követelményeit.

További feladataink

Tehetséggondozó csoport létrehozása:

- hátrányos helyzetben lévő gyermekek bevonása a tevékenységbe;
- az életkori sajátosságoknak megfelelő foglalkoztatási tartalom kimunkálása;
- a kommunikációs képességek fejlesztése érdekében tudatos kommunikációs technikák alkalmaztatása;
- kommunikációs alapkészségek kiépítése.

1.2.4. A nevelő-oktató munkánk pedagógiai eszközei

A pedagógiai eszközök megválasztásában kitüntetett szempontok:

- minden gyermek számára, az életkori jellemzők figyelembevételével, képességeinek, érdeklődésének, valamint távolabbi céljainak megfelelő programokat, tevékenységi formákat biztosítani;
- személyes példamutatással neveljük növendékeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.

Intézményünkben az alábbi csoportosításban az alábbi **nevelési módszereket, eszközöket** alkalmazzuk:

- a meggyőzés, a felvilágosítás és a tudatosítás módszerei;
- a tevékenység megszervezésének módjai: megbízás, ellenőrzés-értékelés, játékos módszerek, gyakorlás.

A magatartásra ható módszerek:

- ösztönző módszerek: helyeslés, biztatás, elismerés, szereplési/bemutakozási lehetőség, dicséret, oklevél, osztályozás, jutalmazás;
- kényszerítő módszerek: felszólítás, kizárás az iskolából;
- gátlást kiváltó módszerek: melyek a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célozzák: ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás.

A nevelési módszerek különböző formái, változatai közül az alábbiakat alkalmazzuk leginkább:

- nyelvi (verbális) eszközök: beszéd, beszélgetés, mely lehet: szabad vagy irányított, spontán vagy tervezett, egyéni vagy csoportos;
- nem nyelvi (non verbális) eszközök: mimika, szemmozgás, tekintet, test-helyzet, mozdulatok, gesztusok.

1.2.5. A nevelő-oktató munka pedagógiai eljárásai

A nevelő-oktató munka pedagógiai eljárásai

- kompetencia alapú fejlesztés, valós élethelyzeteket modellező feladatrendszer;
- játékos, élményre épülő oktatás, alkotómunka;

- egyéni tanulási utak biztosítás;
- kreativitásfejlesztő tevékenységrendszer;
- differenciált oktatás;
- gazdagítás, dúsítás, mélyítés, gyorsítás;
- hálózati tanulást segítő művészeti projektek;
- reflexió, önreflexió alkalmazása.

A kompetencia alapú fejlesztés, valós élethelyzeteket modellező feladatrendszer, játékos, élményre épülő oktatás, alkotómunka, egyéni tanulási utak biztosítása kreativitásfejlesztő tevékenységrendszer, differenciált oktatás, gazdagítás, dúsítás, mélyítés, gyorsítás, hálózati tanulást segítő művészeti projektek, reflexió, önreflexió alkalmazása.

A nevelési eljárások során figyelembe kell venni a fejlettséget és fejlődési sajátosságokat, az érdeklődést. A közös műveltségi alapok birtokbavétele differenciált bánásmódot követel. A különböző pszichikumú gyerekek más-más nevelési eljárásokat feltételeznek, a közös ismeretanyagot is más – más módszerekkel kell a különböző felkészültségű fiatalok számára érthetővé, élvezhetővé tenni.

A tanulásfejlesztés talán legfontosabb feladata az egyéni tanulási stratégiák fejlesztése. A cél az, hogy elérjük a tanulás egész folyamatának önszabályozását. Vagyis, hogy a tanuló képes legyen felmérni, hogy milyen ismeretekre és készségekre van szüksége, ezeket hogyan tudja elsajátítani, milyen módszereket és tanulási forrásokat (pedagógusok, könyvek, adathordozók) kell igénybe venni.

A tanulás önszabályozásának eléréséhez a következőkre van szükség:

Önismeret és önértékelés fejlesztése

Pozitív tanulási attitűdök, motiváció és légkör

Egyéni tanulási utak biztosítására, amelynek elemei: egyéni tanulási tempó, érdeklődés, attitűd figyelembevétel, egyéni konzultációk, felkészítések, egyéni ismeretszerzési mód, egyéni tananyag biztosítása, az igényekhez való igazodás.

Kompetencia alapú fejlesztés

Pedagógiai tevékenységünk során az egész személyiségre vonatkozóan a személyes kompetenciák kialakítását és fejlesztését tűztük ki célul.

A kompetencia latin eredetű szó, alkalmasságot, ügyességet fejez ki.

A kompetenciát úgy kell tekinteni, mint olyan általános képességet, amely a tudáson, a tapasztalaton, az értékeken és a diszpozíciókon alapszik, és amelyet egy adott személy tanulás során fejleszt ki magában. Alapvetően értelmi (kognitív) alapú tulajdonság, de fontos szerepet játszanak benne motivációs elemek, képességek, egyéb emocionális tényezők.

A különböző módszerek, eljárások és eszközök alkalmazásával komplex személyiségfejlesztő programot valósítunk meg.

Módszerek, tevékenységformák

A nevelőtestület és az intézményvezető döntése alapján a pedagógiai program tartalmazza az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszereket, beleértve a projektoktatást is.

Differenciált oktatás

A differenciált fejlesztés, amely egyrészt egyéni munkára épít, másrészt homogén csoportokban végzett tevékenységre. A differenciált fejlesztés nemcsak a tehetségesebb diákok hatékony előrehaladásához szükséges, de minden tanuló optimális fejlődésének feltétele.

A differenciálás az egyéni különbségek felismerésére való törekvést és olyan szervezeti stratégia keresését, alkalmazását jelenti, amely szem előtt tartja az egyéni különbségeket a fejlesztési folyamatban. Minden tanuló másfajta személyiség, másképpen képes az ismeretek feldolgozására, más- és más a műveleti képességek színvonala, eltérőek a tanulásra való készenlét sajátosságai, a tanuláshoz való viszony, másak az önálló munkavégzés feltételei a tanulóban és szűkebb környezetében, különböző fejlettségű a tanulók együttműködési készsége, eltérő társas helyzetek jellemzik a gyermekeket.

Speciális munkaformák

- nyitott feladatok;
- különböző munkatempóra épülő feladatok képesség szerinti csoportoknak kiosztott feladatok az alapokról indulás;
- egyéni feladatok;
- kooperatív tanulás differenciált motiváció differenciált értékelés.

Operatív tervezés

Operatív tervezéskor a kitűzött célok elérése az elsődleges szempont. Az iskolánk vezetése és a nevelőtestület közös konszenzusa alapján fogalmazódott meg az operatív tervezés alapját adó rendszer.

Az iskolánk által megfogalmazott szempontrendszer a következő:

- a művészetoktatás egészét átható minőségközpontú szemlélet elérése;
- az egységes nevelői szemlélet kialakítása;
- a következetes követelés és igényesség szerinti munkavégzés;
- az általános erkölcsi értékek;
- humán magatartás minták;
- pozitív szokásrendszerek átadása, tudatosítása;
- egyénre szabott motiválással;
- a tehetséggondozás hatékonyságának megőrzése;
- a tehetséggondozás rendszerének kidolgozása és működtetése;
- az iskolahasználók, illetve a pedagógusok igényeinek megfelelően;
- az intézményszolgáltató jellegének további erősítése;
- a társintézmények vezetőivel, munkatársaival való jó együttműködés fenntartása;
- közös rendezvények szervezése nagyobb esélyegyenlőség biztosítása;
- befogadó attitűd kialakítása minden iskolahasználó tekintetében;
- hálózati tanulás rendszerének kiépítése;
- művészeti projektek megvalósításával.

2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcs-kompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő.

A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.

A hagyományos ismeretközpontú tervezést felváltja a kompetenciákra épülő tervezés (kompetenciák és kompetencia szintek meghatározása). A tanulók tudását, teljesítményét individualizált módon mérjük. Középpontba állítjuk a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazás-képes tudás megszerzését. A kompetencia azon elvárható ismeretek, képességek, magatartási és viselkedésszempontok összessége, amely által a személyiség képes lesz egy adott feladat eredményes teljesítésére.

A kompetencia alapú tervezés jellemzői:

- kompetencia alapú;
- teljesítményre alapozott (nem időegységre);
- egyéni haladást tesz lehetővé, egyéni igények érvényesülnek benne;
- tanuló központú;
- gyakorlat-orientált;
- Azonnali visszajelzést ad a hatékonyságról;
- értékelés a teljesítmény alapján a leírt kritériumok szerint történik.

Az értelmi kompetencia

- az ismeretek, alapfogalmak, alapelvek megismerése, befogadása;
- az egyszerű és bonyolultabb összefüggések megértése, következtetések levonása, a már meglévő ismeretek alkalmazása, újrafogalmazása;
- kreatív alkotói folyamatok kialakulása;
- a megismerés vágya ösztönözzé a tanulókat egy-egy témában való elmélyülésre, keltse fel érdeklődésüket a tananyaggal összefüggő egyéb művészeti ágak iránt is.

Pszichomotoros kompetencia

Az életkori sajátosságok szerint felépített tananyag és követelményrendszer az egymásra épülő tanulási folyamatokat is meghatározza. A képzés során feladatunk, hogy az egyszerű utánpótlásos tanulástól a felesleges „mozdulatok” kiküszöbölésén és a koordináción keresztül a tanulási folyamat automatizálásáig jussunk.

Érzelmi, akarati kompetencia

A pedagógus feladata, hogy alakítsa ki a tanulóknak a befogadás készségét.

Nyitottak legyenek minden új befogadására, keltse fel érdeklődésüket a tananyag iránt, a megismerés utáni vágy legyen a tanóra hajtóereje.

Szociális érzékenység

Az egyéni és közösségi tudat, az általános személyes világtudat kialakításán túl alakuljon ki a tanulóknál a „másság” elfogadásának képessége. A segítő életmódra nevelés eredményeképpen szociális érzékenység jellemezze tanulóinkat.

Közösségi kompetencia

A pedagógus, mint vezető elősegíti a tanuló társas, rokonszenvi, közösségi kapcsolatainak kialakulását, fejlesztését. Gondoskodik arról, hogy a tanulók megfelelő gyakorlatot szerezzenek a csoportmegbízatások vállalásában és teljesítésében, együttes tevékenységek, közös programok, produkciók tervezésében és megvalósításában. A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a képző- és iparművészetben ötvöződnek. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség. A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői. A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését.

2.3 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Az iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- tanórák – szaktárgyi órák,
- tanórán kívüli foglalkozások-bemutatók kiállítások,
- szakmai kirándulások, művészeti tábor.

Mindkét terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához, véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez, a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend), a másság elfogadásához, az együtt érző magatartás kialakulásához, harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Az iskola osztályai munkaközösségek és egyben alkotóközösségek is, amelyekben az egyén helye és szerepe meghatározó, ugyanakkor jellemzője az együttműködés, a közös cél eléréséért folytatott erőfeszítés, az összetartozás, egy közösséghez tartozás érzése. A közösség meghatározott, a pedagógus által közvetített és képviselt normák szerint dolgozik, amelynek alaptételei:

bizalom, tisztelet és szeretet. Jellemzője a kölcsönösség. Az osztályokban tanító pedagógusok feladata a közösségépítés, a közösségfejlesztés, ezen keresztül a személyiségformálás. A közösséghez tartozás egyfajta biztonságérzetet is alakítson ki a tanulóknál.

Feladataink:

- az egyén a közösségen belül aktív, alkotó tag legyen;
- tudjon és merjen véleményt formálni, tudja álláspontját előadni, megvédeni. Képes legyen a másságot elfogadni, a közösségért áldozatot hozni;
- képes legyen a közös értékrend szerinti szokások elsajátítására;
- fejlődjön és kibontakozzon kommunikációs készsége.

A feladat jelentősége kiemelkedő, hiszen a kommunikációs kultúra részben a műveltség a tudás alapja, részben társadalmi érintkezés döntő tényezője. A tanulás folyamatához pozitív élmények kapcsolódjanak megfelelő rend, a belső normák és szabályok kialakítása és megtartása biztosítsa a tananyag elsajátításának eredményességét.

2.4. A pedagógusok helyi intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

2.4.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus a tanulók nevelése érdekében felelősséggel és önállóan végzi munkáját. Nevelő-oktató munkáját az intézmény egységes nevelési elvei, Pedagógiai programja alapján, módszereinek szabad megválasztásával végzi. Munkáját havi lebontásban elkészített tanmenet szerint végzi.

Alaptevékenységében elvégzi azokat a tanórai és tanórán kívüli teendőket, amelyek az intézmény rendeltetés szerinti nevelő – oktató munkájából a nevelőre kötelezően vonatkoznak:

- a tanítási órán minőségi munkát végez;
- folyamatosan képi magát, részt vesz a kötelező továbbképzéseken;
- a nevelő – oktató munkával összefüggő megbeszéléseken, értekezleteken részt vesz;
- elvégzi azokat az adminisztratív és szervezési feladatokat, amelyeket az intézmény nevelő munkája szükségessé tesz, illetve a jogszabályok előírnak;
- nevelő – oktató munkáját tervszerűen végzi, tanmenet alapján dolgozik;
- a tanmenetet az igazgató által meghatározott időpontban, a tanszakvezető véleményével jóváhagyásra bemutatja. (Ha az alapidokumentumok nem változnak, a bevált tanmenetet folyamatos kiegészítéssel több éven át használhatják);
- szülői értekezletet, fogadóórát tart.

Kiemelt feladata az intézményi tehetséggondozás megvalósítása, az alábbiak szerint tehetséggazonosítás:

- tehetségígéretetek megfigyelése;
- tehetséggondozó programok kidolgozása;

- a tehetséges tanulók versenyekre történő felkészítése a tehetséges tanulók bemutatása;
- a szakirányú továbbtanulás elősegítése;
- szükség szerint egyéni fejlesztési terv készítése;
- támogatásban részesített tehetséggondozó pályázatok megvalósítása tehetséggondozó pályázatok megírásában közreműködés;
- közreműködik az iskolaközösség kialakításában és fejlesztésében.

Alkotó módon részt vállal:

- a nevelőtestület újszerű törekvéseiben, a közös vállalkozások teljesítésében;
- az ünnepélyek és megemlékezések rendezésében;
- az iskola hagyományainak ápolásában;
- a tanulók folyamatos felzárkóztatásában;
- a tehetséggondozást szolgáló feladatokból, a pályaválasztási feladatokból;
- a gyermekvédelmi tevékenységből;
- a tanulók egész napos foglalkoztatásában (táborok, rendezvények) tervezésében, szervezésében, irányításában.

Az intézmény egészére kötelezően háruló feladatok közül egyes teendők (az intézményen belüli szakértelmen és az egyenlő teherviselés elvein alapuló munkamegosztás szerint) kötelezőek az alábbiak szerint:

- helyettesítés;
- versenyekre való felkészítés, utaztatás;
- a telephelyi szertárért a felelősségvállalás, munkavédelmi és tűzvédelmi feladatok.

A pedagógus kötelezettségei

- kísérelje figyelemmel és segítse elő a tanulók fejlődését;
- a szülőket és tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztatja. Figyelmeztesse a szülőt, ha a gyermekek jogainak megóvására, vagy fejlődése érdekében intézkedést tart szükségesnek;
- a szülő és tanuló javaslataira, kérdéseire érdemi választ adjon;
- a nevelő – oktató tevékenységében a tanítás során a tájékoztatást és ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan nyújtsa;
- a gyermekek, tanulók emberi méltóságát és jogait tartsa tiszteletben;
- hét évenként legalább egy alkalommal – a törvényi előírások szerint – továbbképzésen kell részt vennie. Ennek elmulasztása esetén a pedagógus munkaviszonya megszüntethető;
- nem kell továbbképzésen részt vennie annak a pedagógusnak, akinek pedagógus szakszolgálati vizsgát vagy egyéb előírt vizsgát tett a vizsgák letétele utáni hét év során;
- személyi adataiban történt változást (név, lakcím, szabadság idején a tartózkodási helyét) felettesének azonnal jelenti;
- távolmaradása esetén előre értesíti felettesét és gondoskodik arról, hogy az oktatás eszközei a helyettesítő nevelő rendelkezésére álljanak;

- betartja és a felügyeletére bízott tanulókkal betartatja a munka- és tűzvédelmi feladatok előírásait. A területén tapasztalt munka- és tűzvédelmi hiányosságokat jelezni köteles a megbízónak. A tanulókkal történt legkisebb balesetet is köteles jelenteni a megbízónak, függetlenül attól, hogy a képzés ideje alatt v. óráközi szünetben, illetve az oktatási intézmény egyéb helyiségeiben (mosdók, folyosók stb...) történik;
- a fentiekén kívül elvégzi azokat a feladatokat, amelyekkel az igazgató vagy közvetlen felettese megbízza.

A pedagógus személyisége

A személyiségfejlesztésben kiemelt szerepe van a nevelő személyiségének, a tananyagtartalomnak, a módszernek, a gyakorlatnak, a cselekvésre serkentő motivációknak, a tanár-diák együttműködési készségnek.

Kitűzött céljaink megvalósításának egyik feltétele a pedagógusok személyiségével kapcsolatos elvárások meghatározása, amelyek a következők:

- felkészültséggel, szaktudással, gazdag módszertani kultúrával rendelkezzen;
- legyen nyitott az információk befogadására, ismereteinek fejlesztésére, kiegészítésére legyen következetes;
- humánus modellközvetítő szerepet töltsön be, ezért személyisége, magatartása legyen élményforrás közvetítse a tudását olyan meggyőző erővel, amely követendő példává válik a tanulók számára pozitív kisugárzással;
- pontosan és igényesen végezze, a munkáját rendelkezzen felelősségérzettel, önkritikával, hibáit vállalja az adott feladathoz megfelelő pedagógiai módszerekkel keltse fel a tanulók érdeklődését, aktivitását.

A pedagógus jogai

- a pedagógiai program alapján a tananyagot a nevelés és tanítás módszereit megválaszthatja;
- a szakmai munkaközösség véleményének meghallgatásával megválaszthatja az alkalmazott taneszközöket, tankönyveket és tanulmányi segédleteket;
- irányítsa és értékelje a tanulók munkáját. Minősítse a tanulók munkáját, hogy hozzájussanak a szükséges ismeretekhez.
- a nevelőtestület tagjaként részt vegyen az iskola pedagógiai programjának tervezésében és értékelésében, gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat;
- szakmai egyesületek, kamarák tagjaként vagy képviselőként vegyen részt helyi, regionális és országos közoktatással foglalkozó testületek munkájában;
- személyét, mint a pedagógus közösség tagját megbecsüljék, személyiségi jogait tiszteletben tartás, nevelői – oktatói tevékenységét elismerjék.

2.4.2. Az osztályfőnöki munka

Intézményünkben osztályfőnöki feladatokat lát el az a főtárgy tanár, aki legalább egy csoport szakmai munkáját irányítja, szervezi a csoport közösségi életét, tanítási órán kívüli tevékenységeit.

Az osztályfőnök az, aki az iskolákban a személyességet jelenti; az osztályt, mint nevelési tényezőt, a szociális kompetenciákat alakító, formáló közösséget vezeti; segíti a tanulókat a jelen történéseinek megértésében, a helyes értékrendjük kialakításában.

Az osztályfőnök modell szerepe:

- személyesség, természetes viselkedés, önbizalom, önbecsülés;
- hitelesség, kongruencia - a szavak, a tett és az érzelmek egysége a gondolati és a mindennapi tevékenység területén;
- tolerancia – mások véleménye, meggyőződése iránti türelmesség;
- empátia – beleélés a másik ember lelkiállapotába.

Az osztályfőnök személyiségjegyei:

- magas szintű pedagógiai, pszichológiai műveltség;
- kiegyensúlyozott érzelmi élet;
- reális énkép és önismeret;
- magas fokú elkötelezettség és felelősségtudat;
- emberszeretet, gyermekszeretet, szociális érzékenység, fegyelem, önfegyelem;
- kritikai, önkritikai érzék, optimizmus, humor, kreativitás, találékonyság;
- helyzetfelismerés, alkalmazkodóképesség.

A munka jellemzői:

- komplex, átfogó – a tanuló egész személyiségére irányul a tevékenysége differenciált – a személyiség és a közösség fejlesztése folyamán individualizált követelményeket támaszt;
- rugalmas - nincs előírható, részleteiben megtervezhető tananyaga; ellátása lényegesen több spontaneitást, rugalmasságot, reflexivitást igényel.

Az osztályfőnöki munka feladatkörei

Közvetlen nevelőmunka – ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk; az aktuális események feldolgozása; különböző értékrendek megismertetése; a kultúrahasznalet megtanítása; a konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenység; mentálhigiénés szemlélet alkalmazása a nevelőmunkában; törődés a gyermekek aktuális problémáival; az osztály konfliktusainak megoldása; gyermekvédelmi munka.

Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok – a haladási napló naprakész vezetése, a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése; igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása félévkor és évvégén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt; félévi értesítő, anyakönyv- és bizonyítványírás.

Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása – kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal, a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkel, szülők közötti felvilágosító munka; szabadidős tevékenységek, programok szervezése.

Nevelési témakörök

- az osztályközösség menedzselése, a csoportkohézió kialakítása;
- a személyiség fejlesztése, az énkép alakulása;
- az értékekre való nevelés – az egészség védelme, a családi élet harmóniája, a társadalmi szerepre való felkészítés, a jövőkép alakítása, a műveltség gyarapításának igénye, munka- és környezetkultúra, a szabadidő igényes eltöltése;
- személyes biztonságra nevelés, közlekedési kultúra az ésszerű fogyasztó, a deviáns magatartások megelőzése;
- a nemzeti hagyományok megismertetése és tisztelete.
- az önkép, önértékelés fejlesztése;
- a szocializációs folyamatok elősegítése;
- konfliktuskezelés.

Az osztályfőnök programalkotó, adminisztrációs szerepei, feladatai

Tanmenet

A pedagógus az éves szakmai munkáját a tanmenetében tervezi meg. A Manualart Alapfokú Művészeti Iskolában havi lebontásban kell a tanmenetet elkészíteni. A tanmenetet a munkaközösség vezetők és az igazgatóhelyettesek ellenőrzik.

Fejlesztési terv

A csoport összetételét, szociális hátterét, szakmai előhaladását figyelembe véve fejlesztési tervet készít. A fejlesztési terv tartalmazza az erős oldal további erősítését és a gyenge oldal fejlesztését.

2.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

2.5.1. A sajátos nevelési igényű tanulókkal való foglalkozás helyi rendje

Az alapfokú művészeti iskolák nem jogosultak a sajátos nevelési igényű tanulók után emelt normatíva igénylésére. Fejlesztő foglalkozásokat számukra az intézmény nem tud biztosítani. Ugyanakkor a művészetpedagógiai módszerekkel, a megélt sikerekkel és örömeikkel jelentős mértékben hozzájárulunk fejlődésükhöz. A sajátos nevelési igényű tanulókat nyilvántartjuk, megkülönböztetett figyelemmel és a differenciálás módszerével segítjük előmenetelüket.

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Az esélyegyenlőség elve szerint minden tanuló számára biztosítani kell a továbbhaladás lehetőségét. Célunk, hogy a magatartási problémákkal küszködő gyermek is a közösség tagjává váljon, elismeréseket szerezzen.

A cél elérése érdekében a pedagógus feladata, hogy bizalmi viszonyba kerüljön a gyerekkel kialakítva biztonságérzetét, együttműködő, segítő szándékú kapcsolatot alakítson ki a szülőkkel, ügyeljen a gyakori információáramlásra, hogy a gyermek viselkedésének változásait, a kiváltó okokat vizsgálni tudja. A gyermekekhez bizalommal, szeretettel, munkájának elismerésével közelítő pedagógus lehet igazán hatékony ebben a munkában. A nyugodt, következetes

nevelői magatartásnak, valamint az egyénre szabott differenciált oktatásnak kiemelkedő szerepe van a beilleszkedési gondok megoldásában.

A pedagógus fontos feladata a kapcsolatteremtés módjainak, a helyes magatartásformáknak a megtanítása is. Feladatunk továbbá a hiperaktivitás felismerése, és a megfelelő tanítási – tanulási módszer alkalmazása.

2.5.2. Kiemelten tehetséges tanuló

Az átlagtól eltérő, különlegesen tehetséges gyerekek is egyéni bánásmódot igényelnek. A tananyagot nagyobb léptékkal elsajátító tanulók differenciált oktatását egyénre szabott feladatokkal, esetleg egyéni tanrenddel biztosítani kell.

Programunkban kiemelt szerepet játszik a tehetséggondozás is. A tehetséges gyermekek felismerése, önálló ismeretszerzésre való ösztönzése pedagógus feladata. A tehetséges fiatalok tanulmányi versenyekre való felkészítése, a pályaaorientáció szintén kiemelt feladatunk.

Ügyelni kell arra, hogy a tehetséges tanulók személyiségében ne okozzon torzulást a siker. A siker- és az esetleges kudarcélmény feldolgozásában a pedagógusnak és a szülőknek is nagy szerepe van.

A tehetség és a képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek:

- egyéni és csoportos feladatok;
- tehetséggondozó órák;
- tehetséggondozó programok;
- tehetségműhelyek;
- projektek;
- pályázatok;
- versenyekre, bemutatókra, fesztiválokra való felkészítés;
- alkotótáborok;
- vendégoktatók, koreográfusok kurzusa;
- továbbtanulást segítő foglalkozások;
- komplex tehetségfejlesztő programok.

Rendkívüli tovább haladás esetén osztályozó vizsgát tehetnek a tanulók. Az országos tanulmányi versenyen való eredményes szerepléssel az alapfokú művészeti-és záróvizsga alól mentességet kaphatnak.

2.5.3. Pedagógusi szerepek a tehetségfejlesztésben

Programvezető/igazgató, igazgatóhelyettes: általános áttekintés, bátorítás, segítség, ellenőrzés, a téma napirenden tartása, programok kezdeményezése, készítése, meghirdetése.

Műhelyvezetők: átfogó programok készítése, tanórai és tanórán kívüli gondozás, folytonosság és előrehaladás, forrásanyagok biztosítása, hatékonyság ellenőrzése.

Tehetség-tanácsadó szakember felkérése (speciálisan képzett pedagógus vagy iskola pszichológus): problémás helyzetekben – elsősorban egyéni és kiscsoportos formákban – konzultációs keretek között segíti a tehetségprogram megvalósítását. Munkájának három fő iránya van: tanácsadás a gyerekeknek, a közreműködő pedagógusoknak, valamint a szülőknek.

Mentor: olyan szakember, aki közvetlenül és folyamatosan irányítja egy-egy tehetséges diák tevékenységét. Ez a személy tanulmányi tervezési célokat és pszicho-szociális célokat is szolgálhat, mivel a mentor példaképet is jelent a tanuló számára. A mentor lehet főállású pedagógus az iskolában, aki csak ezzel foglalkozik, s rendes tanórákat nem tart. A főállású mentor tanár kinevezéséhez megfelelő anyagi háttér megteremtése szükséges. Külső szakemberek is elláthatják ezt a feladatkört, amely megvalósulhat pályázati forrásokból, vagy önkéntes munkaként.

Az egyes szaktanárok: közreműködés a programok kidolgozásában, a tehetséges tanulók azonosítása, egyéni szükségletek és érdeklődés felderítése és fejlesztése, tanórai és órán kívüli gazdagítás.

A tehetségsegítés szervezeti keretei

Hagyományosan a tanóra a terepe a tehetség felismerésének és fejlesztésének, azonban a gyakorlat bizonyította, hogy csak ebben a szervezeti keretben nem lehet megoldani a hatékony iskolai tehetséggondozást. Leginkább azért nem, mert a tanóra kevésbé teszi lehetővé az egyéni differenciálást, mint a tanórán és iskolán kívüli szervezeti formák.

Ezek mindegyike hatékony lehet: a célkitűzésekkel, a programmal, a tanulók jellemzőivel összhangban kell közülük választani. Természetesen fontos, hogy a tanórai és tanórán (iskolán) kívüli formákat kapcsoljuk össze a hatékonyság érdekében, ebben a tekintetben is csak egységes rendszerben lehet sikeres a tehetséggondozás.

2.5.4. A tehetséggondozó programok során alkalmazott módszerek

A pedagógusok a kitűzött cél elérése érdekében az alábbi gazdagítási modelleket alkalmazzák:

Gazdagítás, dúsítás

A gazdagítás a tehetségfejlesztő munka alapeszköze: ennek keretében a tehetségígéreteknek adottságaikkal összhangban folyamatosan többet nyújtunk tehetségük kibontakoztatásához.

Gazdagítási modell:

- mélységben történő gazdagítás. Ennek során több lehetőséget kínálunk a tehetséges gyerekeknek tudásuk és képességeik alkalmazására, mint általában a tanulóknak;
- a „tartalmi gazdagítás” azt jelenti, hogy a tananyagot a tanulókra érzékenyen szerkesztjük meg, figyelembe véve érdeklődésüket, szükségleteiket, s ezeket közben fejlesztjük;
- a „feldolgozási képességek gazdagítása” elsősorban a kreatív és kritikus gondolkodás fejlesztését jelenti felfedező, illetve interdiszciplináris tevékenység közben;

- a „tempóban történő gazdagítás” a tehetséges gyerekek átlagosnál gyorsabb munkájára épül: ugyanannyi idő alatt többet képesek feldolgozni társaiknál, így kiegészítő elemeket is bevonhatunk a fejlesztő folyamatba.

Gyorsítás

- a tempóban történő gazdagítás kiterjesztése a tehetséggondozás rendszerére a gyorsítás. A tehetséges tanulók általában gyorsabban fejlődnek, mint társaik, s ezért biztosítani kell részükre azokat a kereteket, amelyek lehetővé teszik az egyéni tempóban (gyorsabban) való haladást. Intézményünkben használt gyorsítási módszer a tanulmányi idő lerövidítése;
- a tehetséges diák folyamatos magas szintű teljesítménye lehetővé teszi azt is, hogy az egész iskolai időt rövidebb idő alatt teljesítse.

2.6. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulók, illetve képviselőiknek részvétele az iskolai döntések előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében, a jogszabályban meghatározott egyetértési-, véleményezési- és javaslat-tételi jog gyakorlása révén valósul meg. A tanulóközösségek, osztályközösségek, diákkörök, műhelyek s az iskolában szerveződő művészeti csoportok önálló közösségek. Az iskola életében bekövetkezett változások véleményezésben, döntésekben a diákok képviselőjét vállaló, tíz évnél idősebb tanuló vesz részt.

Az intézmény igazgatója jogszabályban meghatározott esetekben írásban, vagy szóban kéri a diákok képviselőjének egyetértését, véleményét, felhívja figyelmét a jogszabályban meghatározott határidő betartására. Az igazgató átadja a dokumentumot, melyről a nyilatkozatot kéri. Az intézményi dokumentumok aláírásának joga a diákok képviselőjét illeti.

A diákok képviselője az iskola igazgatójához címzett javaslattal bármikor élhet, melyre tizenöt napon belül választ ad az igazgató. Válaszadás előtt szóbeli meghallgatásra kérheti magához a javaslattevőt.

A tanulók tájékoztatása, véleményük kikérése, javaslataik megtétele, és a döntési jogaikat a tanulók a csoportokon belül tehetik meg, amelyet a csoportvezető pedagógus koordinál.

A csoportvezető pedagógusok a következő témakörökben kéri a tanulók véleményét:

- adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál;
- SZMSZ elkészítésénél, módosításánál;
- a Házi rend elkészítésénél, módosításánál;
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál;
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez a tanórán kívüli foglalkozások formáinak meghatározásához;
- az intézmény megszüntetésével, átszervezésével kapcsolatos fenntartói döntés előtt;
- a tanuló ellen indult fegyelmi eljárás során;
- a tantárgyválasztási tájékoztató elfogadása előtt.

2.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

2.7.1. Együttműködés a szülőkkel

A speciális iskola speciális együttműködések megvalósítását teszi lehetővé. A szülők sok esetben segítők is az iskolai célok megvalósításának. Szerepet vállalnak a viseletek tisztításában, vasalásában. A kisebb gyermekeket elkísérik a próbákra, foglalkozásokra, többen meg is várják őket, így lehetőség van a rendszeres szülők közötti beszélgetésre. A szülők általában elkísérik a gyerekeket az iskolai szakmai rendezvényekre, de a tanulmányi versenyekre is. A szülők elhivatottsága és támogatása nagyon fontos számunkra, ezért támogatjuk a szülők kezdeményezéseit. A művészeti csoportok, műhelyek mindegyike sajátos együttműködési formákat alakított ki a szülőkkel.

Az együttműködés formái iskolánkban: közös szalonnasütés, farsangi batyus bál, vetélkedő, nyílt nap. A színjáték tanszakon a szülők kezdeményezésére a felnőttek számára rendszeresen megrendezzük az *Beugrócska* elnevezésű improvizációs versenyt.

2.7.2. Együttműködés a pedagógusok között

Az iskolai szintű projektek megvalósítása során a tanszakok között új együttműködés alakult ki. A közös alkotómunka során megismerték a másik művészeti terület specialitásait, amely újabb és újabb együttműködések kialakítását tette lehetővé. Ez a fajta művészeti ágak közötti kapcsolat és közös munka igénnyé vált és már nem csak a nagy projektben valósul meg.

2.7.3. Együttműködés a tanulók között

A tanulók közötti együttműködés tanszakon belül egy-egy feladatra szerveződik, amely a feladattól függően lehet azonos korosztályú csoportok együttműködése, de lehet különböző korosztály által megvalósított projekt, amely meglehetősen nagy hatásmechanizmussal bír mind szakmai, mind pedig nevelési szempontból. A művészeti ágak együttműködésének formája az iskolai szintű projekt. Itt lehetőség nyílik a másik művészeti terület megismerésére, kipróbálásra.

A csoporton belüli együttműködés

A csoportra jellemző szokások és hagyományok kialakításával, a célok és feladatok megvalósításával, az egyéni feladatvállalásokkal valósulnak meg.

2.7.4. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái

Az együttműködés alapja a folyamatos kapcsolattartás, a rendszeres információáramlás. Segítőkész, pozitív megnyilvánulások, a nyitottság.

Pedagógiai programunkat a szülőkkel, mint iskolahasználókkal egyetértésben tudjuk megvalósítani, ezért nagyon fontos a szülők folyamatos tájékoztatása az iskola működéséről és a szülői véleményének folyamatos megismerése az igényekhez igazodó oktatás megteremtésének érde-

kében. Minden olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, amely az oktatási – nevelési feladataink sikerességét támogatja.

Feladatunk továbbá kialakítani a szülőkhöz is a rendszeres kommunikáció igényét, a kétirányú információáramlás jelentőségét a nevelés hatékonysága érdekében.

A szülők tájékoztatásának formái szülői értekezlet személyes beszélgetés fogadó óra, nyílt nap ellenőrző, levél, tájékoztató szórólap kiadvány, média. Az iskola működésében a következő szerepek jelennek meg a szülő, mint a szolgáltató megrendelője a szülő, mint a tanulási- nevelési folyamat segítője a szülő, mint az iskolai közélet szereplője

A szülő kérheti:

- a tanszakváltást;
- az oktatási hozzájárulás csökkentést, halasztást, elengedést a tanuló független bizottság előtti vizsgázását évfolyamismétlést;
- tantervváltást csoportváltást.

A szülő közreműködhet:

- az eszközpark gyarapításában rendezvények lebonyolításában
- kirándulások szervezésében, lebonyolításában
- a szülői képviseleten keresztül a jogszabályban meghatározott keretek között az iskola működését meghatározó dokumentumok létrehozásában

A szülők közössége: csoportok – szülői munkaközössége

Feladatuk: a csoportok működésének segítése, együttműködés a pedagógusokkal

Az iskolai szintű szervezeti forma az SZMK, amely azonban a több településen működés következtében a gyakorlatban nem képes hatékonyan működni. A szervezeti forma helyett a szülők közül a feladatra jelentkező képviselőt vonjuk be az iskola életére vonatkozó változásokhoz, döntések meghozatalának folyamatába, a szülők képviselőjének véleményét kérjük az iskolai dokumentumok módosításakor. A feladat elfogadását nyilatkozatban rögzítjük. A csoportvezető pedagógus tájékoztatja a szülőket az iskolai működést érintő kérdésekről, a szülők a csoportok szintjén gyakorolhatják a jogaikat, amelyet a képviselőn keresztül érvényesíthetnek. Az egyeztetésben közreműködnek az iskola pedagógusai.

A szülők döntési jogkörébe tartoznak:

- saját szervezet létrehozása

Kötelező véleményt kérni:

- az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál a tanév helyi rendjével kapcsolatban;
- az intézmény megszüntetésével, átszervezésével kapcsolatos fenntartói döntések előtt;
- az intézmény vezetője megbízásával, és megbízásának visszavonásával kapcsolatos döntés előtt.

2.7.5. A partnerekkel való együttműködés rendje

Az intézmény kapcsolatrendszerének feltárása, a partnerkapcsolatok irányítása

A partnerek lehetnek belső és külső partnerek, valamint közreműködők:

- belső partnerek, akik a nevelés- tanítás- tanulás folyamatában közvetlenül részt vesznek: diákok, szülők, munkatársak, fenntartó;
- külső partnerek, akik a folyamatban áttételesen vesznek részt: társintézmények igazgatói, munkatársai, együttműködő civil szervezetek vezetői, tagjai;
- közreműködők: a törvényességet előíró és felügyelő hatóságok, szakmai segítséget nyújtó intézmények.

Rögzítettük azoknak a partnerek körét, akiknek a véleményét meghatározónak tekintették a minőségfejlesztés céljainak kijelölésében.

A partnerek kiválasztásának elvei a következők voltak:

- kinek, vagy kiknek az elégedettsége lehet fontos az intézmény számára? Mely partnerek elvárásai irányíthatják a szakmai célok kitűzését?
- kik azok, akik leginkább segíthetik ötleteikkel az intézmény fejlesztését?

A partnerekkel való kapcsolattartás formái:

- megbeszélés elégedettségi kérdőív;
- közös rendezvények, programok;
- szakmai és módszertani egyeztetés a hátrányos helyzetű és a tehetséges tanulók előrehaladása érdekében;
- tehetségsegítés;
- projekteken együttműködés.

Partnerek igény- elégedettség mérése

Az intézményi működés alapfeltétele, sőt létfeltétele, hogy jó kapcsolatot tartson fenn a társintézmény vezetőikkel, hiszen az oktatás helyszínét bérleti szerződések megkötésével tudjuk biztosítani. A jó kapcsolat biztosítékai a kölcsönösség, a két intézmény érdekeinek egyidejű szem előtt tartása, a jó kommunikáció, személyes kapcsolatok, a másik intézmény értékeinek tisztelete, megbecsülése.

Az igény-és elégedettség mérés módszere:

- kérdőív;
- beszélgetés;
- tárgyalás;
- egyeztetés.

A partneri igények elemzése

Az intézmény a partnerek igényeiből levont következtetések alapján meghatározza elérendő céljait. A célok meghatározásához fontossági szempontokat kell figyelembe venni. A törvényességi szempontok nem hagyhatók figyelmen kívül az igények teljesítése közben.

Kommunikáció a partnerekkel

A kommunikáció az emberi, a társas kapcsolatokat megelevenítő, működtető információ-és energia-csere –folyamat. A kommunikáció tartalma azonban nemcsak információ, ismeret, gondolat lehet, hanem érzéseket, értékeket, energiát is közvetítünk általa. Akkor teljesebbé válik igazán, ha a kommunikáció nemcsak kifejezi, hanem alakítja is az emberi kapcsolatokat, azok minőségét.

2.8. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei

A tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt lehet letenni.

Felsőbb osztályba lépés szabályozása

- Az alapfokú művészeti iskola felsőbb osztályába az a tanuló léphet, aki a közvetlenül megelőző osztályt sikeresen elvégezte, arról bizonyítványt kapott.
- A művészeti iskola legmagasabb alapfokú osztályát eredményesen elvégző tanuló alapvizsgát tehet, a sikeres vizsgát követően a továbbképző évfolyamába léphet.
- A továbbképző elvégzése után a tanuló alapfokú záróvizsgát tehet.
- A továbbképző évfolyamain az a tanuló kezdheti meg tanulmányait, aki legalább két alapfokú évfolyamot elvégzett.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

- Az évfolyamra előírt tananyag elsajátítása legalább minimum szinten
- Az előírt óraszám teljesítése
- A félévi és év végi vizsga letétele /vizsgakiállítás, vizsgaelőadás/, mely alól mentességet csak a vizsgaszabályzatban foglaltak szerint lehet adni

Tanulmányok folytatása ugyanabban az osztályban

Az a tanuló, aki osztálya tantervi anyagát önhibáján kívül elvégezni nem tudja, az igazgatótól legkésőbb május 10. napjáig kérheti, hogy tanulmányait a következő tanévben ugyanannak az osztálynak tanulójaként folytathassa.

Évfolyamának megismétlése

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 57. § (1) bekezdése alapján a tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlését. A szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló. A szülő kérésére az iskola magasabb évfolyama is megismételhető legfeljebb egy alkalommal abban az esetben is, ha egyébként felsőbb

évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére az iskola igazgatója dönt.

Ugyanazon évfolyamon folytatja tanulmányait az a tanuló is, akinek igazolt mulasztása valamely tantárgyból meghaladja az összes óraszám egyharmadát.

Félévi, év végi vizsga

A félévi osztályozó vizsga a szaktanárok jelenlétében zajlik. Az érdemjegyet a szaktanárok állapítják meg.

Az év végi osztályozó vizsgán

Az érdemjegyet a főtárgy tanárának javaslata alapján a vizsgabizottság állapítja meg. A bizottság elnöke az igazgató, vagy megbízottja (helyettes vagy tanszakvezető). A bizottság tagjai: a főtárgy tanára, és még legalább egy lehetőleg azonos vagy rokon szakos tanár.

2.8.1. Alkalmassági vizsga

Az iskola nem tart alkalmassági vizsgát.

2.8.2. A felvétel és az átvétel helyi szabályai (figyelembe véve a Nkt. kereteit)

Minden tanuló joga, hogy alapfokú művészetoktatási képzéseit igénybe vegye, amely térítési díj, vagy tandíj köteles.

A felvételhez jelentkezési lap és szülői nyilatkozat benyújtása szükséges. Az évfolyamba sorolás az előképzettség, illetve az életkor szerint történik. Magasabb évfolyamba történő felvétel esetén különbözeti vizsgát kell tenni.

A jelentkezési lap benyújtásának ideje: **április - május** hónapban, továbbá **szeptember 1.-15. között. Pótfelvételi** szervezhető **szeptember 15-30. között.**

Új tanuló felvételéről az igazgató az iskola engedélyezett tanulói létszámának és az indítható csoportok számának figyelembevételével dönt. A jelentkezési lap szülői példányán a szülő aláírásával elismeri a felvételiiről szóló tájékoztatást.

A képzési program lehetővé teszi, hogy előképző első, ill. második évfolyamával kezdje a tanuló az iskolai tanulmányait, de ez nem kötelező. Különbözeti vizsga nélkül kerülhet a tanuló az előképző/2 illetve az alapfok/1 osztályába, kivéve, ha az adott csoport előképző évfolyamon indult.

Más alapfokú művészeti iskolából érkező tanulók átvétele történhet: az elvégzett évfolyamok figyelembevételével, a következő évfolyamra történő felvétellel a szülő kérésére évfolyamismétléssel.

3. HELYI TANTERV

3.1. A választott kerettanterv megnevezése

A helyi tanterv az 2011/2012-es tanévben került bevezetésre

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja alapján kidolgozott helyi tanterv a rendeletben leírtak szerint készült.

Egyéb kerettantervi megnevezés *A MANUALART Alapfokú Művészeti Iskolában* nem releváns.

3.1.1. Jogszábai háttér:

- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja (a továbbiakban: alapprogram) részét képező követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell.
- 2020. február 8-án hatályát veszítette az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet).
- A Rendelet 1. számú melléklete változatlan formában az alapprogram 1. melléklete, amely szerint – az az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról szóló 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet hatályba lépését megelőzően – folytatott képzések felmenő rendszerben folytathatók, oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb a 2026/2027. tanévig be tudják fejezni.
- A Rendelet 2. számú melléklete változatlan formában jelen alapprogram 2. melléklete, amelyet alkalmazni kell a 2011/2012. tanévben és az azt követően megkezdett képzésekre.

A tanterv alkalmazásának szabályai

A belépő új tanulók alapesetben már az új tanterv szerint vesznek részt a képzésben, kivéve: ha a tanuló magasabb évfolyamra kéri az elvételt. Amennyiben a tanuló magasabb évfolyamba kéri a felvételt, a szülő írásban, az iskolában használatos nyomtatvány kitöltésével kérheti, hogy a tanuló a régi tanterv szerint működő csoportban a régi tanterv szerint tanulhasson.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja tartalmi szabályozásának értelmezése

A követelmény és a tantervi program

A követelmény és a tantervi program a pedagógiai programokon belül a helyi tantervek és a tantárgyi programok kidolgozásának alapidokumentuma.

A követelmény és a tantervi program művészeti áganként határozza meg a nevelő-oktató munka kötelező közös céljait tartalmazza a nevelő-oktató munka alapjául szolgáló, az egyes tartalmi szakaszokban teljesítendő fejlesztési feladatokat.

Fejlesztési feladat

A fejlesztési feladatok meghatározzák a tanulók képességfejlesztésének különböző területeit, melyek kijelölik, hogy mely kulcskompetenciák fejlesztése kívánatos, a művészeti oktatás folyamata során. A pedagógiai folyamat különböző aspektusaira helyezik a hangsúlyt, figyelembe véve az életkori sajátosságokat, a tananyag felépítését és az egyes évfolyamok követelményeit.

Helyi tanterv

Az a tanterv, melyet egy iskola pedagógiai programjában kitűzött céljainak, alapelveinek megfelelően kiválaszt, vagy összeállít. A közoktatásról szóló törvény 8/B. §-ának (5) bekezdésében foglaltak alapján az alapfokú művészeti iskolákban folyó nevelő és oktató munka, illetve a helyi tanterv az oktatásért felelős miniszter által - művészeti áganként - kiadott Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára épül.

A közoktatásról szóló törvény 45. §-ának (3) bekezdése alapján az alapfokú művészeti iskola a helyi tantervét az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján készíti el, vagy az ily módon készített tantervek közül választ, és azt építi be helyi tantervként pedagógiai programjába. A helyi tanterv összeállításánál lehetőség van a helyi sajátosságok figyelembe vételével történő tantervfejlesztésre.

Követelmények

A tanulói teljesítmény és továbbhaladás értékelésének alapjául szolgáló kritériumrendszer. A követelmény és tantervi program a nélkülözhetetlen ismeretek megértésére, feldolgozására, rendszerezésére, kellő elsajátítására, s ezzel párhuzamosan azok alkalmazására helyezi a hangsúlyt. Mindezzel a tanulóknak az ismeretek eredményes alkalmazását lehetővé tevő jártasságait, készségeit, a tevékenységek széles körében érvényesíthető képességeit, azok fejlődését, fejlesztését kívánja megalapozni úgy, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelően, egymásra épülően határozza meg az évfolyamok végén elvárható követelményszinteket.

Kompetenciák

A művészetoktatás során kialakítandó, megerősítendő és fejlesztendő ismeretek, képességek, attitűdök rendszerének leglényegesebb, alapvető elemei, amelyre a fejlesztési célok irányulnak.

Tananyag

Az oktatás és a tanulás kiválasztott, különböző módon (spirális, lineáris, koncentrikus, egyéb) elrendezett ismeretanyaga. A tananyag komplex rendszert alkot, amely több szempontból is csoportosítható, és amelyben domináns szerepet kap az ismeretanyag gyakorlati alkalmazása. A kompetencia alapú tananyag egy adott oktatási program része, amely moduláris felépítésű is lehet, tanuló- és tevékenységközpontú, differenciált módszerek alkalmazására épülő, egyéni fejlesztésre is alkalmas eszközrendszer. Homogén és heterogén csoportokban a tanulók személyes, kognitív, szociális és speciális kompetenciáit fejleszti.

Tanszak

Az oktatásszervezéshez kapcsolódó fogalom. A tantárgyaknak a művészeti ág sajátosságai alapján rendezett csoportja.

Tantárgy

A művészeti ágon belül választott tantervi program.

Főtárgy

Az elsődlegesen kiválasztott tantárgy.

Kötelező tantárgy – kötelezően választható tantárgy

A főtárgy ismeretanyagának feldolgozásához szükséges tantárgy.

Választható tantárgy

A főtárgy ismeretanyagát kiegészítő tantárgy.

Óraterv

A jogszabályokba foglalt tanulási idő pedagógiai céloknak megfelelő felosztása tantárgyak és évfolyamok szerint. Az óratervben hagyományosan heti óraszám szerepel. A helyi tanterv az éves órakeretet megtartva didaktikailag indokolt esetben más óraszám felbontást is alkalmazhat.

Tantervi program

Az oktatás tartalmának, kiválasztásának, elrendezésének, feldolgozásának koncepciója. Funkciója az oktatási folyamat tervszerűségének megalapozása, az oktatás alapvető tartalmi egységeinek meghatározása.

Tantervi tananyagtartalom

A tantervi tananyagtartalomnak általában két szintje van. Az első szinten találhatjuk azt a tantervi tartalmat, amely részletes felsorolás formájában megadja az adott terület, tantárgy legfontosabb témáit, témaköreit, fogalmait, személyeit, műveit. A második szinten találhatjuk azokat a tartalmakat, amelyek több téma együttesét, csomópontjait jelentik, összefüggésekre, kulcsfogalmakra helyezik a hangsúlyt, a kultúráközvetítés szempontjából relevánsak.

Taneszköz

Oktatási eszköz, segédeszköz, tanítási és szemléltető eszköz. Az oktatás folyamatában felhasználható, az oktatás céljainak elérését elősegítő tárgy. A taneszközök lehetnek hangszerek, háromdimenziós (tanári demonstrációs eszközök, tanulói munkaeszközök), nyomtatott (tanári és tanulói segédletek), oktatástechnikai taneszközök (anyagok és egyéb eszközök).

Vizsgakövetelmények

Az egyes tanulói teljesítmények és a jogszabályban rögzített normák összehasonlítására alkalmas kritériumrendszer az oktatási rendszer szakaszainak határain. Az alapfokú művészeti iskolákat érintően a jogszabályban rögzített a művészeti alapvizsga és záróvizsga követelménye. E vizsgakövetelmények az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára épülnek.

Az év végi beszámoltatás (vizsga)

- a) az előképző évfolyamain nem kötelező;
- b) az 1–10. alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanult valamennyi tantárgyból kötelező: gyakorlati tantárgyakból a nyilvános bemutató kötelező; 9. és 10. évfolyamon a főtárgy követelményei alapján kötelező előadás bemutatása. A szaktanárok választása alapján lehetőség van a kombinált beszámoltatásra: több tantárgyból összevontan számolnak be a tanulók a tanév anyagából;
- c) év közben a beszámoltatás rendszeres (havonta 1 alkalom).

Művészeti alapvizsga az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően tehető.

Művészeti záróvizsga az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően tehető.

A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát tehet, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet. Akik a 2004/2005. tanévben kezdték meg tanulmányaikat az alapfokú művészetoktatási intézmény első alapfokú évfolyamán, a továbbképző évfolyamokra művészeti alapvizsga letétele után léphetnek. Az alapfokú művészetoktatásba a 2004/2005-ös tanévet megelőzően beiratkoztak akkor kezdhetik meg tanulmányaikat az alapfokú művészetoktatási intézmény továbbképző évfolyamán, ha legalább két alapfokú évfolyamot sikeresen elvégeztek.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeknek eleget tett. Ha a tanév végén a tanuló elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. Az iskola magasabb évfolyamára lépés egyik alapfeltétele a foglalkozások rendszeres látogatása, mert a képzés elsősorban gyakorlati foglalkozásokra épül, amelyet tanári irányítás nélkül nem lehet elsajátítani.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása a tanítási órák egyharmadát meghaladja, a tanuló nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

A tanítási órák szervezése

A tanítási órákat kétszer 45 perces időkeretben szervezzük. A heti négy tanítási óra egy napra is szervezhető. A kétszer másfél óra között szünetet kell tartani.

Óraszámok meghatározása

- Az előképző évfolyamain a fenntartó határozza meg a heti kötelező óraszámot, döntését a pedagógusokkal és a szülőkkel egyeztetve hozza meg. Ez telephelyenként a szülői igényeket és a pedagógus órarendjét figyelembe véve változó lehet.
- A heti négy kötelező tanítási órán felül a tanulók szabadon választható tantárgyakat is tanulhatnak a tantárgyválasztás szabályai szerint.
- A szabadon választható tantárgyak tanulásának feltételei:
 - minimum 15 fő jelentkezése;
 - térítési díj megfizetése.

3.1.2. Oktatási eszközök biztosítása:

Festészet tanszakon: minden tanuló számára biztosított a szaktanterem, biztosítottak az évfolyamonként meghatározott tananyag elsajátításához szükséges eszközök, a tanév végi kiállítás-hoz szükséges eszközök, a versenyeken való részvételhez szükséges anyagok és eszközök.

Képzőművészeti. grafika és festészet tanszakon: minden tanuló számára biztosított a szaktanterem, biztosítottak az oktatási eszközök Szolgáltatások biztosítása:

Iskolánk minden tanulója részt vesz az iskolai bemutatókon és kiállításokon. Minden tanuló a teljesítményéről bizonyítványt kap.

Az iskola rendezvényein a részvétel minden tanuló számára biztosított. A tanítási órák időkerete a törvényi előírásoknak megfelelő.

Versenyszek

Minden tehetséges tanuló részt vehet a tehetséggondozó programban, képviselheti iskolánkat a helyi, megyei, regionális és országos szakmai versenyeken, rendezvényeken, fesztiválokon.

Továbbtanulás

A művészeti ágak megfelelően az igényeknek megfelelően segítjük tanulóink továbbtanulását.

Jó gyakorlat

A jó gyakorlatok átadásának iskolán belüli formái:

- belső továbbképzések hospitálás;
- egyes módszertani kérdés köré szervezett szakmai konzultáció;
- a jó gyakorlat iskolán belüli átvétele, továbbfejlesztése, a módszer új tartalommal történő;
- megvalósítása.

A jó gyakorlatok megvalósításának iskolai formái:

- tanítási órán belül;
- tanítási órán kívül: táborban, művészeti, összművészeti projekt, műhelymunka során, pályázat keretein belül.

A jó gyakorlat átadásának iskolán kívüli formái: jó gyakorlat adaptációja konferencián történő bemutatása, ismertetése honlapon történő megjelenítés Work-shop keretében történő bemutatás. A pedagógusok művészeti áganként elkészíthetik saját jó gyakorlataik dokumentációját és annak portfólióját. Az iskola arculatát jelentősen meghatározzák a közzétett jó gyakorlatok, ezért minél színvonalasabb elkészítésében az iskola érdekelt. Egységes dokumentum mintát dolgoztunk ki, amely egységes formai és tartalmi elemekből állnak. Egységes arculati elemeket használunk a dokumentumok elkészítésekor. A jó gyakorlatok készítésének és nyilvánosságra hozatalának szabályait az SZMSZ tartalmazza. Az SZMSZ-ben rögzítettük a jó gyakorlat adaptálásnak eljárásrendjét is.

A jó gyakorlatok készítése és megosztása a szolgáltató iskola jellegéből fakadóan nem egy lezárt folyamat, pedagógusaink folyamatosan rögzítik bevált gyakorlataikat, ezért a fejlesztéseket külön dokumentumban kezeljük.

4. Képzőművészeti, Grafika és festészet tanszak

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képzőművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket és a különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A képzőművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

4.1. A képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kezűgyességet, technikai érzékenységet fejleszti, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.
2. A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.
3. A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

4.2. A képző- és iparművészeti ág sajátosságai:

Tevékenységek központúság – a tanulók a vizuális tananyag tartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapján:

- feladattudatosság - egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését;

- alkotói magatartás – amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége;
- komplexitás – amely átjárhatóságot biztosít a képző – és iparművészeti, a népművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között;
- folyamatszerűség az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben;
- kreatív cselekvőképesség, melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképeség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás;
- interaktivitás és együttműködési készség, mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt;
- tanulók önkifejezési készségének kialakítása és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrektúra megvalósulása révén;
- szociális érzékenység és empátia, az én– tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

4.3. A képzés struktúrája

Képzőművészeti tanszak (előképző 1-2. évfolyam + 1-3. alapfokú évfolyam)

Főtárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1-2. évfolyam);

Grafika és festészet alapjai (1-3. alapfokú évfolyam).

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (1-10. évfolyam).

Választható tantárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1-2. évfolyama);

Népművészet (1-10. évfolyam);

Művészettörténet (3-10. évfolyam).

Tanszakok és főtárgyaik a 4. alapfokú évfolyamtól a továbbképző 10. évfolyamáig:

Grafika és festészet tanszak;

Grafika és festészet műhelygyakorlat.

A tantárgyak tartalma

Moduláris rendszer szerint alapmodul a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, egyedi szakmai modul a műhelygyakorlat. A vizuális alapozó gyakorlatok az előképző első kőét évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotó játékokra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

A vizuális alkotó gyakorlat a képző- és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül. A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módja-

inak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát. A műhelygyakorlat lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző – és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek elsajátítását. A tanuló a helyi lehetőségektől függően a műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

A tanterv által meghatározott kötelező és szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	–	–	2	2	2	–	–	–	–	–	–	–
Kötelezően választható tantárgy	–	–	–	–	–	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(2)	(2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(2-4)	(2-4)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat „Összes óra” rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak. Az előkészítő évfolyamokat nem kötelező elvégezni. A vizuális alkotó gyakorlat és a műhelygyakorlatok óraszám 1:3 vagy 3:1 arányban átcsoportosítható.

A főtárgyak képzési ideje:

- 2. előkészítő évfolyam: Vizuális alapozó gyakorlatok;
- 3. alapfokú évfolyam: Grafika és festészet alapjai;
- Grafika és festészet műhelygyakorlat;
- Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat;
- A tanítási órák ideje: 45 perc.

4.3.1. Előkészítő évfolyamok

1-2. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai feldolgozási képességének fejlesztése.
- A természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése.
- A hagyományok élményszerű megismertetése.

Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása:

- Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedeztetése játékos tevékenységeken keresztül.
- Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése.
- Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátíttatása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív munkára és gondolkodásra nevelés.

Tananyag

Feladatcsoportok

Érzékszervi tapasztalások:

- színek, formák, hangok megfigyelése, hasonlóságok észrevétele;
- hangokkal, mozgással, látvánnyal való analogikus játékok;
- dramatizálással, mozgással, hanggal érzelmek, élmények kifejezése;
- a ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése.

Vonal, forma:

- a vonal és a felt megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben;
- a forma gazdasága;
- pont-, vonal-, felt- és formaképző játékok.

Felületek:

- a környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok biztosításával;
- felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal.

Méret és arányok:

- a méretek és arányok érzékletes megismerése (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb, sovány, kövér);
- játékos arányváltó feladatok.

A színek világa:

- a színek hangulati hatásának átélése, alkalmazása;
- színkeverési játékok.

Téri élmények:

- a sík és a tér megismerése;
- térjátékok (kinn, benn fent, lent). Zárt és nyitott terek;
- téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése.

Idő élmények:

- az idő múlásának és a változás megismerése;
- eseménysort kifejező képsorozat, leporelló készítése;
- egyszerű animációs játékok.

Mese és valóság:

- a mesebeli világok, lények, történetek síkban és plasztikában;
- környezetünk formái, szereplői sík és plasztikus formában.

Tárgykészítés:

- játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása (mézeskalács, textilfonatok, papírhajtogatások, papírdombormű, agyag- vagy gipszfigurák);
- hagyománytárgyak készítése.

Vizuális alkotó gyakorlat

A vizuális alkotó gyakorlat célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset-, munka- környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

4.3.2. Alapfokú évfolyamok

Első évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az alapvető képzőművészeti technikák segítségével a látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönözés, gondolatainak, terveinek képi vagy plasztikai megoldásán keresztül.
- A művészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismertetése kép és tárgykészítés vagy egyéb alkotófolyamat végig vitelével.
- A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

- a síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök;
- különféle képző – és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák;
- kézműves és népművészeti technikák;
- mesék jellegzetes történetvezetése;
- témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai;
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok.

Feladatcsoportok

- mesék, kalandos történetek;
- egyéni fantáziára épülő illusztratív mesefeldolgozások;
- elbeszélés vonalakkal, különböző vonalminőségek keresése;
- vonalrajzos kompozíciók különféle alapformákban, hangsúlyos kontúrok alkalmazásával (ceruza, filctoll, zsírkréta és vízfesték);
- színes világok megelevenítése;
- kitalált történetek feldolgozása színes kompozícióban;
- a színek hatása, érzelmi ereje;
- szíkontrasztok, színharmóniak (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák);
- plasztikus figurák;
- a szereplők megjelenítése – mesehősök, állatfigurák (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmásé);
- figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek – bábfigurák készítése;
- megszemélyesítés;
- síkfigurák kialakítása (papírtépés, ragasztás, kivágás, festés);
- álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé);
- mesék birodalma;
- a kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása különféle technikákkal (ceruzák, tollak, tusrajz);
- a természeti és ember alkotta környezet modellezése, újratemtése a fénymásolt elemek, motívumok segítségével;
- hangulati elemek megjelenítése (vidám, mozgalmas, kopár, félelmetes);
- varázslatos tárgyak, különös eszközök;
- edények, eszközök kialakítása (agyagból, karcolt díszítéssel);
- az adott történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése;
- a gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságai, felhasználási lehetőségei;
- különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása;
- természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt.

Figura és mozgás

- a történet szereplőinek megjelenítése ecsetvázlattal, színfoltokkal (álló-, guggoló, többkevesebb figura, árnyképek);
- mozgás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése egyszerű animációs eszközökkel;
- emberi figurák és állatfigurák mintázása – különféle mozdulatok megjelenítése.

Minta, jel, jelkép

- a mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai;
- megőrzött nyomok az agyaglapon (üzenetek, lenyomatok készítése különböző eszközökkel);
- a törzsi művészet mintakincse, motívumgyűjtés (sgrafitto jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba);

- papírkivágások – szimmetria, pozitív-negatív formák, ritmusok, sorminták;
- fonások papírcsíkokkal, színes fonalakkal, zsinórokkal;
- szám-, állati és növényi szimbólumok a mesék világában;
- pecsétek, szerencsét hozó tárgyak, amulettek készítése (agyag, gipsz, talált, gyűjtött tárgyak);
- időkerék – évszakváltások;
- az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása;
- mézeskalácsformák rajzolása, tervezése;
- a népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája.

Értékelés és kiállítás–rendezés.

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

Második évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vizuális művészetek műfaji sajátosságainak, anyagainak és eszközeinek megismertetése a kézműves tárgyformálás egyes elemeinek, technikai fázisainak kipróbálásán keresztül.
- Az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedeztetése.
- A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése.
- A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése.
- A tanuló érdeklődésének felkeltése, fenntartása, kitartó munkavégzés képességének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

- ábrázolás és tárgyalakítás az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba illesztve;
- a síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok, eszközök csoportos és egyéni kreatív használata;
- az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségei;

- a formák, színek használatában való jártasság;
- kézműves és képzőművészeti technikák;
- az egyes témák, témacsoportok többirányú feldolgozása;
- a különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai;
- népművészeti hagyományok, művészettörténeti érdekességek;
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok.

Feladatcsoportok

- elbeszélés vonalakkal;
- hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése;
- feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban;
- hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz);
- leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával;
- a színek érzelmi ereje;
- saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban;
- színtkontrasztok, színharmóniák alkalmazása (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák);
- plasztikus figurák – formai felfedezések;
- kedvenc állatok – állatfigurák és figurális dombormű mintázása;
- sosemvolt lények életre keltése (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmásé);
- agyagplasztikák, figurák készítése, díszítésük földfestéssel;
- szabadon formálható anyag;
- ünnepek régen és ma;
- személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból;
- Az ünnep díszletei

Tér és idő feldolgozása

- adott történet, valamilyen folyamat megjelenítése képsorozattal vagy egyszerű fázisrajzokkal (tempera, tollrajz);
- eseménynaptár – képsorozatok készítése monokróm és színes technikákkal;
- az otthoni környezet modellezése agyagból. A tér átalakítása;
- a mi városunk – nagyméretű, színes kompozíciók, csoportmunkában (plasztikus megjelenítés papír, papírmásé és más anyagokkal).

Minta, jel, jelkép

- a mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai;
- a magyar népművészet mintakincse – motívumgyűjtés;
- fonások hánccsal, színes fonalakkal, zsinórokkal;
- növények stilizált megjelenítése (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba);
- geometriai szimbólumok (négyzet, kör, felfelé – lefelé mutató háromszög, csillag, egymásba kapcsolódó körök) Pecsét faragása, idolk, amulettek készítése (agyag, gipsz).

A tárgykészítés folyamata

- ismerkedés a gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeivel;
- ünnepi jelkép megjelenítése nemezen (tarsolyfedőlap);
- különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása;
- természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt;
- ragasztóanyagok, ragasztási technikák megismerése;
- ékszerkészítés gyönggyel és más természetes anyagokkal;
- évszakváltás;
- az ünnepekhez fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása;
- mézeskalácsformák rajzolása, tervezése;
- a népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája;
- változások az ünnepi szokások körében – páros képek készítése;
- megszemélyesítés;
- én és a külvilág – önarckép, jellegzetes arányok, karakterjegyek;
- az önismeret útjai – az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése;
- meglévő portréfotók felhasználása, nagyítása (ismétlődések, átírások, fénymásolatok segítségével);
- alakoskodások – szimbolikus tartalmak megjelenítése az arcábrázoláson keresztül;
- maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé).

Értékelés és kiállítás–rendezés.

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

Harmadik évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba való bevonásával.
- A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése.
- A képi emlékezet és képzelet gazdagítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása.

- A népművészeti és művészettörténeti ismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése.
- A vizuális kifejezéshez, alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek:

- ábrázolási és tárgyalakotási ismeretek;
- a síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök;
- különféle képző – és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák;
- népművészeti ismeretek, művészettörténeti érdekességek;
- kézműves és népművészeti technikák;
- témavariációk és különböző eszközhasználati és munkavédelmi szabályok;
- tű alkotások készítésének sajátosságai.

Feladatcsoportok

- elbeszélés vonalakkal;
- legendás történetek megjelenítése, feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban;
- hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz);
- leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával;
- a színek érzelmi ereje;
- természeti erők megelevenítése színekkel, az adott jelenségek saját élményekre épülő (vagy színházra, táncra, mesékre támaszkodó) feldolgozása színes kompozícióban;
- színtkontrasztok, színharmóniák alkalmazása;
- a színek és alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatközvetítő képessége (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák);
- plasztikus figurák – formai felfedezések;
- figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek felfedezése;
- táltosok, paripák, félelmetes szörnyállatok – képzelet és előtanulmányok alapján (figurális dombormű mintázása agyagból, gipszfaragás, papírmásé);
- növények, termések formája, szerkezete, színei (színes ceruza, kréta, akvarell);
- szabadon formálható anyag;
- agyagedény formálása felrakással;
- agyagplasztikák, állatfigurák készítése, díszítésük földfestékekkel, bekarcolt mintákkal;
- állatok ábrázolása emlékképek vagy közvetlen látvány alapján – tömeg, arányok, mozgás érzékeltetése.

Tér és idő feldolgozása

- természeti erők, különleges és félelmetes természeti jelenségek felidézése, megjelenítése képsorozattal (tempera, tollrajz);
- különböző kompozíciók készítése spirál– és hullámmotívum felhasználásával;
- a természet körforgása (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs);
- minta, jel, jelkép;

- életfa motívum, varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák alapján, (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba, gipszbe);
- papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták;
- a varrás, hímzés alapfogásai, formaalkotó és dekoratív szerepük;
- egyéni fantáziára épülő illusztratív feldolgozások;
- az elvonatkoztatás útja és célja – anyaggyűjtés;
- a tűz, víz, föld, levegő – szimbólumok a különböző kultúrákban; sárga, narancs, piros, barna, lila, zöld, fehér, arany.
- színszimbólumok használata (papírragasztás kivágott színes motívumok kompozícióba rendezésével)

A tárgykészítés folyamata

- az adott témakörhöz, történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése;
- különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása;
- állat alakú és antropomorf edény készítése agyagból;
- a textilanyagok, a gyapjú alkalmazási lehetőségei;
- nemezfigura készítése;
- tárgykészítés népi hagyományok alapján, a keleti és a mai kultúra esztétikája szerint;
- természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt;
- ragasztóanyagok, ragasztási technikák használata;
- ékszerkészítés gyöngyfűzéssel;
- évszakváltás;
- az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása;
- mézeskalácsformák rajzolása, tervezése;
- a népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája;
- megszemélyesítés;
- mozgatható bábfigurák készítése. Karakterábrázolás és a mozgatás lehetőségei;
- zsineggel mozgatható figurák, pálcára vagy lécre szerelt bábok (papírkivágás, mozgatható elemek összeállítása, festés);
- álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé).

Értékelés és kiállítás–rendezés.

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- a kézművesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait, tárgyait és technikáit,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat,
- a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,

- a látvány és jelenségek értelmezésére,
- vázlatok készítésére, átírásra,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

Negyedik évfolyam

Fejlesztési feladatok

- a látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése;
- a kézműves tárgyalkotás, a képző – és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek megalapozása;
- a látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelv-rendszer alapjainak elsajátíttatása;
- a kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése, a képi műveltség bővítése;
- a tanuló kitartó, feladattudatos munkavégzésének segítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

- a látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése;
- síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök;
- különféle képző – és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák;
- az egyes műfajokra jellemző előadásmódok;
- a középkor művészettörténeti érdekességei;
- az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák;
- a formák, színek tudatos használata és a térábrázolás kérdései;
- a tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák;
- hagyományos és új médiumok;
- tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek;
- témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai;
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok.

Feladatcsoportok

- történetpszövé – történetábrázolás;
- képzeletbeli utazás (egy középkori városban – illusztrációk különféle rajzeszközökkel, vagy képregényszerűen elmesélve);
- a kor hétköznapijainak megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével;
- a tervek nagyítása megfestése (képi, fotó, videó – vagy számítógépes feldolgozások);
- környezetábrázolás – hangulatteremtés;
- a környezet épített elemeinek rajza (homlokzatok);
- kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal – makett készítése vegyes technikával;

- makett készítés (házak, lakótornyok, várak) különféle anyagok felhasználásával;
- színharmóniák;
- a monokróm színhasználatról a komplementer színpárokig;
- egy főszínre hangolás, főszín és elsődleges keverékszínei;
- tiszta színekből és szürkékből építkező képek;
- rész és egész;
- papírmozai készítése (ókori vagy bizánci minták alapján);
- üveglablakok;
- rózsablak – színes kép készítése;
- királyfejek, egészalakos figurák rajza viaszolt, festett alapról visszakaparós technikával;
- képeskönyv;
- a mai életünk kódexe;
- cél és célszerűség, a könyvkötés alapfogásai;
- a papír tulajdonságai;
- betűkép, iniciálé készítése, szövegírás (temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal);
- mintakincs;
- az adott korra jellemző minták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása;
- a gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka);
- ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok);
- plasztika;
- oszlopszobrok;
- szoborfaragás (egyszerűen formált emberfigurák gipszből, ytong téglából, purhabból);
- vízköpők;
- fantasztikus figurák, állatalakok (gótikus templomokról; mintázás agyagból);
- figurateremtés valódi állatok és képzeletbeli szörnyek megformálásával;
- öltözképzés;
- sisak készítése;
- a viselhetőség és a méretek figyelembe vétele;
- a szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajítás, ragasztás, festés, varrás);
- arcképtár;
- önarckép különböző elképzelt szerepben, jelmezben és korban való ábrázolása;
- önarckép gyűjtemény mai környezetben (ceruza, krétarajzok, tempera).

Értékelés és kiállítás-rendezés.

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a választott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,

- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalakotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos – forma – faktúra és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók-tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

Ötödik évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az emberi és a természeti környezet esztétikumának felismertetése, a művészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklődés megerősítése.
- A látás és a látványértelmező képesség pontosítása, fejlesztése.
- A kézműves tárgyalakotás, a képző – és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek körének bővítése.
- A látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során.
- A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése, a stílusérzék megalapozása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása

Rajzeszközök, plasztikus és modellező anyagok és eszközök

Különböző képző – és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

Az ókori antik világ és a reneszánsz művészettörténet érdekességei

Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák

A formai, szintani alapismeretek

A tárgyalakotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok

Az előképek megismerése, feldolgozása – tanulmányrajzok, vázlatok, makettek, modellek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

Életképek (reneszánsz palotában; illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)

A kor ünnepeinek megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

Épületábrázolás tusrajzzal

Struktúra – textúra, formaszervezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

Makett készítés különféle anyagok felhasználásával csoportmunkában

Színharmoníák

Tájképek különböző fényviszonyok között – csak színfoltokkal festve – hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka (gyűjtés elektronikus formában is, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)

Telt és tört színek, komplementer színek és különböző árnyalataik (festés akvarellal, krétával, kevert eljárással)

Környezetábrázolás – kép és valóság

A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése

Az ablakon át látható világ (ábrázolás pitt–krétával, festéssel)

A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése

Előtér – középtér – háttér (tusrajzok, színrajzok)

Öltözképzés

A szín– és az anyagválasztás szerepe

Fejfedők (bohócsipka) készítése a viselhetőség és a méretek figyelembe vétele (papír és textilanyagok felhasználása, karcolás, hajítás, ragasztás, festés, varrás)

Képeskönyv

A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyűjtése, lejegyzése

Növények, állatok minél pontosabb megfigyelés alapján készült illusztrációi

Magyarázó rajz, részletek és leírások a tervlapon (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

A korra jellemző textilminták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása

Gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)

Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok,)

Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív–negatív formákká, ritmussá rendezése

Természetes formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása, szín– és forma–variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

Arcképtár

Hétköznapi tömeg (piaci sokadalom) összeállítása nagyméretű kartonra (saját, választott figurákkal)

Különböző korú és karakterű emberek portréja. (Csoportmunka. Ceruza, krétarajzok, tempera)

Fény– árnyék jelenségek

Titokzatos terek létrehozása, a fény–árnyék hatások felhasználásával

Vázlatok készítése jellegzetes fény–árnyék viszonyok bemutatására

Térkonstrukció talált, gyűjtött tárgyakból, lepedőkből, zsinórokból, kartonokból többféle bevilágítással (közös, csoportos alkotás)

Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése, „helyzetbe hozása”

Értékelés és kiállítás–rendezés.

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalakításig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma–, faktúra– és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

Hatodik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A látvány és a tanult ábrázolás összhangba hozása a személyes mondanivalóval.

A természet– és emberábrázolás különböző formáinak megismertetése.

A stílus– és arányérzék továbbfejlesztése.

Az önálló kézműves tárgyalakítás technikájának megválasztására, a képző – és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek eszköztárának biztonságos használatára való képesség fejlesztése.

A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá tétele, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomítása.

A képi műveltség bővítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus anyagok

A képző – és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

A barokk művészettörténeti korszakára jellemző stílusjegyek, technikák

A stíluskorszakra jellemző előadásmódok

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhazsnálati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

Mozgalmas jelenetek (Álarcosbál egy barokk kastélyban. Illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)

Groteszk, vígjátéki történetelemek illusztratív feldolgozása a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

Épületek belseje, bútorai

Épületábrázolás tusrajzzal, vegyes technikával (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

Színharmóniák

Öltözetek pasztellszínekkel (gyűjtés elektronikus formában, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)

Színhangulatok festése zenei hangzásokra (akvarell, kréta kevert eljárások)

Öltözék

Legyező és maszk készítése a működés és a méretek figyelembe vétele

A szín– és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Kép és valóság

A térábrázolási konvenciók, optikai csalódások, illúziókeltés

A perspektíva és az axonometria fíntorai (Escher rajzai, térformái. Gyűjtések)

Tárgyak ábrázolása eltérő, végletes nézőpontokból – alulnézet, felülnézet, közlről – és messzire távolodva (grafit, szén, pittkréta)

Mintakincs

Épületedíszítések, minták gyűjtése, rajzolásuk vázlatfüzetbe

Gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)

Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, csiga, kagylómotívumok felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Arcképtár

Arcképek díszes keretben

Különböző korú és karakterű emberek portréja (ceruza, kréтарajzok, tempera)

A tárgyak egyedi vonásai

Lakomák gazdag tárgyi világa. Gyűjtés a németalföldi festmények és mai fotók, installációk körében

Hasonlóság és különbözőség. Azonos funkciójú tárgyak megfigyelése, egyedi vonásaik, különbözőségeik felfedezése (ceruza, vízfesték)

A tárgyak összhangja

Hangszerek

Klasszikus és saját megoldások

Csendélet, drapériák, hangszerek beállításával (összefogott kompozíciók, finom részletmegoldások, pasztellkréta)

Vizsgamunka készítése

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma–, faktúra– és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek eszköztárát,
- a tárgytervezés és tárgykészítés fázisait,
- a rajzolás, festés, terművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
- a különböző ábrázolási és tárgyalkotó technikákat,
- a legjelentősebb művészettörténeti korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait,
- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- az alkotói munka végig vitelére,
- a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására,

- szintani ismereteinek felhasználására,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- sokféle eszköz– és anyaghasználatra a kifejezés érdekében,
- konzekvens munkák elkészítésére,
- a művészettörténeti korok, stílusok megkülönböztetésére, értő befogadására,
- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Vizuális alkotó gyakorlat:

- vizsgamunka bemutatása 15 perc;
- helyszíni feladat megoldása 105 perc.

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgyegyüttes,
- festészeti, grafikai alkotás–sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladatot tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,
- szobor, térkonstrukció.

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag–, eszköz– és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata,

- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

4.3.3. Továbbképző évfolyamok

Hetedik évfolyam

Fejlesztési feladatok

Felkészítés a tanult művészeti kifejezőeszközök önálló alkalmazására.

A vizuális érzékelés és visszatükrözés képességének finomítása.

A konstruáló, plasztikai és a síkművészeti technikák készségszintű elsajátíttatása.

Az elvont gondolkodás, az analizáló–szintetizáló képesség kialakítása, a látás kiművelése és tudatosítása.

Az ábrázolási konvenciók megismertetése, elsajátíttatása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeinek megismerése

A látvány pontos megfigyelésére, leképezése

A vizuális információk megértésére, átírására, felhasználására

A képi gondolkodás, vizuális absztrakció

Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére

A gondolat, téma kibontása, variációk, sorozatok, tárgy együttesek létrehozása

A jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére

A sűrítés, és felbontás, mint alkotói (komponálási) eszköz

Eszközhazsnálati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A beállítás

A geometrikus testek arányai, térbeli elhelyezkedése

A népi tárgykultúra tárgyai egyszerű műtermi környezetben

A tárgyak, tárgyegettesek feldolgozása, az arányok, a térbeli állapot minél pontosabb visszaadása (ceruzarajz, színes munkák)

A szerkezettől a formáig

Drapéria vonalas ábrázolása (ceruza, pittkréta, szén)

Drapéria mozgásban. Fotók készítése szálló, lengő drapériáról, és azok megfestése

A drapéria, mint plasztikai elem és jel. Fríz mintázása, gipszfaragás drapériamotívum után, gipszöntések

A térről – síkban

Rajzolt és festett belső terek – a perspektíva törvényei szerint

Szobasarok, lépcsőház rajzolása festése

A formák változatos megjelenítése. Szerkezeti kiemelések

A perspektíva érzékeltetése vonalakkal (szerkezeti rajz, ceruza, pittkréta)

A tanulmányok feldolgozása (tollrajz, színes papír-kollázs és grafikai lapok, linó-, papírmetszet)

Rajzi – plasztikai előtanulmányok

Testrészek, fejrészletek. Vázlatok, krokik készítése (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével)
A vonallal való rajzolás módozatai pontozott, rácsozott, satírozott rajz és foltképzés, vonalhálós rajzolás, faktúrák megjelenítése
Rajzolás és mintázás élő modell vagy gipszöntvény alapján
Fotóhitelességű és expresszív feldolgozások
A térről – térben
A külső és belső tér érzékeltetése természeti formák alapján (csigaház, metszet készítése mintázással)
Agyagszobor, agyag plakett készítése a formaépítés, arányok térbeliség pozitív–negatív formák megjelenítésével
Ábrázolás és szerkesztés
A perspektíva és egyéb ábrázolási konvenciók és felhasználásuk a művészi ábrázolásban
Gyakorlatok a kétpontos perspektíva, a cavallier axonometria megismerésére
Vonal a térben. Fém-, spárga- és üvegplasztikák
Nagyságrend
A korábbiakban feldolgozott témák, tanulmányok egyéni vagy csoportos módon történő megfestése, megrajzolása nagy méretben (csomagolópapír, A/0 rajzlap, illetve kisméretű karton A/4 méret)
A méretváltásból adódó kompozíciós problémák elemzése
Portré
Önarckép készítése fénykép és tükör segítségével
Az elkészült munkák összehasonlítása, elemzése
A festett pasztell jellemzői, a pasztell technika megismerése
A színek keverése
Szokatlan megjelenés
Plasztikai munkák talált anyagokkal, meglepő formatársításokkal
Gömb térbeli problémaköre: osztott gömb, gömbszeletek egymásra mintázása
Portré gipsszel való mintázása, a fej rajza és mintázása különböző túlzásokkal, torzításokkal
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalgó technikákat,
- a térábrázolás alapelemeit,
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,
- a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az alapvető szintani törvényszerűségeket,
- a jellegzetes vagy híres képző – és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat,
- a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,

- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- geometrikus és természeti formák ábrázolására,
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,
- illusztrációkat készíteni.

Nyolcadik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A geometrikus és természeti formák ábrázolása, tárgycsoportok, portrék, figurák ábrázolása a perspektíva és az anatómia és szabályai szerint.

Különböző illusztrációk készítése.

A kiadott feladatok önálló megoldása, biztos eszközhasználattal.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Az ábrázolás arányrendszere, szerkezete

Tónusos ábrázolás

A természeti formák átírása

Az anyagszerűség ábrázolása

A tér különböző léptékű megjelenítése

A konstruktivizmusra jellemző stílusjegyek, technikák

Anatómiai ismeretek

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A beállítás

Tárgyak, térelemek a szabadban

A tárgyak, tárgyelemek feldolgozása, az arányok, a térbeli állapot, a természetes fényviszonyok minél pontosabb visszaadása (ceruzarajz, színes munkák)

A beállítás átformálása

A tárgyelemek képének feldolgozása, átírása más anyagokkal, technikákkal, különböző művészeti stílusokkal (barokk, impresszionista, expresszionista stílusgyakorlatok)

A szerkezettől a formáig

Állat- és emberi koponya szerkezetének különböző rajzeszközökkel való ábrázolása (ceruza, pittkréta, szén)

Koponya és változó környezete. Fotók készítése és azok megfestése

A koponya bonyolult plasztikai problémái. Reliefmintázás, mintázás 1:1 méretben

A térről – síkban

Rajzolt és festett épületek, terek, utcaképek a perspektíva törvényei szerint

A felületek és formák változatos megjelenítése. Kiemelések

A perspektíva érzékeltetése vonalakkal, tónusokkal, színteltekkel (szerkezeti rajz, tónusos rajz – szén, pittkréta, pasztell, akvarell)

A tanulmányok feldolgozása tollrajz, színes papír–kollázs és grafikai lapok, linó-, papírmetszet formájában

Rajzi – plasztikai előtanulmányok

Szobrok, portrék – vázlatok, krokik készítése (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével)

A vonallal való rajzolás módjai pontozott, rácsozott, satírozott rajz és foltképzés, vonalhálós rajzolás, faktúrák megjelenítése

Rajzolás és mintázás élő modell vagy gipszöntvény alapján

Fotóhitelességű és expresszív feldolgozások

A térről – térben

Termékek titokzatos szerkezete, pozitív–negatív formái

A természeti formák szerepe a formatervezésben

A formaelemzések módszere a célirányos megfigyelés: a karakter

Formakövető vonal: a plaszticitás

Folyamatábra, fázisrajzok a mozgásváltozás kifejezésében

Ábrázolás és szerkesztés

A perspektíva és egyéb ábrázolási konvenciók alkalmazása a művészi ábrázolásban

Művészettörténeti példák tanulmányozása

Gyakorlatok a perspektíva, és a Monge–szerkesztés megismerésére

Nagyságrend

A korábbiakban feldolgozott témák, konstruktív tanulmányok egyéni vagy csoportos módon továbbfejlesztése, megrajzolása, megfestése óriás és kisméretben (falfelület, csomagolópapír, A/0 rajzlap, illetve kisméretű karton A/4 méret)

A méretváltásból adódó kompozíciós problémák elemzése

Portré

Rajzok élő modell után

A formák felismerése az árnyék változásakor az arcon, bevilágítási feladatok

Fej rekonstrukció koponya alapján

Az emberi arc titkai. A látvány és a rajzi szabályok együttes érvényesítése

A portrérajzolás és –festés fejlődése a különböző művészettörténeti korszakokban

Portré. Plasztikus megjelenítések (vésett, mintázott relief és körplasztika)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat,
- a térábrázolás alapelemeit,
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,
- a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az alapvető szintani törvényszerűségeket,
- a jellegzetes vagy híres képző – és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat,
- a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- geometrikus és természeti formák ábrázolására,
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,
- illusztrációkat készíteni.

Kilencedik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, az önkifejezés eszköztárának gazdagítása. Az esztétikus környezet iránti igény kialakítása, amelyen keresztül a tanuló képes lesz azt alakítani, formálni, megőrizni.

A vizuális ismeretek, jártasságok kialakítása, elmélyítése.

A kritikai véleményformálás igényének és képességének kialakítása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A környezet– és tárgykultúra

Tónusos ábrázolás újabb technikái

A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései

A bábkészítés hagyományai

A plein air festészet legismertebb alakjai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Alakrajz

Csontváz rajza

Krokik, vázlatok álló, fekvő és mozgó figurákról (ceruzarajz, tus és pác-vázlatok)

Körberajzolások, tükörrajzok, fotók egymásról, azok rajzban történő átdolgozása

Kollázsok és montázsok emberi alakok átalakításával, emberi alak részletrajzainak összeillesztése, fotószekvenciák emberek mozgásáról

Átváltozások

A modell után elkészített munkák feldolgozása más eszközökkel, technikákkal, más méretben

A mozdulatok értelmezése, újrarajzolása a figura testhelyezeteinek jellemző jegyeinek, térbeliségének kiemelése, torzítása

Új beállítások új nézőpontokkal

Bábfigura

Wayang-báb készítése finom faragással fából vagy habanyagból, a bábu festése

A fej, a törzs, a mellkas, a mozgó végtagok kialakítása, a bábu összeszerelése

A bábu hangja és beszéde, játéktere

Változatok művészettörténeti alkotásokra

Gyűjtés a különböző stílusú figuraábrázolások körében

Másolatok készítése a kép egyes elemeiről hagyományos festészeti és grafikai eljárásokkal (be-
lerajzolások, átfestések, stílusparódiák, méret- és elemváltoztatások)

A természetben

Vázlatok és festmények készítése a természetben

A plain air-ben való munka megismerése (pác, lavírozott tus, aquarell és a gouache)

Fotóséták – fotózás a természetben – fotósorozatok kialakítása

Karakterkeresés

A portrérajzolás, a karakter kiemelése

Karikatúrák és illusztratív képek készítése modell alapján, vonalas és színes képek.

Önarcképek

Az elkészített rajzok alapján végletes torzítások keresése a karakter teljes megváltoztatásával

Portré vázlatok készítése, 1:1 portré mintázása

Népművészet és természet

Betekintés a magyar népi viseletkultúrába

Természeti népek technikái. Gyűjtés szakirodalomból, és azok anyagainak feldolgozása (faze-
kasság, hímzés, faragás, szövés, fonás)

A népművészet előadásmódjának felidéződése a kortárs alkotók munkáiban

Érzelmi hatások

Fogalompárok szerinti képalkotás (vidám–szomorú, haragos–megbocsátó, nyomasztó–feloldó)

Érzelmi állapotok színben való kifejezése

A színek sztereotip kapcsolata érzelmi állapotokkal, fogalmakkal

Realisztikus és absztrakt megközelítés

Emlékmás

Rövid portréfilm készítése egy kortárs képzőművészről, annak alkotási módszereiről, műveiről,
személyes beszélgetés vagy bemutatás formájában

Forgatókönyv, fotódokumentáció

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalgó technikákat,
- a térábrázolás alapelemeit,
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,
- a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az alapvető szintani törvényszerűségeket,
- a jellegzetes vagy híres képző – és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti al-
kotásokat,
- a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,

- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- geometrikus és természeti formák ábrázolására,
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,
- illusztrációkat készíteni.

Tizedik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A látvány és az absztrakció kölcsönhatásának megismertetése a figuraábrázoláson keresztül.

A látványértelmező képesség tudatosítása, a figura és környezetének kialakításával.

A vizuális ismeretek, jártasságok elmélyítése, összegzése az ismétlődő és fokozatosan nehezező feladatok mentén.

Ismerkedés a kortárs művészet törekvéseivel.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A környezet- és tárgykultúra

Tónusos ábrázolás újabb technikái

A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései

A bábkészítés hagyományai

A plein air festészet legismertebb alakjai

A nonfiguratív ábrázolás eszköztára

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Alakrajz

Vázlatrajzok, krokik csoporttársakról, álló és mozgó alakokról. A vonal ereje, hangsúlyai (ceruzarajz, tus és pácvázlatok, agyag- és viaszrokik)

Figura a térben

Figura épített térben, ülő és álló figurák külső és belső térben

Plein air és embercsoport rajza

Átváltozások

Ülő, fekvő figura rajza

Egy feladat többféle feldolgozása, variációk anyagokra, technikákra

A kompozíciós elemek kiegyensúlyozott arányait felborító változatok létrehozása

Bábfigura

Marionett báb készítése vegyes anyaghasználattal

A fej, a törzs, a mellkas, a mozgó végtagok kialakítása, a bábu összeszerelése

A bábu mozgathatósága, játéktere

Szín-tér

Színes vázlatok készítése a színpadi tér színdinamikai megoldásához

Változatok művészettörténeti alkotásokra

Gyűjtés a különböző stílusú figuraábrázolások körében

Montázsok, anakronisztikus részletek beépítése a műalkotásokba

Stíluskeresés

Karakterkeresés

A teljes figura, mint karakter. Karikatúrák és krokik készítése modell alapján, vonalas rajzok, szoborvázlatok készítése

Érzelmi hatások

Eseménysor ábrázolása figurális és nonfiguratív képsorozatokban

Kollázs grafikai kiegészítéssel

Fogalompárok szerinti képalkotás (mozgalmas – unalmas, harsány – szelíd, haragos – vidám)

Érzelmi állapotok kifejezése színekkel

Emlékmás

Gyerekkori történet

Videofelvétel készítésére alkalmas színes figurák és díszlet jellegű tér megalkotása (papír, gipsz, faszerkezet).

Csoportos feladat

A film rajzos forgatókönyvének megtervezése, elkészítése

Vizsgamunka készítése

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a különféle vizuális művészetek jel- és jelképrendszerét,
- a tervezéstől a megvalósításig, vagy a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a sík- és térművészet törvényszerűségeit, műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat,
- a térábrázolás alapelemeit,
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,
- a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az alapvető szintani törvényszerűségeket,
- a jellegzetes vagy híres képző – és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat,
- a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- geometrikus és természeti formák ábrázolására,
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,
- illusztrációkat készíteni.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek területén létrejött értékeket,
- a népi kultúra jellegzetes szokásait, tárgyait,
- a sík– és térbeli művek, alkotás–sorozatok létrehozásának módjait,
- pontos arányokat és karaktereket rögzítő rajzok, plasztikák készítési módszereit,
- a fény–árnyék viszonyok törvényszerűségeit,
- a művészeti anatómia alapvető törvényszerűségeit,
- az alapvető munkabiztonsági, környezetvédelmi előírásokat.

A tanuló legyen képes:

- eligazodni a művészettörténet korstílusai között,
- az adott témák önálló feldolgozására,
- művészeti ismereteinek alkotó felhasználására,
- A témák elemző értelmezésére, sokrétű technikai feldolgozására,
- konkrét és elvont gondolatok képi–plasztikai megjelenítésére,
- portré, figura rajzolására, festésére vagy mintázására,
- a saját és mások alkotásainak elemző értékelésére.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll:

A vizsga tantárgyai és időtartama

Vizuális alkotó gyakorlat

- a vizsgamunka bemutatása 10 perc;
- helyszíni feladat megoldása 180 perc.

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgyegyüttes,
- festészeti, grafikai alkotás–sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,
- szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- a vizuális nyelv kifejezőeszközeinek használata,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- sík és térbeli ábrázolási képesség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezés mód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Munkaasztalok, székek

Tároló polcok, szekrények, dobozok

Vizes blokk

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Rajzbakok

Festő állványok

Mintázó állványok

Kéziszerszámok

Rajztechnikai eszközök

Rajz-, festő és mintázó eszközök (színes ceruzák, akvarell, tempera akril, kréta, filc, vékony, vastag, és széles-lapos ecsetek, szivacsok, rajztábla, olló, ragasztó)

Számítógépes munkaállomások grafikai szoftverekkel

Fényképező, filmfelvevő eszközök

Modell tárgyak: geometrikus testek, drapériák, tükrök, csontváz, koponya

Munkabiztonsági berendezések

5. GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI

A grafika és festészet alapjai tantárgy célja a képi világ, a képi kifejezés különböző módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez.

A tantárgy feladata előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

5.1. Alapfokú évfolyamok

Első évfolyam

Fejlesztési feladatok

A környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása.

A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése.

A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása.

A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.

Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.

Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal megjelenési formái

A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében

A forma, folt, felület és textúra jelentése és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

Részlet és nagyítás

A díszítés sajátosságai

A nyomhagyás egyszerű technikái

Kompozíciós alapismeretek

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

A vonal megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben. Játékos felfedezések

A vonal, mint mozgásnyom

Eltérő célú és irányú mozgások megfigyelése, létrehozása

Változatos mozdulatokkal, mozgással hagyott nyomok más-más felületeken és anyagokon

A szín

Szín és mozgás

Különböző mozgások, mozdulatok (simogatás, dobolás) által keltett érzelmek kifejezése színekkel

Mozdulatok, mozdulatsorok színes lenyomatai nagyméretű felületeken kézzel, szivaccsal, széles ecsettel

Színek és élmények közti asszociatív kapcsolat

Érzelmek, hangulatok megjelenítése különböző formájú és anyagú felületeken absztrakt színfoltokkal

A kedvenc tárgy, lény jellemének kifejező ábrázolása színekkel szokatlan formájú felületeken

A tárgy, lény hangulatváltozásainak megjelenítése színek segítségével

Felület és forma

Különféle felületek és formák által kiváltott érzelmek

Játékos forma– és felületalakítási kísérletek

Gesztusok által létrehozott foltok, felületek

Különböző érzelmi állapotok lenyomata

Felület és textúra

A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok által

Vizuális és taktilis érzékelés közti kapcsolat

Különböző felületű, textúrájú anyagok gyűjtése, meghatározott szempontok szerinti csoportosításuk

A gyűjtött anyagok kollázsként való felhasználása

Különböző anyagok felületének tapintással való érzékelése (bekötött szemmel)

A tapintási élmények megfogalmazása, megjelenítése, tapintási napló, térkép készítése

Minta a környezetben

Környezetünkben levő tárgyakon található mintákból gyűjtemény létrehozása

A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése

Díszítés, díszítmények

Lapok felületek díszítése grafikai és festészeti technikákkal, jelentést hordozó motívumokkal

Nyomhagyás

Különböző formájú, felületű tárgyakkal foltok, rajzolatok létrehozása

Az elkészített nyomatok kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotással, filctollal, festékkel

Kompozíció

Képi elemek rendezése

Ugyanazon elemekből eltérő hatású, egyensúlyú kompozíciók összeállítása monokróm festéssel, kollázssal, egyszerű nyomhagyással

Képalkotás

Illusztrációk készítése mesék, események szereplőinek nagyméretű ábrázolásával

Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív megfogalmazása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal (grafit, toll, kréta, vízfesték, kollázs) Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a vonal megjelenési formáit,
- a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében,
- a forma, folt, felület és textúra jelentését és létrehozásának lehetőségeit,
- a díszítés sajátosságait,

- a nyomhagyás egyszerű technikáit,
- a kompozíciós alapismereteket,
- az illusztratív ábrázolás alapjait.

Legyen képes:

- mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére,
- az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolása,
- forma, folt, felület és textúra létrehozására,
- a nyomhagyás egyszerű technikáinak alkalmazására,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Második évfolyam

Fejlesztési feladatok

A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése.

A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.

A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.

Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.

Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Vonal a térben

A szín szerepe és hatása a tárgyakon és a térben

A színek és lelki minőségek

Felület és textúra kontrasztok és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

A díszítés sajátosságai

A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat

Egyszerű nyomatok

A kiemelés

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

A vonal

Vonalak a térben

Vonalszerű anyagokkal (kötél, szalag) térjátékok, installációk létrehozása

A létrehozott vonalterek megjelenítése különböző grafikai eszközökkel

Az elkészült grafika továbbfejlesztése, alakítása variációk, sorozatok formájában

A szín

A színek és térbeli formák kapcsolata a mesékben és a valóságban

Színes terek, téri formák létrehozása, térátalakítások

Különböző színű vagy különböző színűre festett talált tárgyak (textilek, dobozok, fonalak) segítségével eltérő funkciójú és hangulatú színes terek megépítése

A létrehozott terek által nyújtott élmények megjelenítése festéssel, kollázssal

Tulajdonságok, fogalmak rokonítása, összekapcsolása színekkel és egyszerű térbeli formákkal, tárgyakkal

Térbeli formák, tárgyak felületének átalakítása festéssel, tárgymesék létrehozása

Egy konstruált tér hangulatának, jelentésének módosítása színcserével

Felület és forma

Ellentétek, felületi kontrasztok

Semleges, nyugodt felületeken markáns ellentétek, felületi kontrasztok létrehozása

A gesztusokkal létrehozott foltok, felületek által közvetített információk

Felület és textúra

Különböző felületeket, textúrákat ábrázoló képek, fotók gyűjtése, csoportosítási lehetőségek

A gyűjtött fotók, fénymásolatok grafikai kiegészítései, átalakításai

Az elkészült lapokból illetve a gyűjtött fotókból kollázsok, képtárgyak készítése

Minta a környezetben

Növények, állatok fotóin, illetve mikroszkopikus felvételeken található minták, mintázatok gyűjtése

A gyűjtött mintakincs szabad felhasználása méret és léptékváltással

Díszítés, díszítmények

Funkcióval, jelentéssel bíró plasztikus tárgyak felületének megmunkálása, díszítése grafikai és festészeti technikákkal

Egyszerű nyomatok

Képi üzenetek létrehozása egyszerű sokszorosítási technikákkal (papírdúc, papír- vagy műanyagkarc, sablon átfújással)

Kompozíció

A kiemelés szerepe és lehetőségei a valóságban, a mesékben és a különböző művészeti ágakban

A kép egyes szereplőinek, elemeinek hangsúlyozása (formával, mérettel, színnel, aránnyal, nézőponttal, felülettel, kontraszt alkalmazásával, elhelyezéssel)

Képalkotás

Illusztrációk készítése

Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal, valamint ezek kombinált megoldásaival (festett ceruzarajz, színezett tollrajz, kollázs, vegyes technika)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a vonal térképző szerepét,
- a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben,
- felület és textúra kontrasztok létrehozásának lehetőségeit,
- a gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjait,
- a díszítés sajátosságait,
- a tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolatot,
- a kiemelés módjait,
- az illusztratív ábrázolás sajátosságait.

Legyen képes:

- vonalvariációk létrehozására,
- a lelki minőségek kifejezésére,
- felület és textúra kontrasztok létrehozására,
- egyszerű nyomatok készítésére,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Harmadik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.

A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.

A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.

Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.

Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal és a mozgás-változás

A színek egymáshoz való viszonya

A színek érzelmi minősége

Színharmoniaiak, színkontrasztok

A forma, folt, felület és textúra kifejező használata

A gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségei

A funkció és díszítés

Egyedi motívumok, motívumrendszer

Dombornymat

Kompozíciós variációk

Illusztratív sorozatok

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

Változások vizuális nyomai

A valóságos és képzeletbeli változások nyomainak megjelenítése különböző grafikai és festészeti technikákkal

Improvizatív és tudatos vonal- és hangjátékok

Különböző hatású, karakterű hangok, zajok, zenék inspiráló hatására különböző karakterű vonalak, rajzos vonalszövetek készítése

A szín

Színfoltok festése zene hangulatára

A színek egymáshoz való viszonya, a színek érzelmi minősége

Természeti jelenségek színekkel és színárnyalatokkal való kifejezése

Egy-egy szín más színekkel való kapcsolatának mesén, dramatikus játékon keresztül történő átélése, az élmények megfestése

Árnyalt vizuális minőségek, színharmoníák

Fogalmakkal, hangokkal, mozdulatokkal leírható tartalmak megjelenítése színek, színharmoníák által

Színkontrasztok, tartalmi ellentétek

Színkontrasztok, színellentétek festése – melyek tartalmi ellentéteket és belső élményeket juttatnak felszínre –különös tekintettel a sötét–világos kontrasztra

A felület

Felület és ábrázolási szándék

Különböző érzelmi, hangulati állapotok megjelenítése a megismert technikákkal, felületalakítási lehetőségekkel változatos műfaji kísérletek során

Foltok, folthatárok

A valóságban látható éles és elmosódott kontúrok megfigyelése és megjelenítésük

Transzparencia, ellenfény, a részletek láthatósága

Textúra képzés

Különböző anyagok segítségével, felhasználásával (homok, gipsz, fonal, drót, szögek) változatos textúrájú felületek létrehozása

Az elkészült lapokból képtárgyak készítése

Minta a környezetben

Műalkotásokról, építményekről, fotókról minták, ornamentikák gyűjtése

A gyűjtött és továbbgondolt mintakincs felhasználása tárgyakon

Díszítés, díszítmények

Funkcióval, jelentéssel bíró mikroterek külső – belső elemeinek díszítése grafikai és festészeti technikákkal

A mikroterek lakóinak, lényeinek egyedi megjelenítése

Sablon nyomatok

Meghívó, plakát, képregény készítése sablonnyomat segítségével (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal)

Dombornyomatok

Különböző anyagok, tárgyak segítségével plasztikus papírnyomatok készítése

Kompozíció

Komponálási módok

Játékos kísérletek, variációk egy saját alkotás, illetve különböző reprodukciók képi elemeinek, szereplőinek átrendezésére

Képalkotás

Illusztrációk készítése

Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása sorozatokban grafikai és festészeti technikákkal (monotípia és kollázs–technika vonalas, festett kiegészítéssel, krétarajzzal, karcnyomatokkal)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a mozgás-változás vonallal történő kifejezésének lehetőségeit,
- a színek egymáshoz való viszonyát,
- a színek érzelmi minőségét,
- a színharmóniakat, szíkontrasztokat,
- a gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségeit,
- a funkció és díszítés kapcsolatát,
- a dombornyomat készítésének technikáját.

Legyen képes:

- a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára,
- egyedi motívumok, motívumrendszer alkalmazására,
- dombornyomat készítésére,
- a kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok készítésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

6. KÉPZŐMŰVÉSZET: GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK

6.1. Grafika és festészet műhelygyakorlat

A grafika és festészet műhelygyakorlat célja olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

A műhelygyakorlat feladata a tanulói képzelet, a belső képek és a valóság törvényszerűségeiből fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

Negyedik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyagháználati készség fejlesztése.

A vizuális kifejezés elemeinek eszközeinek felismerése, egyre tudatosabb alkalmazása.

A motívumgyűjtés és vázlatkészítés gyakorlatában való jártasság kialakítása.

A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása.

Az esztétikai érzékenység és kifejezőkészség fejlesztése.

Az önállóság kialakítása.

A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátíttatása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Grafika és festészet technikai, műfaji sajátosságai

Vizuális kifejezés alapvető eszközei, szerepük
A vonal megjelenési lehetőségei, kifejezőereje
A fekete–fehér kontraszt hatása, használatának lehetőségei
A tónus szerepe
A színek érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatása
A sötét–világos, a hideg–meleg szíkontraszt
A faktúra és textúra alakítás lehetőségei
Képezési és kompozíciós lehetőségek (szerves elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív-negatív formák, szabályosság–szabálytalanság)
Téma variációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
A ceruza-, tus-, pác-, akvarell- és krétarajz technikája
Az anyagnyomatok, a monotypia, a magas nyomás műveletei
Kollázs és vegyes technikájú alkotások készítésének lehetőségei
Az akvarell– és temperafestés eltérő technikai sajátosságai
A pasztellkép készítés technikája
Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságainak megfelelő betű, monogram, embléma, piktogram tervezése
Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek
Feladatcsoportok
Vonal
A vonal ritmust kifejező hatása
A vonal karaktermegjelenítő szerepe
A vonal pszichikai kifejezőereje
Sorsok, korok, egyéniségek kifejezése különböző vonalhasználattal
Vonal a festészetben és a grafikában
Vonal a térben és képtárgyakon
Vonal a tájban, természetben, (monumentális) szabadtéri installációk, land art
Szín
Színes fonalak, drapériák – színes terek, szíkontrasztok
A színek hatása (érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatás)
A színek analogikus kapcsolata az érzetekkel, a különböző kifejezési nyelvekkel és szellemi tartalmakkal
A fény és a sötét differenciálódása
A fény és a sötét által közvetített tartalmak (mesék, mítoszok, legendák)
Játék a fénnel (lámpákkal, vetítőkkal)
Tárgyak, terek és a fény kapcsolata
Külső –belső élmények átélése, meg tapasztalása és megjelenítése (zenei, akusztikai analógiák felismerése, létrehozása)
A fekete szín használata, a fekete-fehér kontraszt (fekete tér, fekete tárgy)
A szürkétől a feketéig – grafikában és festészetben
Felületképzés
Faktúra és textúra alakítás a grafika és festés eszközeivel
Felületkontrasztok létrehozása (különböző anyagok nyomataival, kollázssal)
Lavírozott tus, pác és akvarell rajzok

A gyors, könnyed festés technikája

Festett ceruzarajzok. Különböző technikák vegyítése, kísérletezések

Kifejezés, képalakítás

Organikus képalakítás (szerves elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív-negatív formák, szabályosság-szabálytalanság)

Képi elemek átrendezése, variációk, kompozíciós lehetőségek

Képalakítás

Illusztráció készítése

Tusrajzzal a monokromitás, a foltképzés és a vonalrendszerek szerepének hangsúlyozása

Egyedi nyomtatással monotypia készítése

Tér – környezet

A körülvevő környezet elemei által létrehozott különböző méretű, nyitott és zárt terek

Térépítések és térjátékok a különböző érzékelési területek bekapcsolásával

Hagyományos és rendhagyó térképek készítése (hang-, taktilis-, hőtéreképek)

Eltérő hangulatú, méretű, arányú és szerkezetű terekben, (labirintusokban) átélt tapasztalások, élmények megjelenítése grafika, festészet és kevert technikák segítségével

A betű és kép

Jel (egyedi, saját jel)

Betűkarakter, monogram

Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságaival embléma, piktogram tervezése

A kódextől a könyvnyomtatásig

A nyomtatott írás és a kép használhatósága

Miniatűrök, óriásképek

Műalkotások

A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása

Anyagok, eszközök, megoldások a különböző korokban

A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten

Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet alapvető technikai és műfaji sajátosságait,
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a grafika és festészet néhány kiemelkedő hazai és külföldi képviselőjét, kortárs alkotóit,
- a vizuális kifejezés, képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a vizuális kifejezőeszközök és módok (vonalak, színek, formák, felületek és kompozíciós lehetőségek) kifejezési szándék szerinti használatára,

- a tanult grafikai és festészeti technikákkal (ceruza-, tus-, pác-, akvarell- és krétarajz, anyag nyomatok, monotypia, kollázs, akvarellfestés, temperafestés, pasztell és vegyes technika) alkotásokat létrehozni,
- egy téma kapcsán variációkat és különböző méretű alkotásokat készíteni,
- képzőművészeti alkotásokon a színek, vonalak felületek sajátosságait felismerni,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Ötödik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A környezet által közvetített üzenetek befogadásának és értelmezésének mélyítése.

A formák, színek változatos, gazdag használatának kialakítása.

A külső látvány és a lelki tartalmak érzékeny megjelenítésének fejlesztése.

A véleményformálás finomítása saját és mások műveivel kapcsolatban.

A tanulók tervezési készségének és problémamegoldó képességének fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A megvilágítás szerepe

A fény és árnyék grafikai és festészeti eszközökkel való megjelenítésének lehetőségei

A forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztok

A redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe

A felületgazdagítás lehetőségei

A színperspektíva szerepe

A különböző színviszonyok hatása, kifejezőereje

Variációk, sorozatok készítése

Nagyítások, méret és léptékváltások alkalmazása

Eltérő képkihágások hatásainak megtapasztalása és alkalmazása

A sablonnyomat, dombornyomat technikája

A linómetszés technikája

Alkalmazott vagy tervezőgrafika sajátosságainak megfelelő tipográfia, könyvborító, plakát tervezése

Jelmezek, maszkok, díszletek készítésének sajátosságai

Egyszerű akció, performance létrehozása

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A fény és a sötét

Karakteresen eltérő erejű, irányú megvilágítású tárgyak és terek létrehozása, megjelenítése

A fény és árnyék grafikai eszközökkel való kifejezése

Színes kompozíciók, és variációk készítése a látvány inspiráló hatására

Kontrasztok

Forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztokra épített kép, képtárgy sorozatok, variációk létrehozása, a zene–hang, mozgás–tapintás, az irodalom és a képzőművészet inspiráló hatására

További lehetőségek, variációk és kísérletezések új médiumok, műfajok segítségével

Kifejezés – karakterek

Emberi és mitikus karakterek vizuális kifejezése

Emberek, hősök, tárgyak jelleme, hangulatváltozásaik megjelenítése a festészet és grafika eszközeivel

Portrék, maszkok, jelmezek készítése

Kifejező karakterek létrehozásának inspirálása játékokkal és akciókkal

A kifejezés lehetőségei a redukció, a sűrítés, a fokozás, és a kiemelés eszközeivel

Egy téma feldolgozása a sablonnyomat (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal), dombornyomat, tus- és a temperatechnika lehetőségeit felhasználva

Felületgazdagítási lehetőségek

Dramatikus játék a kész alkotásokkal

Tér – környezet

A közvetlen környezet tárgyai, tárgykarakterek szembeállítása, csoportosítások

Tárgyátalakítások, átfestéssel, zavarófestéssel

Tárgyak idegen, megszokottól eltérő környezetbe helyezése

Léptékváltás adta lehetőségek felhasználása

Egy tárgy részletének felnagyítása, változatos képkivágások

A látvány és fantáziaképi elemeinek összekapcsolása egy tárgy, szerkezet belső terének ábrázolása során

Írás – kép

Alkalmazott vagy tervezőgrafikai ismeretek segítségével könyvborító, plakát készítése

A képhez felirat tervezése (számítógép segítségével). Betű, tipográfia

A betű, írás és kép szabad műfajú felhasználása

Szín

„Szín-tér”, külső –belső terek színviszonyai

Az illúziókeltés lehetőségei

Színperspektíva

Kompozíciós változatok a színekkel

A szín kifejezőereje, mélysége, mozgása a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során

Terek berendezése, benépesítése eltérő méretű és színű figurákkal, szalagokkal, textilekkel, lámpákkal

Doboz színházak – azonos motívumok más-más színviszonyok között

Képalakítás

A gouache technikájának ismerete

A linómetszés technikájának elsajátítása, sajátosságai, műfaji követelményei, az anyag- és eszközhasználat specifikumai

Egydúcós linómetszet

Színes linómetszet kialakítása a dúc továbbvételével

Különböző méretű illusztráció, illusztráció sorozat készítése zenei, irodalmi alkotáshoz

Illusztráció készítése egyedi és sokszorosítási technikákkal (ecset- és tollrajz, gouache, linómetszet)

Műalkotások

A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása

Anyagok, eszközök, megoldások és stílárak a különböző korokban

A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
Műalkotások a környezetünkben, galériákban
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a szín kifejezőerejét, a színperspektíva szerepét,
- a különböző színviszonyok hatását,
- a sablonnyomat, dombornyomat, linómetszés technikáját.

Legyen képes:

- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban alkalmazni,
- a fény – árnyék – szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során,
- alkalmazni a léptékváltás adta lehetőségeket,
- véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Hatodik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A személyes kifejezési eszközök megtalálásának ösztönzése.

A kísérletező kedv, a döntésképeség és az alkotói magatartás fejlesztése.

A képépítési és kompozíciós törvényszerűségek tudatos használatának ösztönzése.

A tudatos környezetformálás igényének kialakítása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A színmodulációk, lokál és valór színek

A szín–önkontraszt és komplementer kontraszt hatásai

A túlzás, fokozás szerepe

Az egyensúly feltételei

Az átírás módjai

A dekoratív festészet sajátosságai

A különböző stílusjegyek felismerésének szempontjai

Többdúcós linómetszet létrehozása

Hidegtű vagy pusztatű technikája

Az improvizatív és a tervezett művek közti különbségek

Látványterv létrehozása

Akrilfestés gyakorlata

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Képalkotás

Személyes jelentéssel bíró fogalmak, tartalmak, tárgyak grafikus megjelenítése (változás, kapcsolat, szembenállás)

Színes sokszorosítás. A színek felhasználásának lehetősége a sokszorosított grafikában

Többdúcú linómetszet készítése

Alapszín keveredések, átfedések, új szín létrehozása, alányomás

Sorozat készítése amorf keretű linódúcokkal

Hidegtű. A hidegtű vagy pusztatű technika elsajátítása, a mélynyomás alapjai

Alapozatlan, pusztta, felfényesített lemezre karcolás tűvel, a felületek megdolgozása jelet hagyó eszközökkel

A vonalkarakter lehetőségeinek kiaknázása a dúc felnagyításával

A magas- és a mélynyomás variálásának lehetőségei

Stílusvariációk, átiratok

Különböző korok eltérő stílusú, témájú alkotásainak átfestése, összekeverése és egybeépítésük variációi

Stílusjegyek átváltoztatása, méret- és léptékváltások

Nagyméretű dekoratív, díszletjellegű megoldások. Tervek készítése

Fotókból képsorozatokat összeállítása, eltérő képkapcsolási lehetőségek tudatos használata

Művek összehasonlítása

Egyéni vizuális kifejezés

Személyes kifejezőeszközök és módok megtalálása az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása által, önálló kísérletezések segítségével

Folyamat – karakter – személyes idő kifejezési lehetőségei

Személyes képnapló készítése, lelki tartalmak, történetek és változások vizuális rögzítése

Improvizációk és tervezett művek

Zenei vagy egyéb inspiráció segítségével túlzások, fokozások, egyensúly veszteségek megjelenítése festészeti és vegyes technikájú alkotásokon, képtárgy sorozatokon

Vizsgamunka

Az eddigi ismeretek felhasználásával, egyéni kifejezési szándék szerinti kép, képtárgy, képsorozat készítése választott technikával és dokumentálása.

Műalkotások

A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása

Anyagok, eszközök, megoldások és stílárius jegyek a különböző korokban

Elemzések a grafika és festés módszereiről, a színhasználatról és az anyagokról

Művészeti, művészettörténeti ismeretek beépítése az alkotó tevékenységbe

A feladatokhoz kapcsolódó kortárs műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten

Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit.

Legyen képes:

- különbséget tenni a magas- és mélynyomás között,
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló koncepciók alapján különböző méretű variációkat, kép-, képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni,

- munkáját esztétikusan összeállítani, bemutatni,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- véleményformálásra műalkotásokkal kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemző alkotásait,
- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait,
- a képgrafikai, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket, eljárásokat
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a tanszak tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra,
- az egyedi– és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására,
- a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára,
- a színek, formák és kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használatára
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások, variációk és illusztrációk készítésére,
- a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínű használatára és továbbfejlesztési lehetőségeinek keresésére, kísérletezésre,
- esztétikus képi megjelenítésre,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- önálló véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
- a munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

A grafika és festészet műhelygyakorlat:

- tervezés 40 perc;
- tárgykészítés 140 perc.

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,
- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
- szabadodon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- modell alapján készített képi, képtárgyi átirás,
- alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlaterv – sorozat.

A vizsga értékelése

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- tervezési, képalkotási készség,
- színhasználat, kompozíciós készség,
- alapvető anyag- és eszközismeret, jártasság,
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átiró és kifejezőképesség,
- az elkészült munka összhangja.

6.2. Továbbképző évfolyamok

Hetedik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A hagyományos és az új médiumok iránti nyitott szemlélet kialakítása.

Munkáinak esztétikus dokumentálásának és installálásának ösztönözése.

A tanuló átiró képességének, kreativitásának, komplex szemléletének és kísérletező kedvének fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A színek reklámpsichológiai törvényszerűségei és összefüggései

A látvány átirásának lehetőségei

A pszeudo, a transzparencia fogalma és jelensége a művészetben

Az intermédia, az akcióművészet, az installáció és az environment műfaji sajátosságai

Rézkarcs készítése

A különböző műfajok, technikák határait kitágító lehetőségek

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A látvány

Tárgyak, arcok sajátos, egyedi jellemzőinek rögzítése a grafika és a festészet eszközeivel
Megvilágítási problémák, fény- és színviszonyok elemzése, megállapítások alkalmazása

A szintani ismeretek: színek derítése, ösztönös és tudatos színhasználat

Vázlatok, variációk és nagyméretű festmény készítése

Láttatás – képi közlés

A látvány (tárgy, portré) feldolgozása, átírása különböző művészeti stílusokban

Képi látványelemek felhasználása például a képregény vagy storyboard műfajában

Képalkotás

Rézkarc készítése

Az anyag-előkészítés műveletei (fazettálás, polírozás, alapozás, kormozás, kitakarás)

A maratás; a marófolydék, az idő, a vonalháló és a karakter pontos megismerése

Festékkeverési gyakorlatok, próbalemezek, próbanyomatok készítése

A művészettörténetből vett példa tanulmányozása, másolása, egy-egy részletének kiemelése

Intermédia – kísérletek

Installáció, environment és akcióművészet sajátos jegyei

Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (pszeudo, transzparencia, kontraszt, mélység, zárt-nyitott)

A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresése

Kísérletek, próbálkozások olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg először (fotó-kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdiszciplinaritás, képzőművészeti határterületek)

A munkafolyamatok, kísérletek dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével

Alkalmazott művészet

Tervezőgrafikai feladatok (plakát, CD, kiadvány)

Tetszőleges reklámtéma feldolgozása a grafika és a festészet eszközeivel

A színdinamikai szempontok figyelembevétele

A színek hatása, a színek információsegítő szerepe

Színek a különböző médiumokban

Számítógép kínálta lehetőségek felhasználása

Tipográfiai ismeretek felhasználása

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a hidegtű és a rézkarc közti különbségeket, ismerje fel ezeket a nyomatokon,
- a színek érzelmeket alakító hatását saját festményein,
- az alkalmazott grafika és a szín reklámpszichológiai törvényeit és összefüggéseit,
- az intermédia egyes műformáit,
- a kortárs hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket.

Legyen képes:

- klasszikus sokszorosított grafikai lapok készítésére,
- technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására,
- nyitott szemlélettel közeledni a hagyományos és az új médiumok felé,
- munkáinak dokumentálására és installálására,
- műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására,
- saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére,
- **eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.**

Nyolcadik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A grafika és festészet szaknyelvének árnyalt használatának fejlesztése.

Önálló koncepciójú kísérletek, alkotói folyamatok végig vitelének elősegítése.

A kísérletezési kedv ösztönzése a grafika és festészet határterületein.

A felelősségtudat, a döntésképeség, az empátikus és a kommunikációs készség fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Az arányok szerepe, jelentősége

Árnyékok, reflexek a téri illúziókeltésben

A látvány átértelmezésének lehetőségei

A kiemelés – elhagyás szerepe, hatása

A térbeliség – síkra feszítettség szabályai, kifejezőeszközei

A legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvések és képviselői

Az olajfestés alapjai

A filmnyelv és az elektronikus művészetek kommunikációs technikái

Az intermédia, a posztmodern formanyelve

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A látvány

A figura arányainak, sajátos, egyedi jellemzőinek rögzítése a grafika és a festészet eszközeivel

A figura és környezetének viszonya

Megvilágítás, árnyékok és reflexek

Táj festése a szabadban akvarellal, temperával

A térillúzió festésének lehetőségei

Láttatás – képi közlés

A látvány (táj) befejezése, újrakomponálása, feldolgozása és átírása a helyszínen készített saját fotók, vázlatok alapján

A látvány átértelmezése, megfogalmazása különböző művészeti stílusok átirataiban, játék egyes mesterek sajátos vizuális hatáselemeivel

A kiemelés – elhagyás, térbeliség – síkra feszítettség vizuális kifejezőeszközeinek alkalmazása

Tematikus képalkotás

Variációk a tér megfogalmazására a grafika és a festészet nyelvén

Olajfestés

Az olajfestés technikájának alapjai

A festés története, a vászon, a vakkeret, az ecsetek, az alapozás megismerése

Grafikai megoldások, rézkarc nyomatok a tér megjelenítésében

Az önálló vonal- és formakialakítás, a hozzáadás – elvétel fejlesztési lehetőségeit felhasználva

Intermédia – kísérletek

A film, média képi nyelve

A színek játéka, a színek bizonyos irányokba történő eltorzítása, megváltoztatása

Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (illúzió, szemérem – szégyen, csend – zaj, rés – szilánk)

A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresése, kísérletezések

Variációk olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg először (fotó–kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdisziplinaritás, képzőművészeti határterületek)

A kísérletek, a munka dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével

Műalkotás igényű dokumentáció készítése

Alkalmazott művészet

Tervező grafikai feladatok (plakát, CD, kiadvány, írás-kép, névjegy, web-lap)

Tetszőleges téma feldolgozása a grafika és a festészet eszközeit felhasználva

Az egyéni formanyelv

Az önkifejezés korlátai, lehetőségei az alkalmazott művészetben

Önálló forma és karaktervilág, vonal- és folthasználat

Klasszicitás – modernség, posztmodern, kortárs – eredetiség

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az olajfestés technikájának alapjait,
- a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit,
- a grafika és festészet szaknyelvét.
- A tanuló legyen képes:
- különböző anyagokkal, stílusjegyekkel alkotásokat létrehozni,
- tájkép festésére természetben, vázlatok alapján műteremben,
- önálló alkotó tevékenységre a festészet határterületein,
- alkalmazni a grafikai sorozatok ismétlődő műfaji, stiláris eszközeit,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Kilencedik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A grafika és festészet szaknyelvének árnyalt használatának fejlesztése.

Önálló grafikai és festészeti alkotások, alkotás–sorozatok létrehozásának ösztönzése.

A kísérletezési kedv bátorítása a grafika és festészet határterületein.

A felelősségtudat, a döntésképeség, az empatikus és a kommunikációs készség fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Belső tartalmak és karakterek megjelenítési lehetőségei

Anatómiai törvényszerűségek

Általános és egyedi jegyek

Téri illúzió a különböző műfajokban

Stíluskontraszt

Látvány átértelmezése a különböző műfajokban

A legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvések és képviselői

Technikák, műfajok elméleti és gyakorlati ismeretei

Díszlet és látványterv

Interaktív tér

Az intermédia kifejezési lehetőségei

A filmetűd sajátosságai

Eszközhazsnálati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A látvány

Arcok, figurák, karakterek

Önarckép sorozat, a belső változások vizuális rögzítése változatos eszközhazsnálattal

Portré, figura különböző környezetbe, térbe helyezése

Láttatás – képi közlés

Stíluskalandok a kortárs grafika és festészet hazai törekvéseinek inspiráló felhasználásával

Játék egy klasszikus és egy kortárs stílus elemeivel, koncepcióival

Azonos témára ellentétes stílusú képek, grafikai lapok készítése

Tematikus képalkotás

Díszlet és látványtervek

Szabadon választott mű színpadképének, látvány- és jelmeztervének elkészítése

Egy jellegzetes részlet kivitelezése

A valóság szín-terei, filmetűdök, képlenyomatok, rögzített pillanatok

Kis méretben, egyedi grafikai lapokon sorozat tervezése

Intermédia – kísérletek

Interaktív tér lehetőségei

Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (identitás, individuum, rész – egész, önreflexiók – saját tér, személyes tárgy, valós és szubjektív idő, környezet hatása, titok, magány, pusztulás)

A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfed, a lehetőségeket kitégító eljárások keresése, kísérletezések által

Kísérletek olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg először (fotó–kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdiszciplinaritás, képzőművészeti határterületek)

A kísérletek, a munka dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével

Műalkotás igényű dokumentáció készítése

Alkalmazott művészet

Tervező grafikai feladatok az év során feldolgozott témákhoz kapcsolódóan (plakát, kiadvány, meghívó, web-lap)

Az elkészített síkalkotáshoz egy képtárgyi kiegészítés létrehozása a sokszorosítás technikájának felhasználásával

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit,
- a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait,
- a képgrafika és az alkalmazott grafika együttes megjelenésének lehetőségeit.

Legyen képes:

- a vizuális kifejezés elemeinek, eszközeinek alkotói szándék szerinti tudatos alkalmazására,
- alkalmazott grafikai és dekoratív festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására,
- egyedi képi világgal bíró illusztrációk létrehozására,
- klasszikus sokszorosított grafikai lapok és táblaképek, muráliák készítésére,
- az általa választott műhöz scenikai tervet, díszlettervet készíteni,
- technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására,
- műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására,
- a különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresésére, alkalmazására,
- munkáinak dokumentálására és installálására,
- saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Tizedik évfolyam

Fejlesztési feladatok

Egyedi képi világgal bíró alkotások, alkotás sorozatok létrehozásának ösztönzése.

A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresése elősegítése.

Tudatos környezetformálás igényének fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek:

A forma, szín, tér egymáshoz való viszonya, egyéni, személyes modulációk

A látvány átértelmezése a nézőpont és képkivágás segítségével

A valós és virtuális tér

A filmtér, filmidő sajátosságai

A legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvések és képviselői

A személyesség hatása

Intermédiákísérletek

A film műfaji lehetősége

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A látvány

Tárgyak, arcok, terek megjelenítése sajátos nézőpontból és képkivágással

Formák, színek és terek egymáshoz való viszonyának megfigyelése

Láttatás – képi közlés

Film készítése egy emlékről, álmról

Storyboard megrajzolása a valós látvány után készített tanulmányok segítségével

A kiemelés, az elhagyás, a sajátos nézőpontok és képkivágások vizuális kifejezőerejének felhasználásával

A forgatókönyv egyes tartalmi és vizuális jeleneteiből önálló festészeti vagy grafikai lapok, variációk készítése

Egy film elkészítéséhez nagyméretű filmtér, illetve figura megalkotása

Filmtér és filmidő értelmezése a személyes alkotás során

Intermédia – kísérletek

Saját személyes üzenet-kísérlet

Klasszikus ismeretek összekapcsolása kortárs eszközökkel és megközelítésekkel

Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (például: idő, válasz, kérdés, kétség, választás, bizonyosság, változás)

A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresése, kísérletezések

Kísérletek olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg először (fotó-kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdiszciplinaritás, képzőművészeti határterületek)

A kísérletek, a munka dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével

Műalkotás igényű dokumentáció készítése

Vizsgamunka

Szabadon választott témában portfólióval, tervezési dokumentációval elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából

A koncepció és tervvázlatok rögzítése

A tervezett mű és környezetének kapcsolata és egymásra hatásuk

A témának, tartalomnak és az egyénnek megfelelő technikai megoldások kiválasztása

A kész mű, műsorozat installálása

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit,
- a grafika és festészet szaknyelvét,
- a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait,
- a legfontosabb munkavédelmi teendőket.

Legyen képes:

- alkalmazni a kortárs grafikai és festészeti törekvések egyes eredményét,
- alkalmazott grafikai és dekoratív festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására,
- egyedi képi világgal bíró illusztrációk létrehozására,
- klasszikus sokszorosított grafikai lapok és táblaképek, muráliák készítésére,
- technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására,
- műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására,
- a különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresésére, alkalmazására,
- munkáinak dokumentálására és installálására,
- saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit,
- a grafika és festészet szaknyelvét,
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök használatát,
- a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait,
- a legfontosabb munkavédelmi teendőket.

A tanuló legyen képes:

- a vizuális kifejezés elemeinek, eszközeinek alkotói szándék szerinti tudatos alkalmazására,
- önálló grafikai és festészeti alkotások, alkotás-sorozatok létrehozására,
- alkalmazott grafikai és dekoratív festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására,
- egyedi képi világgal bíró illusztrációk létrehozására,
- klasszikus sokszorosított grafikai lapok és táblaképek, muráliák készítésére,
- technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására,
- műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására,
- a különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresésére, alkalmazására,
- munkáinak dokumentálására és installálására,
- saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére,
- a biztonsági és balesetvédelmi előírások betartására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Grafika és festészet műhelygyakorlat

- tervezés 50 perc;
- tárgyalkotás 190 perc.

A szóbeli vizsga időtartama: maximum 10 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás vagy sorozat,
- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
- szabadodon választott technikákkal készített elbeszélő képi alkotás vagy sorozat,
- díszlet- és jelmeztervek,
- murália vagy annak részlete.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,
- alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlaterv vagy sorozat.

A grafika és festészet műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a grafika és festészet nagy stíluskorszakai,
- a grafika és festészet legjelentősebb alkotásai, alkotói,
- a grafika és festészet anyagai, eszközei, műfajai,
- a grafika és festészet műfajában alkalmazott technikák,
- az elkészített tervek és művek bemutatása,
- egészség- és környezetvédelmi alapismeretek.

A vizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelése:

- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejező készség,
- tervezői, kivitelező készség,
- színtani és formatani ismeretekben való jártasság, a kompozíció törvényeinek ismerete,
- műalkotás és környezet összefüggéseinek ismerete,
- a grafika és festészet technikáinak és eljárásainak alkalmazási szintje,
- a felületalakítás módja,

- kreativitás, egyediség,
- az elkészült munka összhangja.

A szóbeli vizsga értékelése:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága,
- kommunikációs készség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Vizes blokk

Tároló szekrények

Munkaasztalok, székek

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Gyűjtött tárgyak, drapériák

Fényképezőgép

Filmfelvevő

Számítógép

Szoftverek

Grafikai prés (legalább A/3-as méret lehúzására alkalmas méretben)

Mobil lámpa

Rajztábla (A/3, A/2)

Vonalzók, olló, snitzer

Rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, rajzszén, pasztell, zsírkréta, tus, karctű, linókés, különböző méretű fotók, gumihenger, grafikai festékező lap, linó festék, szitafesték szitakeret, spakli, kormozó eszköz, lemezvágó eszköz, lemezfogó

Festő eszköz: ecsetek, festőkések, tálak, paletták, vízfesték, tempera

Festőállvány (továbbképző)

Zárható vegyszertároló (veszélyes anyagok használata esetén)

6.3. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

A tanulás tanítása tantárgy

A NAT is megfogalmazza, hogy mik azok a fejlesztési területek és nevelési célok, amelyeknek meg kell jelennie az iskola pedagógiai programjában.

„A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere, hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások, hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok, melyek az egyénre szabott tanulási módszerek, miként működhetnek együtt a tanulók csoportokban, hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyek a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.”

Az intézményünkben a 2019/2020 tanévtől kerül felmenő rendszerbe bevezetésre egy új tantárgy, melyre azért van szükség, mert a térségben a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak szeretnénk segíteni a tanulásban. Az új tantárgy oktatására „a tanulás tanulása” néven heti egy alkalommal kerül sor. A tanulóknak tanulási problémáik vannak, nehezebben tudják megérteni, feldolgozni az ismereteket, s mivel az iskolában a művészeti képzés speciális ismeretek, fogalmak befogadását igénylik, ennek a folyamatnak a megkönnyítésére vezetjük be az új tantárgyat.

A pedagógiai programunk helyi tanterv fejezetében kerül megfogalmazásra: „A helyi tanterv összeállításánál lehetőség van a helyi sajátosságok figyelembevételével történő tantervfejlesztésre.” A helyi tantervünkben lehetőség van arra, hogy „a heti négy kötelező tanítási órán felül a tanulók szabadon választható tantárgyakat is tanulhatnak a tantárgyválasztás szabályai szerint. A szabadon választható tantárgyak tanulásának feltételei: minimum 15 fő jelentkezése és térítési díj megfizetése.” Ez alapján kerül bevezetésre ez az új tantárgy a választható tantárgy órakeret terhére, mivel csak a heti négy kötelező órát tartjuk a tanulóknak. Az új tantárgy bevezetését a nevelőtestület indítványozta a már említett okok miatt.

A tanulási folyamat születésünktől kezdve egész életünket végig kíséri, melynek környezete és körülményei életünk során gyakran változik. A tanuláson a mindennapi életben elsősorban az ismeretek elsajátítását, a tudás megszerzését értjük.

A tanulás tanításának elsődleges célja, hogy az egyéni képességek, készségek figyelembevételével és fejlesztésével képessé tegyük tanítványainkat az elvárható tudástartalom megszerzésére.

A tanulás megtanítása elsősorban az iskola kötelessége és felelőssége, mely sokrétű és összetett feladatot jelent a pedagógusok számára. A tanulási folyamat során a tanulói motiváció kialakí-

tása és fenntartása a tudás megszerzése céljából. A tanulás hatékonyságának szempontjából meghatározó fontosságú a tanulói érdeklődés felkeltése és megtartása egy-egy tantárgy tanulás-tanítása során.

A tantárgy tanulásának célja az önálló, hatékony, gondolkodáson alapuló tanulási folyamatra nevelés, a későbbi munkaerőpiacon történő megfeleléshez szükséges kompetenciák kialakítása.

Olyan hatékony tanulási attitűd létrehozása a feladat, amely képessé teszi tanítványainak a kitartó tanulási munka megvalósítására, egyéni lehetőségeik, szükségleteik, erősségek, gyengeségek figyelembevételével, de azok maximális kihasználásával, fejlesztésével.

A tantárgy eredményes tanulása során a tanulók megismerik saját pszichikai feltételeiket, különböző képességek fejlesztésével megtanulják a hatékony és eredményes tanulási stratégiákat, módokat, amelyek segítenek a tanulási nehézségek leküzdésében, hogy minden tanuló képességei legjavát nyújthassa.

A tanulás tanításának feladata azoknak a tanulási módszereknek és viszonyulás formáknak a megtanítása, amelyek bármely tantárgy eredményes tanulásához felhasználhatók, és tanulóink további tanulmányainak sikeres teljesítéséhez is biztos alapot adnak. A tanulás tanítása ezen felül a tanulási részképességek fejlesztéséhez is teret biztost. Ösztönzi a tanulókat arra is, hogy a tanulással kapcsolatos problémáikkal szembenézzenek, azokra megoldást keressenek, a világ megismerésével pozitív, örömteli viszony kialakítása, a tanulást mindennapi szokásrendszerükbe megfelelően illesszék be, illetve megfelelően és célszerűen alakítsák ki tanulásuk mindennapi szokásrendszerét.

A tanulás tanításának stratégiája

Az új tantárgy a művészeti iskola oktatásának sajátosságaiból adódóan az alapképző 1-3 évfolyamon kerül bevezetésre, mivel ezeken az évfolyamokon történik a művészeti tárgyak alapozása (vizuális alapismeretek és grafika, festészet alapjai). A szabadon választható tantárgy a főtantárgy ismeretanyagát kiegészítő tantárgy.

A tantárgy bevezetésének a célja, hogy segítse a speciális művészeti ismeretek jobb, hatékonyabb befogadását, megértését, beépülését a tanultakba. Legyen lehetősége a tanulóknak az esztétikai érzékenységre, látása nyitottságára, igényességére, annak kiművelésére, mindezek által a képi emlékezete, a képi műveltsége bővíthetőségére. Kialakíthatók a képességek gyakorlása által a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok, megjelenítése a vizuális eszközökkel. Megismerhetik a legfontosabb kifejezési eszközöket, kompozíciós eljárásokat és annak az általi használatát. A látvány megfigyelése, értelmezése, analizálása, a vizuális információ megértése, képi gondolkodásra, absztrakcióra, valamint a tapasztalat általi és emlékezés utáni ábrázolásra és alkotásra készítetést teszi lehetővé. Legyen élménye a tanulóknak a csoportos tevékenység adta lehetőségek pozitív feldolgozásában. Képessé váljon az összefüggések meglátására, a lényegi dolgok kiemelésére, az elvont gondolkodás felismerésére és alkalmazására, munkáiban korrekt véleményalkotásra. Az önálló alkotómunka kialakítása során a látvány é a látványértelmező képesség, az elvont gondolkodás és az elemző képesség jártasság szintre emelése a cél és ezek tudatos alkalmazása.

A tantárgy tartalma

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

A tantárgy hetente egyszer 45 percben, összesen 36 hétre tervezve.

A tantárgy témakörei 1-3. évfolyamon a következők:

- Tanulási motiváció
- Hatékony tanulás körülményei
- Figyelem fejlesztése
- Gondolkodás fejlesztése
- Emlékezet fejlesztése
- Szociális kompetencia fejlesztése
- Vizuális emlékezet fejlesztése
- Megfigyelőképesség fejlesztése

A tantárgy elsajátításának legfontosabb fogalmai:

- A tanulás támogatása
- A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése
- A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése
- Esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi, kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység
- Folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése
- Szakmai feladatok, szaktárgyi, tantervi tudás
- Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

A tanulók értékelésének módja:

A pedagógiai programban leírtak szerint.

A fejlesztés várt eredményei a három évfolyamos ciklus végén:

A tanuló képes önállóan életkorának megfelelően egyéni tervezéssel tanulni, önellenőrzést végezni. A tanulási folyamat során képes a számára legmegfelelőbb tanulási stratégiát, a leghatékonyabb tanulási módszereket alkalmazni. Gondolatait világosan, egyértelműen fogalmazza meg, ismeri és alkalmazza a kommunikációs szabályokat. Együttműködő.

Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése

Tantárgyi óraterv

1. évfolyam

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Tanulási motiváció	Órakeret 1 óra
Fejlesztendő terület / feladat	A megfigyelőképesség, képalkotó és kifejező képesség fejlesztése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Munkafeltételek kialakítása, fejlesztőprogramok beindítása	
Ismeretanyag /fejlesztési követelmények	A tanulás fogalma és fajtái. A tanuláshoz való viszony. A tanulás belső feltételei. A tanulás külső feltételei. Reális énkép kialakítása.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Hatékony tanulás körülményei	Órakeret 1 óra
Fejlesztendő terület / feladat	Az iskolai környezet, kapcsolatteremtés	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulás szempontjából legfontosabb képességek fejlesztése. Tanulói munkaformák bővítése, gyakorlása, ezek során az együttműködés fejlesztése. Tanulási szokásrendszer kialakítása.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Ismert munkaformák gyakorlása, a környezet ismerete. Az adott tantárgy struktúrájában való eligazodás.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Figyelem fejlesztése	Órakeret 10 óra
Fejlesztendő terület/ feladat	Képzelet fejlesztése. A figyelem összpontosításának, megosztásának tartósságának fejlesztése. Vizuális memória fejlesztése. Befogadóképesség fejlesztése. Koncentrációs készség fejlesztése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tevékenységbe beépülő készség, képesség fejlesztése. Értelmi és érzelmi gazdagítás. Vizuális fejlettség mérése. Egyéni megoldások gyakorlati megvalósítása.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Kísérletező kreatív képességek fejlesztése. Képi jelek vizuális szimbólumok megismerése.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Gondolkodás fejlesztése	Órakeret 10 óra
Fejlesztendő terület / feladat	Gondolkodási képesség megismerése és fejlesztése. Önismeret fejlesztése. A valóság és a leképzett világ kifejezőképesség fejlesztése. Koncentrációs képesség fejlesztése. Probléma megoldási képesség fejlesztése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Logikus gondolkodás. Az érdeklődés, a kíváncsiság, a képzelet fejlesztése. Elvont gondolkodás, képi gondolkodás fejlesztése.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Vizuális nyelv alapjainak, fogalmainak feltárása, megismerése. A verbális és vizuális kommunikáció fejlesztése. A vizuális fantázia képalkotó és kifejezőképesség fejlesztése.	

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Emlékezet fejlesztése	Órakeret 4 óra
Fejlesztendő terület / feladat	Emlékezet fejlesztése. Vizuális fejlettség megfigyelése. Térlátás, részletek látása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Vizuális észlelés és figyelem fejlesztése. Tudásvágy, akarat-erő, cél és elhatározás szerepe a tevékenységekben	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Képes legyen a tanultakat felidézni, a megjelenített képeket felidézni. Esztétikai ítézőképesség kialakítása, a lényegkiemelés elsajátítása.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Szociális kompetencia fejlesztése	Órakeret 3 óra
Fejlesztendő terület / feladat	Szociális kompetencia fejlesztése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Közösségé formálás a tervezés és kivitelezés során. Családi háttér, kulturális környezet megismerése. A tanuló figyelmének irányítása az ember és a környezete esztétikumára. Személyiségfejlesztés.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Tanuljon meg csoportban alkotni, közösségben együttműködni. Saját és mások szempontjainak figyelembevétele. Önértékelés kialakítása és személyiségfejlesztés.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Vizuális emlékezet fejlesztése	Órakeret 3 óra
Fejlesztendő terület / feladat	Vizuális emlékezet fejlesztése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Képi megjelenítés eszközrendszere. Gondolatközlés helyes megválasztása a gyakorlatban. A kifejezés, a látvány, az élmény egységesítése.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Képes legyen a tanuló a vizuális emlékek felidezésére. Speciális kompetenciák fejlesztése. Tudjon megfelelően választani a vizuális eszközök között.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	A megfigyelőképesség fejlesztése	Órakeret 4 óra
Fejlesztendő terület / feladat	A megfigyelőképesség fejlesztése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Motiváltság fejlesztése. A megoldás szándékának felismertetése és megerősítése. Lényegkiemelő képesség, értelmezési képesség erősítése.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Tartós koncentrációs képesség kialakítása. A lényegkiemelő képesség gyakorlatban való megvalósítása. Művek stílusa, utánzása és sajátos újra értelmezése. Szándék találkozása megvalósítás alatt.	

2. évfolyam

Tematikai egység/Fejlesztési cél	Tanulási motiváció	Órakeret 2 óra
Fejlesztendő terület/feladat	Motiváció, akaraterő és a cél összefüggései	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása. Érdeklődés felkeltése, fenntartása	
Ismeretanyag /fejlesztési követelmények	Tervező feladatok. Célok kitűzése.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Hatékony tanulás körülményei	Órakeret 3 óra
Fejlesztendő terület / feladat	A tanulás belső feltételei, képi plasztikai feldolgozási képesség fejlesztése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Érzékelés, befogadó készség fejlesztése. Tudatos tanulás szükségességének felismertetése. Az eredményes tanulást segítő tényezők megteremtése. A tanulás eszközeinek helyes használata.	
Ismeretanyag / fejlesztési követelmények	Önismeret fejlesztése, az akarat jelentősége az eredmények elérésében. Hatékony tanulási módszerek stílusok, szokások alkalmazása.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Figyelem fejlesztése	Órakeret 8 óra
Fejlesztendő terület / feladat	A vizuális észlelés, figyelem és koncentrációs képesség fejlesztése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Közvetlen érzéki tapasztalás: hallás, látás, tapintás fejlesztése. Látás, látásértelmező képesség tudatosítása. Szövegfeldolgozás megfigyelési szempontok alapján.	
Ismeretanyag / fejlesztési követelmények	A figyelem összpontosításának, a figyelem tartósságának fejlesztése.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Gondolkodás fejlesztése	Órakeret 9 óra
Fejlesztendő terület / feladat	Mozgáskoordináció fejlesztése, manuális tudás, alkotóképesség továbbfejlesztése. A verbális kommunikáció fejlesztése. Lényegkiemelő képesség gyakorlása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Logikus gondolkodás fejlesztése, az adott feladatra koncentráció.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Az önkifejezés változatos formáinak megismerése. Feladattudatos munkavégzés.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Emlékezet fejlesztése	Órakeret 3 óra
Fejlesztendő terület / feladat	Megfigyelés és emlékezet fejlesztése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Képzelet, tapasztalat, emlékezet feldolgozása. Mindennapi élmény, történet leképezése	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Tanulási technikák, memória fejlesztési módok kialakítása	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Szociális kompetencia fejlesztése	Órakeret 4 óra
Fejlesztendő terület / feladat	Szociális kompetencia fejlesztése.	

	Általános fejlesztési követelmények. Egyéni, kreatív személyiségjegyek fejlesztése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kapcsolatok kialakítása, szokásrend megismerése. A környezethez való alkalmazkodás, körülmények megismerése.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	A kitartó munkavégzés képessége. Pozitív lelki tulajdonságok erősítése.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Vizuális emlékezet fejlesztése	Órakeret 2 óra
Fejlesztendő terület / feladat	Vizuális emlékezet fejlesztése. Vizuális kifejezés formái, eszközei, elemei, nyelvezete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása. Színek, formák felidézése, felismerése.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Vizuális eszköztár alkalmazása, bővítése. Speciális kompetenciák fejlesztése.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	A megfigyelőképesség fejlesztése	Órakeret 5 óra
Fejlesztendő terület / feladat	A megfigyelőképesség fejlesztése. A kommunikációs eszközök hatásainak befogadása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Környezetünk által közvetített üzenetek értelmezése, befogadása. A megoldás szándékának felismertetése és megerősítése. Lényegkiemelő képesség, értelmezési képesség erősítése.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	A lényegkiemelő képesség gyakorlatban való megvalósítása. Az egyéniség és a technikai lehetőségek megtalálása a műfaji sajátosságokon belül.	

3. évfolyam

Tematikai egység/Fejlesztési cél	Tanulási motiváció	Órakeret 1 óra
Fejlesztendő terület/feladat	Tanulási motiváció. Megfigyelőképesség, képalkotó és kifejező képesség fejlesztése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tanulási motivációs lehetőségek, környezethez való alkalmazkodás. A tanulás belső feltételei, akarat fejlesztése.	
Ismeretanyag /fejlesztési követelmények	Aktivizálni és hasznosítani tudja az ismeretszerzést.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Hatékony tanulás körülményei	Órakeret 1 óra
Fejlesztendő terület / feladat	Hatékony tanulás körülményei	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az iskolai környezet, kapcsolatteremtés. A korábbi évfolyamok tanulási tapasztalatai az ismeretszerzés megtapasztalt módzatai.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Csoport és egyén igényeinek megfigyelése. A különböző munkaformák megismerésével és alkalmazásával az együttműködés gyakorlása.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Figyelem fejlesztése	Órakeret

		11 óra
Fejlesztendő terület / feladat	Képzelet fejlesztése. Vizuális memória fejlesztése. Befogadó-képesség fejlesztése, Koncentrációs készség A figyelem összpontosításának, tartósságának fejlesztése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önismeret, véleményalkotás. Tevékenységbe beépülő készség, képesség fejlesztése, kezűgyesség fejlesztése.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Új megismerése, ismeretek által értelmi és érzelmi gazdagítás. Sokoldalú rendszerezett, tapasztalások. Jelrendszerek megfigyelése. Egyéni megoldások, mások véleményének megismerése.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Gondolkodás fejlesztése	Órakeret 10 óra
Fejlesztendő terület / feladat	Gondolkodás fejlesztése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulás belső feltételeinek megismerése, önismeret fejlesztése. Kifejezőképesség fejlesztése. Koncentrációs képesség, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése. Látás, látásértelmező képesség fejlesztése, érzelmi gazdagodás. Gondolatok, tapasztalások az alkotások által. Elvont gondolkodás, képi gondolkodás fejlesztése. Az önkifejezés eszköztárának gazdagítása. Vizuális nyelv alapjainak, fogalmainak feltárása. Rendezési és elemző képesség fejlesztése.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Gondolkodási képesség megismerése és fejlesztése. A hagyományos gondolkodásmód és az eltérő látásmód bemutatása. Alkotások gondolatvilágának befogadása. Konkrét és elvont képi, plasztikai gondolatok megértetése.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Emlékezet fejlesztése	Órakeret 4 óra
Fejlesztendő terület / feladat	Emlékezet fejlesztése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Vizuális észlelés és figyelem fejlesztése. Kifejezőképesség fejlesztése. Tudásvágy, akaraterő, cél és elhatározás szerepe a tevékenységeinkben.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Gondolkodási képesség megismerése, fejlesztése. A valóság és a leképzett világ. Konkrét és elvont képi, plasztikai gondolatok megértetése. Alkotások gondolatvilágának befogadása. Érzések, élmények kifejezési szándék szerinti megválasztása. Az aktív szókincs gyarapítása. Kifejezőképesség bővítése. Informálódó szokás kialakítása.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Szociális kompetencia fejlesztése	Órakeret 2 óra
Fejlesztendő terület / feladat	Szociális kompetencia fejlesztése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Közösségé formálás. Kommunikációs képesség fejlesztése. Felelősség vállalás cselekedeteinkért, vállalásainkért. Megszemélyesítés, beleélés képességének fejlesztése.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Társas, csoportos, közösségi együttműködés. Kommunikatív eszközök használata.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	Vizuális emlékezet fejlesztése	Órakeret

		3 óra
Fejlesztendő terület / feladat	Vizuális emlékezet fejlesztése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Vizuális észlelés és a figyelem fejlesztése. Képi megjelenítés eszközrendszere. A gondolatközlés helyes megválasztása. A kifejezés, a látvány, az élmény egységesítése.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Legjellemzőbb külső tulajdonságok megismerése, elsajátítása. Speciális kompetenciák fejlesztése. A figyelem tartóssága. Eljárások ismeretében technikák és megoldások.	
Tematikai egység / Fejlesztési cél	A megfigyelőképesség fejlesztése	Órakeret 4 óra
Fejlesztendő terület / feladat	A megfigyelőképesség fejlesztése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló figyelmének irányítása az ember és a környezete esztétikumára. A figyelem összpontosításának, tartósságának fejlesztése. A tartós koncentrációs képesség kialakítása. A megoldás szándékának felismerése és megerősítése.	
Ismeretek / fejlesztési követelmények	Az anyagok gyakorlati megismerése, az előkészítés műveleteinek sorrendje. Az egyéniség és a technikai lehetőségek megtalálása a műfaji sajátosságokon belül.	

6.4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

6.4.1 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek

Az oktatásban, képzésben használatos tankönyvek, munkafüzetek kiválasztásakor az évenként megjelenő hivatalos tankönyvjegyzéket kell alapul venni. A tankönyvjegyzékből a helyi tanterv alapján a szakmai munkaközösségek konszenzus alapján választják ki a megrendelésre kerülő tankönyveket. Az iskola által használt tankönyvek, segédletek jegyzékét és azok árát a jogszabályi előírásoknak megfelelően az érdekeltek tudomására kell hozni.

Az alkalmazható tankönyvek és tanulmányi segédletek, valamint a taneszközök kiválasztásának elvei

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja részletes javaslatot tesz a különböző tanszakok egyes évfolyamain alkalmazandó tárgyi- és szemléltető eszközökre.

Mindezeket túl az alábbi szempontokat tartjuk fontosnak a válogatásnál:

- megfeleljen a tanuló fizikai, szellemi képességeinek;
- alkalmas legyen több éves válogatásra;
- előnyben részesítjük a felmenő rendszerben készült kiadványt;
- a szaktanárok által összeállított füzetek, segédanyagok (rajz, faragás) jól szolgálják a vizuális készség fejlesztését;
- tartalmában, információiban és a feldolgozás mélységében igazodjék a tanulók életkori sajátosságaihoz;
- legyen több évig használható, tartós.

6.4.2. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközöket és felszereléseket az alapfokú művészetoktatás tekintetében 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 2. számú mellékletében előírtak szerint határoztuk meg.

A	B	C
1. <u>Eszközök, felszerelések</u>	→	<u>Mennyiségi mutatók</u>
2. Műhely (a vizuális alapozó gyakorlatok, vizuális alkotó gyakorlat, a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és szellőztethető, fűthető, megfelelő)	→	Megjegyzés Szakasztörés (folyamatos)
3. Valamennyi tanszak és a kötelező közös-tantárgyak alapvető eszközei (a vizuális alapozó gyakorlatok, vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai-tantárgyak)	→	1,5-2 m ²
4. Projektor vagy diavetítő tagintézményenként 1	→	iskolánként székelyen és telephelyen) 1
5. Tanári laptop tagintézményenként 1	→	iskolánként székelyen és legalább A/3-as méret lehúzására alkalmas méretű
6. Videó-felvevő tagintézményenként 1	→	iskolánként székelyen és az eredeti tanulmányok munkát bemutató anyag, eredeti vagy tárolására, illetve digitális digitálisan archivált tanulmányokból archivum
7. Fényképezőgép tagintézményenként 1	→	iskolánként székelyen és
8. Fénymásoló tagintézményenként 1	→	iskolánként székelyen és Szakasztörés (folyamatos)
9. Szkenner tagintézményenként 1	→	iskolánként székelyen és
10. Égetőkemence	→	iskolánként 1
11. Grafikai prés	→	iskolánként (székelyen és
12. Mobilizálható installáció	→	iskolánként 1
13. Archivum iskolánként székelyen az éves	→	iskolánként székelyen és
14. Tanulói asztal, szék létszámának megfelelő	→	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók
15. Zárható tároló szekrény	→	termenként 1
16. Szárító-tároló polc telephelyen) 1	→	iskolánként (székelyen és
17. Mobil lámpa telephelyen) 2	→	iskolánként (székelyen és
18. Rajztábla A/2 – A/3 méretben létszámának megfelelő	→	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók
19. Elektromos főzőlap telephelyen) 1	→	iskolánként (székelyen és
20. Festékfőző-keverő edények telephelyen) 2-3	→	iskolánként (székelyen és
21. Vasaló telephelyen) 1	→	iskolánként (székelyen és
22. Varrógép	→	iskolánként 1
23. Rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben, pasztell vagy zsírkreta, tus, karctű	→	iskolánként (székelyen és Szakasztörés (folyamatos)
24. Gumihenger	→	műhelyenként 2
25. Különböző papírok, kartonok	→	a tanulólétszámnak megfelelő Szakasztörés (folyamatos)
26. Festő eszközök: ecsetek, vizes edény, nennyiségben	→	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő Szakasztörés (folyamatos)
27. Mintázó eszközök, mintázó-fák foglalkoztatott tanulók létszámának	→	műhelyenként az egyidejűleg

megfelelő-mennyiségben	Szakasztörés (folyamatos)	
festészet alapjai, a rajz-festés- mintázás- tantárgyak és a tanszaki műhelygyakorlat- azonos teremben is	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának- megfelelő-mennyiségben	
28. Konstruáló-eszközök: olló, - snitzer, ragasztószalag, - rögzítőeszközök	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának- megfelelő-arányban	
29. Kézi-szerszámok: kalapács, - fogó, ár, fűrés, véső, kés, reszelő, - drótkéfe	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának- megfelelő-arányban	
30. Mérőeszközök: vonalzó vagy - szalagmérce	az egyidejűleg foglalkoztatott csoportlétszámok figyelembevéte- lével	
31. Gyűjtött tárgyak, modellek, - drapériák (tanulmánymunkákhoz)	iskolánként (székhelyen és telephelyen) a foglalkozások szükség- lete szerint	Szakasztörés (folyamatos)
32. Szemléltető anyag: képek, - könyvek, CD, DVD		
33. Grafika és festészet tanszak- speciális eszközei (valamennyi- tanszak és a kötelező tantárgyak- fenti alapvető eszközein felül)		
34. Munkasztal, székek	műhelyenként az egyidejűleg- foglalkoztatott tanulók létszá- mának megfelelő számban	önálló tanszaki műhely- esetén
35. Rajztábla	→ az egyidejűleg foglalkoztatott	
tanulók alapfokon		
A/3, továbbképzőben	Szakasztörés (folyamatos)	
36. Festőállvány	→	→
a helyi tantervnek megfelelően	→	→
az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók	→	→
létszámának megfelelő számban	→	→
37. Festőalapok: farost táblák, - vásznak, kartonok	→	→
..... Hasábtörés	→	→
38. Linómetsző készlet	→	→
alapfok 4. évfolyamtól	→	→
létszámának megfelelő	→	→
mennyiségben	→	→
39. Kormozó eszköz	→	→
40. Lemezfogó	→	→
41. Grafikai lapok: - kartonok, papírok, linó, - fém vagy műanyaglap	→	→
42. Grafikai anyagok: - linó festék, szitafesték	→	→
43. Zárható vegyszertároló- szekrény	→	→

6.5. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

„A Nat a gyerekek, a serdülők és a fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő tanítást. Olyan pedagógiai munkát feltételez, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátítása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is.

A fejlesztési területek, nevelési célok megvalósulásának, a kulcskompetenciák kialakításának egyik feltétele az említett célok szolgálatába állított pedagógiai folyamat. A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához különösen a következő szempontokat ajánlatos figyelembe venni:

- olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belsőmotivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy kell megszervezni, hogy a tanulók cselekvő módon vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;
- az iskolai tanítás-tanuláskülönböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésében-oktatásában) alkalmazni kell az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit és formáit;
- váljék a tanítás egyik elvévé és teendőjévé a tanulókhoz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazni kell a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken tehetséges tanulók fejlesztési igényeihez, általában is támogatassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;
- különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formákat kell kialakítani mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.”

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Iskolánk biztosítja tanulóinak a törvényben biztosított jogot, mely szerint a neki megfelelő nevelésben- oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartóval, az iskola működtetőjével, a családdal, a gondviselővel, szakmai és civilszervezetekkel együtt-

működve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak meg-
alapozása, az attitűdök alakítása minden évfolyamon;
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítását
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai esz-
kökkel;
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai
nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén;
- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében
a tanuló személyiségének, szociokulturális háttérének megismerése, a tanulás eredmé-
nyességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetség-
jegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékeny-
ség támogatása az iskolán kívül is;
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások al-
kalmazása;
- a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők el-
fogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megterem-
tése, a képességprofilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó ké-
peségeik feltárása és fejlesztése.

6.5.1. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasz- tás szabályai

Iskolánkban a szabad pedagógusválasztás alapvetően érvényesül. Az intézményünkbe jelentke-
ző tanulók jelentkezési lapjukat közvetlenül a választott pedagógushoz adják le. A maximális
létszám elérést követően csak akkor választhatja a tanuló a pedagógust, ha megfelelő jelentkező
van újabb csoport indítására.

A heti négy kötelező tanítási órán felül a tanulók szabadon választható tantárgyakat is tanulhat-
nak a tantárgyválasztás szabályai szerint. Heti négy kötelező tanítási órán felül további két óra
térítési díj megfizetésével vehető igénybe, tandíjfizetési kötelezettség ebben az esetben nincs.

A szabadon választható tantárgyak tanulásának feltételei:

- minimum 15 fő jelentkezése;
- térítési díj megfizetése az adott tanévben május 31-ig.

6.5.2. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellen- őrzési és értékelési módjai, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

A követelményeket évfolyamonként határozza meg a tanterv.

A beszámoltatás formái:

a) Évközi beszámoltatás:

- gyakorlati feladat végrehajtása önállóan vagy tanári irányítással,
- szóbeli felelet,
- írásbeli felelet.

b) Év végi beszámoltatás (vizsga):

- nyilvános bemutató;
- csoportos gyakorlatsor;
- bemutató óra (tanári irányítással végrehajtott feladatok);
- gyakorlati feladat végrehajtása (önálló munka; pl.: gyűjtőmunkák, gyakorlatsor összeállítása, levezetése stb.);
- kiállításon való részvétel (festészet tanszakon)
- szóbeli vizsga;
- írásbeli vizsga (pl.: teszt, esszé).

A beszámoltatási formák alkalmazásának szabályai:

a) Az év végi beszámoltatás (vizsga)

- az előképző évfolyamain nem kötelező,
- az 1–10. alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanult valamennyi tantárgyból kötelező:
- gyakorlati tantárgyakból a nyilvános bemutató kötelező,
- 9. és 10. évfolyamon a főtárgy követelményei alapján kötelező előadás bemutatása,
- a szaktanárok választása alapján lehetőség van a kombinált beszámoltatásra: több tantárgyból összevontan számolnak be a tanulók a tanév anyagából.

b) Év közben a beszámoltatás rendszeres (havonta 1 alkalom).

c) Művészeti alapvizsga az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően tehető.

d) Művészeti záróvizsga az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően tehető.

A tanulók teljesítménye értékelésének, minősítésének formái

Az értékelés szempontjai:

- sokszínű, serkentő, ösztönző hatású, személyre szabott és fejlesztő;
- folyamatos, rendszeres, minden tevékenységre kiterjedő;
- tárgyilagos, objektív, a tanuló személyiségét fejlesztő, segítő szándékú;
- következetes, szakszerű és felelősségteljes;
- céljai és követelményei mindenki számára legyenek előre ismertek.

Az értékelés típusai:

Helyzetfeltáró értékelés módszere: szintfelmérés, képességmérés, önkontrollos határvizsgálat, kontrollcsoportos vizsgálat.

Formatív értékelés módszere: A tanulásba és a tanórai tervezésbe az értékelés konzisztensen kapcsolódik be. Ebben az esetben a tanuló nem azért tanul, hogy jó jegyet kapjon, hanem maga a pedagógiai értékelés van a tanulásért, amely folyamatos- és kölcsönös együttműködésen alapul. A tanári értékelés mellett jelentős szerepet játszik az ön-és a társ értékelése is.

A tanár határozza meg a tanulói teljesítmény kívánatos szintjét, a konkrét célokat, gyűjti az információkat a tanulói teljesítmény alakulásáról. Az értékelési eszközök, eljárások, illetve a tanítási, tanulási technikák is flexibilisek, módosíthatók, alkalmazkodnak a tanulási szükségletek változásaihoz, így interaktívabb kapcsolat jön létre a tanuló és a tanár között.

A formatív értékelési rendszerünk gyakorlat orientált, nem törekszünk az adminisztrációs terhek növelésére. Intézményünkben a leghatékonyabb módszernek a fejlesztő értékelést tartjuk. Célja, hogy megállapítsa a tanuló fejlődését és tanulási szükségleteit és ehhez igazítsa a tanítást, és magát a tanulási folyamatot segíti.

Fejlesztő értékelés: A legfontosabb cél a tanulási képességek fejlesztése. Ha a tanulók megismerik saját tanulásuk jellegzetességeit, képesek beszélni a tanulásról és vannak eszközeik a tanulási célok elérésére, akkor könnyebben alkalmazzák őket mindennapi problémamegoldó helyzetekben is. A tanuló fejlődését, egyéni haladását értékeli; a kudarcait, illetve az elért sikereket jelzi vissza. Az értékelés lényege valóban maga a fejlesztés, hiszen a diákok önfejlesztésére, énképére, önértékelésére is hat. Előtérbe kerülnek az érzelmi és akarat tényezők, a tanulói és tanári motivációk, az egyéni igények és szükségletek. Az érdeklődésnek és az attitűdnek megfelelően biztosítjuk minden tanuló számára a lehető legjobb eredmény elérését.

A tanárok mintákat, modelleket nyújtanak a tanuláshoz, megtanítják az önértékelési módszereket, segítenek elemezni, hogy az addig alkalmazott tanulási stratégia mennyire volt eredményes az egyes tanulók esetében, hogy **kialakítsák saját tanulási stratégiájukat.**

Feladataink:

- Olyan osztálytermi légkör kialakítása, amelyben a diákok biztonságban érzik magukat.
- A tanulási célok meghatározása és az egyéni tanulói fejlődés lépéseinek követése.
- A tanítási módszerek sokfélesége annak érdekében, hogy a különböző tanulási igényű tanulók szükségleteinek megfeleljenek.
- A tanulók haladásának, teljesítményének változatos értékelése.
- A tanulói teljesítményre, haladásra adott gyakori visszajelzés és a tanítás módjának folyamatos alakítása a tanuló fejlődési szükségleteihez igazodva.
- A tanulók aktív részvétele a tanulási folyamatban

A szülőkkel való együttműködés segítheti az egyéni szükségletek kölcsönös felismerését: a tanár és a szülő számára is megkönnyíti, hogy hatékony segítséget nyújtsanak a tanulónak.

Szummatív értékelés

A tanulói teljesítmény értékelése

A pedagógus szóban és írásban is értékeli a tanuló munkáját. Az előképző első és második évfolyamán az értékelés szöveges, az alábbiak szerint:

- nem felelt meg: aki nem tudta elsajátítani a tananyagot;
- megfelelt; aki nagy részben elsajátította a tananyagot, a hiányosságai rövid időn belül pótolhatók;
- jól megfelelt; aki a tananyagot magabiztosan tudja, de időnként tanári segítségre szorul;
- kiválóan megfelelt: aki tanári segítség nélkül magabiztos tudással rendelkezik.

A tanítási naplóba sem kerülhet be érdemjegy, hanem a következő rövidítéseket kell alkalmazni (régis tanterv/új tanterv):

- N nem felelt meg / nem felelt meg;
- M megfelelt / megfelelt;
- J jól megfelelt / jól teljesített;

- K kiválóan megfelelt /kiválóan teljesített

A pedagógus a tanuló teljesítményét az alapfok és a továbbképző évfolyamain a tanítási év közben érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

Az Alapfok 1.-6.-ig és a Továbbképző 7.-10.-ig évfolyamán az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- **Jeles (5):** aki ismeri, érti, tudja, reprodukálni képes a tananyagot, pontosan szabatosan fogalmaz, a megszerzett ismereteit képes alkalmazni, önállóan tanári segítség nélkül, szabadon ad elő.
- **Jó (4):** aki kevés jelentéktelen hibával dolgozik, apró bizonytalanságok jellemzik, kisebb előadási hibákat vét, de törekszik a hiányosság leküzdésére. Előadásában, munkájában kevés tanári segítséget igényel.
- **Közepes (3):** aki pontatlan, több hibával dolgozik, többszörösen szorul nevelői segítségre, ismeretei felszínesek, kevésbé tud önállóan dolgozni.
- **Elégséges (2):** aki nagy hibaszázalékkal dolgozik, csak a tananyagi minimumot teljesíti, képtelen az önálló feladatmegoldásra.
- **Elégtelen (1):** aki a tananyagot minimálisan sem sajátítja el, tanári irányítással sem képes a tananyag reprodukálására

Fontosnak tartjuk a tanulói tudásszint rendszeres mérését, ezért a tanulók teljesítményét havonta kell érdemjegyekkel is értékelni. (Kivétel az SZMSZ szerint). A tanulók félévkor az osztályban tanító szaktanárok jelenlétében félévi vizsgát, év végén az osztályban tanító szaktanárokból és külső szaktanárokból álló bizottság előtt vizsgát tesznek. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A bemutatás csoportosan és egyénileg történik. A minősítésre a szaktanár tesz javaslatot. A bizottság szótöbbséggel dönt. Az előképző évfolyamain nem kell vizsgát szervezni.

Továbbhaladás az intézményben:

Félévenkénti tájékoztató értékelés után, a tanév végén a nevelőtestület dönt a tanuló továbbhaladásáról. A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. A tanuló kiemelkedő előrehaladása esetén a főtárgy tanár javaslata alapján a tanuló és a szülő egyetértésével az igazgató dönt a rendkívüli továbbhaladásról.

Ezen esetben a tanuló több évfolyam anyagából osztályozó vizsgát tehet, amely vizsgabizottság előtt zajlik.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeknek eleget tett. Ha a tanév végén a tanuló elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. Az iskola magasabb évfolyamára lépés egyik alapfeltétele a foglalkozások rendszeres látogatása, mert a képzés elsősorban gyakorlati foglalkozásokra épül, amelyet tanári irányítás nélkül nem lehet elsajátítani.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása a tanítási órák egyharmadát meghaladja, a tanuló nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

Az értékelés egyéb módja:

A havi érdemjegyeknek és a félévi vizsga eredményeinek átlaga adja a félévi osztályzatot. A félévi osztályzat, a második félévi havi érdemjegyek, valamint az év végi vizsga eredményeinek átlaga adja a bizonyítványba bekerülő év végi osztályzatot. Ezzel az értékelési rendszerrel célunk, hogy a tanulók egész éves munkáját értékeljük, ugyanakkor szem előtt tartjuk, hogy az év végi osztályzat kialakításában ne legyen döntő a vizsgához kötődő esetlegesen negatív pszichikai állapot.

Az év végi vizsga a főtárgyakra és a kötelező tárgyra vonatkozik. Az elméleti tantárgyakból félévkor szóban, év végén szóban, vagy írásban, felmérés, vagy teszt formájában adnak számot tudásukról a tanulók.

A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát tehet, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet. Akik a 2004/2005. tanévben kezdték meg tanulmányaikat az alapfokú művészetoktatási intézmény első alapfokú évfolyamán, a továbbképző évfolyamokra művészeti alapvizsga letétele után léphetnek. Az alapfokú művészetoktatásba a 2004/2005-ös tanévet megelőzően beiratkozottak akkor kezdenek meg tanulmányaikat az alapfokú művészetoktatási intézmény továbbképző évfolyamán, ha legalább két alapfokú évfolyamot sikeresen elvégeztek.

A festészet tanszakon a vizsga tárgya a tanuló által benyújtott vizsgamunka. Az év végi vizsga jegyeit az iskola által szerkesztett vizsgalapon kell feltüntetni, amelyet a háromfős vizsgabizottság aláírással hitelesít.

A magatartás és szorgalom minősítésének elvei:

A magatartás jeggyel történő értékelése az iskolánkban nem releváns.

A szorgalom értékelésének, minősítésének formái:

A szorgalom értékelésnél a következő rövidítéseket alkalmazzuk:

- P példás
- J jó
- V változó
- H hanyag

Példás:

Annak a tanulónak a szorgalma, aki a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik;

- Munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre;
- TöbblETFeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el;
- Kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig készül, figyel, érdeklődő;

- Érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed.

Jó:

- a tanuló szorgalma, ha figyel az órákon, az órákra képességeihez mérten lelkiismeretesen készül, az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik;
- Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját, önmagát;
- Általában felkészül, de különösen érdeklődést nem mutat, az órai aktivitása, a munkához való viszonya jó;
- Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó:

- Annak a tanulónak a szorgalma, aki munkája ingadozó, hanyag és jó munkák váltogatják egymást;
- Önállótlán, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát;
- Munkája változékony, gyakran dolgozik képességszintje alatt;
- Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire.

Hanyag:

- a tanuló szorgalma, ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el;
- képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan;
- gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz;
- érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi.

A szorgalom értékelése:

A tanulók szorgalmának félévi és év végi értékeléséhez a nevelőtestület felé a főtárgy tanár tesz javaslatot a nevelőtestületi osztályozó értekezleteken. A főtárgy tanár a javaslattevél előtt kikéri az osztályközösség és az osztályban tanító tanárok véleményét. A tanulók szorgalmának és értékelését (érdemjegyét) a nevelőtestület hagyja jóvá. Vitás esetekben a nevelőtestület szököbbséggel határoz. A jutalmazó és fegyelmező intézkedésekről a szölöt értesíteni kell.

6.5.3. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontásban megvalósított órakeret iskolánkban nem indokolt, és nem biztosított. Tanórán kívüli foglalkozásokat a pedagógusok hirdetik meg. A pedagógusok a tanórán kívüli foglalkozásokat önként vállalt feladatként, vagy pályázat keretei közötti finanszírozás szerint való sítják meg.

A tanórán kívüli foglalkozásokról a pedagógusok írásban tájékoztatják a szölöket. Az ingyenesen igénybe vehető programok mellett térítési díj ellenében igénybe vehető programokat is kínálunk. A térítési díj fizetéséhez kötött programok nem kötelezőek. A szölöket írásban tájékoztatjuk, mely programokat biztosítja ingyenesen az iskola, és melyek esetében kell a költségeket megtéríteni.

Összevont osztályok szervezése intézményünkben az osztályszervezés szabályainak megfelelően történik. Az összevont osztályok elméleti tantárgyainak évfolyamokra történő felosztását a helyi tanterv szabályozza.

6.5.4. Óraszámok meghatározása

Az előképző évfolyamain a fenntartó határozza meg a heti kötelező óraszámot, döntését a pedagógusokkal és a szülőkkel egyeztetve hozza meg. Ez telephelyenként a szülői igényeket és a pedagógus órarendjét figyelembe véve változó lehet.

A heti négy kötelező tanítási órán felül a tanulók szabadon választható tantárgyakat is tanulhatnak a tantárgyválasztás szabályai szerint.

A szabadon választható tantárgyak tanulásának feltételei:

- minimum 15 fő jelentkezése;
- térítési díj megfizetése

A tanítási órák szervezése

A tanítási órákat 4x45 perces időkeretben szervezzük. Mivel a heti kötelező négy tanítási óra egy napon szerveződik, ebben az esetben a tanszoknak tevékenységéhez és sajátosságához igazodva szünetet kell biztosítani.

6.5.5. Az alapfokú és továbbképző évfolyamok összevonásának szabályai

Az összevont osztályok esetén a differenciálás és dúsítás módszerét kell alkalmazni. A tanmenetben fel kell tüntetni a különböző évfolyamokra vonatkozó fejlesztési és szakmai terveket. Az elméleti tantárgyak esetén a tananyag feldolgozásának szintjét, módszerét és tematikáját a csoport összetétele alapján szintén a pedagógus határozza meg.

Az elméleti tantárgy tananyagtartalmát a csoporton belüli évfolyamokra lebontva úgy kell megtervezni, hogy a kimeneti időszakra a tananyagtartalmat minden tanuló a követelményeknek megfelelően sajátítsa el. A mélységében történő gazdagítás és a projektmunka alkalmazásával, a tananyag újszerű feldolgozásával a magasabb évfolyam tanulói is motiváltak lesznek a tananyag megismerésében. A differenciálás az alkalmazható tudás megszerzésében is jelentős szerepet játszik. Az összevont osztályokban a kötelezően választható tantárgyakból is osztályzatot kell adni.

6.5.6. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Célunk, hogy a tanulóink megismerjék a környezetünkben élő nemzetiségek hagyományait és szokásait, tiszteljék egymás kulturális értékeit. A pedagógusok az éves tanmenetben tervezik meg a nemzetiségi tananyagtartalmakat.

A képzőművészeti ágon lehetőséget biztosítunk a fazekasmesterség kipróbálására. Megismerkedhetnek a gyerekek a roma képzőművészek alkotásaival, a hagyományos roma szín- és formavilág megismerésével.

6.5.7. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Minden gyermeknek egyaránt joga van tanuláshoz, a megkülönböztetés nélküli bánásmódhoz. Az esélyegyenlőség egyenlő bánásmód megvalósításának kiemelt feladatai:

- sajátos, a partnerek igényeit figyelembe vevő tanterv szerint folyó a képzés integrált oktatás a hátrányos helyzetű, valamint a nehezebben haladó tanulók felzárkóztatása, differenciált oktatás speciális felkészültségű, a hátrányos helyzetből adódó problémákat ismerő és kezelni tudó, több éves tapasztalattal rendelkező pedagógusok alkalmazása.

Demokratizmus:

Az eredményes munkavégzés feltétele a demokratikus munkakapcsolat, mely a pedagógusok, és iskolavezetés, a szülők, és a gyermekek együttműködésével valósul meg. A demokratikus munkavégzés, a szabad véleménynyilvánításon, az építő jellegű viták, a kreatív gondolkodást, egyéni ötleteket támogató szemléleten, egymás kölcsönös tiszteletén, a rendszeres egyeztetésen és információáramláson, a közös döntéshozatalon alapul.

Az iskolánkban folyó oktatási folyamatok demokratizmusa abban áll, hogy: mindenki számára közös szakirányú műveltséget, közös kommunikációs alapot nyújt, tekintetbe veszi az egyéni igényeket, fejlettséget és fejlődési sajátosságokat, az érdeklődést és a pályairányultságot szavatolja, az átjárhatóságot csökkenti az indulási hátrányokat, lehetővé teszi a tanulók képességeinek kibontakoztatását

Hátrányos helyzet kompenzálása

Célunk olyan pedagógia környezet kialakítása, ahol az iskola és a pedagógus alkalmazkodik a gyermekek eltérő kulturális, képességbeli és tanulási szükségleteihez. Ennek érdekében olyan művésztanárokat, pedagógusokat is alkalmaz az iskolánk, akik speciális szaktudással rendelkeznek és felkészültek a hátránnyal induló tanulókkal való foglalkozásra.

Munkánk akkor lehet csak eredményes, ha a szülőkkel való kapcsolattartás rendszeres és együttműködő. A pedagógusok munkáját segítik olyan alkalmazottak, akiknek a feladata a szülők folyamatos tájékoztatása, a művészeti képzés szervezése, a feltételek biztosítása.

A roma származású családokkal legalább érettségivel rendelkező roma származású kapcsolattartó személy alkalmazása szintén a munkánkat segíti. Kapcsolatot tartunk fenn a telephelyeinken működő cigány kisebbségi önkormányzatok vezetőivel és tagjaival, akik rendszeresen betekintenek iskolánk munkájába, részt vesznek a tanév végi bemutatóinkon, kiállításokon, valamint támogatják a tehetséges tanulókat.

Identitástudat kialakítása, szocializációs feladatok

Olyan megbízható légkört kell teremteni, amelyben a gyerek eljuthat arra a pontra, hogy alkotótevékenység révén kifejezhesse, felvállalja önmagát. Az alkotás öröme mellett hangsúlyt fektetünk arra is, hogy munkájukat másokkal is megismertessük, versenyeken, megmérettetésen is részt vehessenek. Az így szerzett sikerélmény óriási hatású, a család, a roma közösség is értékeli. A tanítási órákon, kiállításokon, próbákon, színpadi előadásokon megfigyelt és elsajátított viselkedési norma, jelentős nevelési tényező. Iskolánk biztosítja számukra az oktatáshoz szükséges eszközöket, valamint a lehetőségekhez mérten a hagyományos cigány viseletet. Nevelő munkánk során a hagyományos és értékes népművészettel ismertetjük meg a gyerekeket, ezzel is formálva az ízlésüket.

Integráció

- Tanulócsoportok: adottságokban és képességekben heterogén jellegű csoportok kialakítása a célunk egymás elfogadását segítő, egymás munkáját ösztönző légkörben. Sajátos hatásmechanizmusával a legeredményesebben fejleszti valamennyi csoporttag szociális képességeit.
- Tananyag: a tananyag sajátossága, hogy beépíti tájegységünk népi hagyományait, beleértve a cigány hagyományokat is. A kulturális elfogadás elősegíti a diszkrimináció kiküszöbölését.
- Közös bemutatók, kiállítások, versenyek: az integrált csoportokban a tanulók egy-egy projekt létrehozásán közösen dolgoznak, mindenkinek van saját feladata, felelőssége, így jön létre az alkotás, kiállítás stb. A konkrét cél érdekében közösen végzett tevékenység, a siker és kudarcélmények, valamint azok közös feldolgozása elősegítik önmaguk és egymás elfogadását, fejlesztik együttműködési készségüket, munkamoráljukat, későbbi társadalmi beilleszkedésüket.

6.5.8. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek és a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Az általános pedagógiai eszközökön túl a pedagógus egyéb személyes megoldásokat is alkalmazhat. A tanári szabadság biztosítja az eszközök és módszerek szabad alkalmazását a meghatározott célok elérése érdekében.

- bemutatás, minta, példa;
- motiváció;
- szemléltetés;
- értelmezés, összehasonlítás, elemzés;
- összefüggések;
- következtetések;
- jutalmazás.

6.5.9. Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai

Minden tanuló joga, hogy alapfokú művészetoktatási képzéseit igénybe vegye, amely térítési díj, vagy tandíj köteles.

A felvételhez jelentkezési lap és szülői nyilatkozat benyújtása szükséges. Az évfolyamba sorolás az előképzettség, illetve az életkor szerint történik. Magasabb évfolyamba történő felvétel esetén különbözeti vizsgát kell tenni.

A jelentkezési lap benyújtásának ideje: **április - május** hónapban, továbbá **szeptember 1-15. között. Pótfelvételi** szervezhető **szeptember 15-30. között.**

Új tanuló felvételéről az igazgató az iskola engedélyezett tanulói létszámának és az indítható csoportok számának figyelembevételével dönt. A jelentkezési lap szülői példányán a szülő aláírásával elismeri a felvételiéről szóló tájékoztatást.

A képzési program lehetővé teszi, hogy előképző első, ill. második évfolyamával kezdje a tanuló az iskolai tanulmányait, de ez nem kötelező. Különbözeti vizsga nélkül kerülhet a tanuló az előképző/2 illetve az alapfok/1 osztályába, kivéve, ha az adott csoport előképző évfolyamon indult.

Más alapfokú művészeti iskolából érkező tanulók átvétele történhet: az elvégzett évfolyamok figyelembevételével, a következő évfolyamra történő felvétellel a szülő kérésére évfolyamismétléssel.

6.6. A különbözeti- és osztályozó vizsga, évfolyamismétlés szabályai

Különbözeti vizsga

- Különbözeti vizsgát tehet az a tanuló, aki magasabb évfolyamba kéri a felvételét.
- A különbözeti vizsga képességfelmérésből, az előző évfolyam anyagának számonkéréséből áll. A különbözeti vizsgáról jegyzőkönyv készül.
- A különbözeti vizsga eredményét a bizonyítványba a különbözeti vizsga dátumával kell bejegyezni és a megjegyzés rovatba a különbözeti vizsga tényét be kell jegyezni.
- Különbözeti vizsga szervezése a tanév rendje szerinti időpontban lehetséges.

Osztályozó vizsga

Ha a tanuló a tanítási év közben a tananyagot hamarabb teljesítette, lehetőség van a differenciált oktatás elvei szerint a következő év tananyagát tanulni. Ebben az esetben a tanuló, év végén két év anyagából összevont vizsgát tehet.

Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár javaslata alapján az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a tanév végén két, esetleg több osztály anyagából tegyen összevont beszámolót.

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tenni, ha felmentették a tanóra foglalkozásokon való részvétele alól engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget. Az osztályozó vizsgát a tanév rendje szerint kell megtartani.

6.7. A MANUALART Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai módszerei és a projektoktatás

A nevelőtestület és az intézményvezető döntése alapján a pedagógiai program tartalmazza az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszereket, beleértve a projektoktatást is.

Differenciált oktatás

A differenciált fejlesztés, amely egyrészt egyéni munkára épít, másrészt homogén csoportokban végzett tevékenységre. A differenciált fejlesztés nemcsak a tehetségesebb diákok hatékony előrehaladásához szükséges, de minden tanuló optimális fejlődésének feltétele.

A differenciálás az egyéni különbségek felismerésére való törekvést és olyan szervezeti stratégia keresését, alkalmazását jelenti, amely szem előtt tartja az egyéni különbségeket a fejlesztési folyamatban. Minden tanuló másfajta személyiség, másképpen képes az ismeretek feldolgozására, más-és más a művelési képességek színvonala, eltérőek a tanulásra való készenlét sajátosságai, a tanuláshoz való viszony, másak az önálló munkavégzés feltételei a tanulóban és szűkebb környezetében, különböző fejlettségű a tanulók együttműködési készsége, eltérő társas helyzetek jellemzik a gyermekeket.

Speciális munkaformák

- nyitott feladatok;

- különböző munkatempóra épülő feladatok;
- képesség szerinti csoportoknak kiosztott feladatok az alapokról indulás;
- egyéni feladatok;
- kooperatív tanulás;
- differenciált motiváció;
- differenciált értékelés.

Projekt módszer

A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján.

A projekt közösen végzett tevékenységek sorozata, amelynek középpontjában egy gyakorlati jellegű probléma áll, melyet a diákok és tanárok közösen, több szempontból elemezve komplex módon dolgoznak fel. Az egyéni és a csoportos munka egyaránt jellemzi. A munkafolyamat eredménye a produktum. A módszer a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és közös tevékenységére épít. Fő jellegzetessége a szabadság és önállóság. Kilép a hagyományos időbeosztásból és a tantárgyi keretből, valamint az iskolai környezetből. Az ismeretszerzés alkotó módon történik, az ismereteket a tanulók szerzik meg.

A projekt módszert alkalmazzák pedagógusaink a tanítási órán belül. A módszer alkalmazásáról a szaktanár dönt.

A projektoktatás metodikai lépései:

1. Tervezés, témaválasztás

- az adott probléma megoldásához vezető cél felismerése, megértése további konkrét problémák, részcélok megfogalmazása;
- egyéni vagy önkéntes, vagy szakértői alapon a csoportok kialakítása;
- választás a megfogalmazott problémákról tanári együttműködés.

2. Kivitelezés:

- a feladat megszervezése, az adatgyűjtés színhelyeinek és adatközlőinek kiválasztása;
- aktív kivitelezés: együttműködés, a szükséges eszközök, munkatechnikák, közösségi, kommunikációs és tevékenységi formák kialakítása, tantárgyi ismeretek integrációja önálló kutatás;
- differenciált segítségadás.

3. Felülvizsgálat:

- a produktum bemutatása a csoportok előtt értékelés;
- a szükséges javítások elvégzése.

4. A projekt közzététele:

- az eredmények, a produktum nyilvánosság elé tárása belső értékelés;
- ön-, társ- és pedagógusértékelése külső értékelés: szakértői értékelés.

A projekt módszer előnyei

- A tanulók kezdeményező, aktív szerephez jutnak;
- saját érdeklődésük vezeti őket, így a motiváció igen erős;
- fejleszti a kommunikációs és szociális képességeket, a kreativitást;
- az ismertszerzési képességeket;
- a problémamegoldó és analitikus gondolkodást;
- az önállóságot;
- a kooperációt, a tervezést, az alkalmazkodást;
- az időbeosztást, az információk megosztását;
- az ismeretek, jártasságok, szokások elsajátítását indirekt úton biztosítja;
- saját képességeiknek megfelelően tudnak részt venni egy-egy probléma megoldásában;
- konkrét, hasznosítható, gyakorlati tudást nyújt;
- lehetőség nyílik újfajta tanár-diák kapcsolat kialakítására;
- örömteli és stressz mentes együttműködést biztosít;
- előmozdítja a pedagógusok szakmai együttműködését, megvalósul az egymástól tanulás elve.

Kooperatív tanulás

A kooperatív tanulási forma a tanulók kiscsoportos tevékenységén alapszik. Szerepet játszik a tanulók intellektuális képességeinek, valamint a szociális- és együttműködési képességeinek kialakulásában és fejlődésében. A konstruktív tanulási elméletre épül, vagyis az ismeretek elsajátítása nem befogadó, hanem alkotó módon történik. A kooperáció nem azt jelenti, hogy a tanulók csoportokba rendeződnek, és a saját feladatukkal foglalkoznak. A hangsúly a közös munkán, az együttműködésen van. A szociális készségek területén képzetlen tanulók nem tudnak közösen együttműködni. Meg kell nekik tanítani azokat a technikákat, melyek az együttműködéshez szükségesek. A csoportok általában heterogének. A gyengébben teljesítő tanulók esélyt kapnak, hogy ne maradjanak le, a jobb képességűek tanítva tanulhatnak, így tudásuk mélyebbé válik. Mivel a tanulás tevékenységhez kötődik, a motiváció erős. A diákok megtanulják, hogyan viszonyuljanak egymáshoz. Ez növeli önbizalmukat, erősíti kritikai érzéküket, elősegíti a szocializációt. Kooperatív munkaforma alkalmazásáról a pedagógus dönt. Mindegyik tanszakon alkalmazható módszer.

6.8. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

A követelményeket évfolyamonként határozza meg a tanterv.

A beszámoltatás formái:

Évközi beszámoltatás:

- gyakorlati feladat végrehajtása önállóan vagy tanári irányítással;
- szóbeli felelet;
- írásbeli felelet.

Év végi beszámoltatás (vizsga):

- nyilvános bemutató;
- csoportos gyakorlatsor;

- bemutató óra (tanári irányítással végrehajtott feladatok);
- gyakorlati feladat végrehajtása (önálló munka; pl.: gyűjtőmunkák, gyakorlatsor összeállítása, levezetése stb.);
- kiállításon való részvétel (festészet tanszakon);
- szóbeli vizsga;
- írásbeli vizsga (pl.: teszt, esszé).

A beszámoltatási formák alkalmazásának szabályai:

Az év végi beszámoltatás (vizsga)

- az előképző évfolyamain nem kötelező,
- az 1–10. alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanult valamennyi tantárgyból kötelező:
- gyakorlati tantárgyakból a nyilvános bemutató kötelező,
- 9. és 10. évfolyamon a főtárgy követelményei alapján kötelező előadás bemutatása,
- a szaktanárok választása alapján lehetőség van a kombinált beszámoltatásra: több tantárgyból összevontan számolnak be a tanulók a tanév anyagából.

Év közben a beszámoltatás rendszeres (havonta 1 alkalom).

Művészeti alapvizsga az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően tehető.

Művészeti záróvizsga az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően tehető.

6.9. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elveit

Az alapfokú művészeti iskola struktúrájából adódóan nem releváns a szabályozása.

6.10. Az alapfokú művészeti iskola a tanulók közismereti iskolai feladatait figyelembe véve határozza meg a kötelező részvételt a művészeti próbákon és előadásokon.

A képző- és iparművészet ág tanszakainak éves kiállításait és projekt feladatokból eredő installációs munkákat úgy kell szervezni, hogy a közismereti oktatás szervezeti rendjét, oktatási struktúráját ne zavarják.

A partnerintézményekkel kialakított jó kapcsolat lehetővé teszi a folyamatos egyeztetést.

A tantervi részben meghatározott éves záró kiállítások része iskola az értékelésnek, beszámoltatásnak.

6.11. A képzőművészeti ág oktatásának cél- és feladatrendszere

6.11.1. Az oktatás általános fejlesztési követelményei

Kiemelt kompetenciák a képző – és iparművészeti oktatás területén. A kiemelt kompetencia területek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik. Olyan tulajdonság-együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges.

6.11.2. Szakmai kompetenciák

A környezet által közvetített üzenetek befogadása
A környezet által közvetített üzenetek értelmezése
Tervezési készség
Alkotói magatartás
Kreativitás
Vizuális gondolkodás
Vizuális kifejezőkészség
Eszközhazsnálati készség
Anyaghazsnálati készség
Komplex szemlélet
Tudatos környezetformálás igénye
Biztonságos munkavégzés képessége
Az esztétikum iránti igény és befogadóképesség
Problémaérzékenység
Véleményformálási képesség
Személyes kompetenciák:
Nyitottság
Fejlődőképesség
Önállóság
Önkifejezés
Rugalmasság
Érzékenység
Kísérletező kedv
Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció)
Társas kompetenciák:
Motiválhatóság
Empatikus készség
Együttműködési készség
Kezdeményezőkézség
Segítőkézség
Módszerkompetenciák:
Figyelemösszpontosítás
Gyakorlatias feladatértelmezés
Ismeretek helyénvaló alkalmazása
Következtetési képesség
Kreativitás, ötletgazdagság
Módszeres munkavégzés
Nyitott hozzáállás
Probléma felismerés, megoldás
Tervezési készség
Új ötletek, megoldások kipróbálása
A munkakörnyezet tisztántartása

6.12. A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményeit és témaköreit.

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei:

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja:

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása. Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsgatantárgyak:

Műhelygyakorlat

Vizuális alkotó gyakorlat

A fentiekben felül szabadon választható vizsgatantárgy:

Művészettörténet

Népművészet

A szabadon választható vizsgatantárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés:

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző – és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga– vagy záróvizsga–bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtantárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése:

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni. A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

6.13. Képzőművészeti tanszak tantárgyainak általános fejlesztési követelményei, vizuális alapozó gyakorlatok

A vizuális alapozó gyakorlatok célja az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, a nyitottság kialakítása. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése.

Az alapozó gyakorlatok feladata az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

II. RÉSZ –KIFUTÓ TANTERVI PROGRAM

7. KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

A tanszakok elnevezései az **alapfokú művészetoktatás alapprogramja**, a 2026/2027-es tanévig érvényben lévő tanterv alapján:

Általános bevezető

Előzmények

Bár az iskolánknak, mint közoktatási intézménynek nincs múltja, de egy olyan iskoláról álmodtunk, ahol úgy tanulnak a 6-7 éves gyermekek, hogy játszanak, ahol nincs stressz, ahol a szereplés is játéknak tűnik. Ahol a 8-22 éves növendékek egyenrangú félként vesznek részt a folyamatban, ahol a nevelő vezető, irányító, kezdeményező szerepe érvényesül a pedagógiai légkör kialakításában.

Egy teljesen nyitott iskoláról álmodtunk, ahol a szülő mindig jelen lehet, bekapcsolódhat a játék és a tanulás folyamatába.

Olyan foglalkozásokat terveztünk, ahol a játék, a tanulás, a szereplés egységet alkot és ebbe az egységbe tartozik az éneklés, rajzolás, színjátszás, kártyázás, bábozás, táncolás, stb.

Az iskola elsődleges célja az ismeret átadás, értékközvetítés, személyiségformálás.

Másodlagos célja az, hogy lehetőséget teremtsen az iskola tagjainak baráti kapcsolatok kiépítésére, az olyan alapvető szükségletek kielégítésére, mint a szeretet, az elfogadás, biztonság, megbecsülés, önbecsülés, mely alapvető szükségletei az embereknek és az egyén önmegvalósításának.

Jövőképünk

Tanulóink, nevelőink jól érezzék itt magukat, szeressenek ide járni, az intézmény legyen valódi lehetőségekkel teli élettér, az önmegvalósítás színtere. Intézményünk jövő orientált, boldog embereket akar nevelni, akiknek a tudása feleljen meg az Európai Unió elvárásainak. A művészet, a népi hagyományok ápolása fontos terület az életünkben.

Küldetésünk

A törvényességet és a szakmaiságot szem előtt tartva olyan intézmény működtetése, amelynek „szereplői” a fenntartói, a társadalmi és helyi igényeket figyelembe véve, a szülőkkel együttműködve a teljes személyiség megalapozását végzik.

Oktatási küldetésünk

Olyan korszerű közismereti, idegen nyelvi, informatikai és szakmai tudás (elméleti alapokat és gyakorlati készségeket) kívánunk tanulóinknak nyújtani, melynek birtokában jó eséllyel tanulhatnak tovább a felsőoktatásban, illetve közép vagy felsőfokú szakképesítés birtokában keresett szakemberként helyezkedhetnek el a munkaerőpiacon.

Nevelési küldetésünk

Olyan szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges fiatalokat kívánunk nevelni, akik ismereteik, képességeik, személyiségjegyeik, közösséghez való viszonyuk, szorgalmuk és munkakultúrájuk alapján elismerést vívnak ki önmaguknak, családjuknak és iskolájuknak.

Céljaink

Váljon belső igénnyé tanulóinkban a művészeti tevékenység sokoldalú végzése, népi hagyományok ápolása.

Jelenjen meg pedagógiai tevékenységünkben a helyi, a nemzeti és egyetemes kultúra megismerése, a környezettudatos magatartás, a kommunikációs kulturáltság, a testi és lelki egészségre törekvés.

Egyéni adottságokra épülő képességek és készségek fejlesztése, eredményes tanulási stratégiák követése, a gyermekközpontúság figyelembe vételével.

Tanulóink rendelkezzenek reális önismerettel és reális életszemlélettel.

Legyenek nyitottak a problémák megoldásában, az újra, a szépre, az igazságra, a szeretetre, legyenek felkészültek a középiskolai továbbtanulásra.

Érezzék az önképzés szükségességét, sajátítsák el az élethosszig tartó tanulás képességét.

7.1. A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az Alapfokú Művészetoktatás követelményei és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység-nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság- alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kezűgyességet, technikai érzékenységet fejleszt, hanem kialakítja a képességet, a gondolatok, érzelmek, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejlesztí képességeiket és alakítja készségeiket.

A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

7.2. A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI ÉS FELADATAI

Irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és természeti környezet esztétikumára, szépségére.

Ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit.

Ismertesse meg a kommunikáció művészeti formáit, a képző- és iparművészet műfaji sajátosságait.

Készítse fel a tanulót:

- a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére;
- a vizuális információk, közlemények megértésére;
- a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra;
- a tapasztalat, képzelet emlékezet utáni ábrázolásra;
- a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismeretére;
- a kifejezési eljárások használatára;
- élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére;
- a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására;
- a vizuális önkifejezésre, alkotásra;
- a kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismeretére;
- eszközhasználatra, anyagalakításra;
- a baleset- és munkavédelmi előírások betartására;
- tárgykészítésre, környezetformálásra;
- a kézműves tevékenységek gyakorlására;
- a rendeltetés-a szerkezet, a tartalom és forma összefüggéseinek felfedezésére;
- a mindennapi, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására;
- a műelemzési eljárások alkalmazására.

Tegye lehetővé:

- a néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését.

Alakítsa ki a tanulóban:

- az esztétikum iránti igényt, az esztétikai élményképességet;
- az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.

Fejlessze a teremtő képzeletet és az improvizációs készséget.

7.2.3. Festészet tanszak /képzőművészeti – grafika festészet tanszak céljai és feladatai

Céljaink: a képzőművészet eszközeivel gondolatok megfogalmazása, érzések kifejezése, önismeret fejlesztése, vizuális kultúra fejlesztése, esztétikai érzék fejlesztése, a tehetséges tanulók versenyekre történő felkészítése, a közösséghez tartozás érzésének erősítése, a közös élmény biztosítása, a tanulók pályára irányítása.

Feladataink:

A képzőművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók képességeinek fejlesztése figyelembe véve az életkori sajátosságokat.

A festészet tanszak a tanulók esztétikai érzékenységének fejlesztése mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, valamint a képi műveltség bővítésére törekszik.

A kézügyesség, technikai érzékenység fejlesztése mellett a gondolatok, érzések, elképzelések tapasztalatok vizuális eszközökkel történő megjelenítése a feladat.

Ismertetni azokat az anyagokat, eljárásokat, melyekkel a festői munka legfontosabb elemei.

A szinten problémáinak, alkalmazásának ismerete a festészetben.

Megtanítani a sík és a szín, a tér és szín látványban és alkotásban jelentkező.

Összefüggéseit, a korszerű festészeti eljárások alapjait.

A festészet történetének ismerete, jelentősége, a sokféle műfajban való eligazodás elsajátítása, véleményalkotás a festészet jelentős műveiről.

Önálló alkotások készítése.

A szűkebb környezetünk jeles képzőművészeinek munkásságát példaként állítani a tanulók elé.

A ma élő képzőművészek, népművészek megismertetése a tanulókkal.

Általános fejlesztési területek

Az értelmi kompetencia:

- az ismeretek, alapfogalmak, alapelvek megismerése, befogadása,
- az egyszerű és bonyolultabb összefüggések megértése, következtetések levonása, a már meglévő ismeretek alkalmazása, újrafogalmazása,
- kreatív alkotói folyamatok kialakulása.

A megismerés vágya ösztönözze a tanulókat egy-egy témában való elmélyülésre, keltse fel érdeklődésüket a tananyaggal összefüggő egyéb művészeti ágak iránt is.

Pszichomotoros kompetencia

Az életkori sajátosságok szerint felépített tananyag és követelményrendszer az egymásra épülő tanulási folyamatokat is meghatározza. A képzés során feladatunk, hogy az egyszerű utánzásos tanulástól a felesleges „mozdulatok” kiküszöbölésén és a koordináción keresztül a tanulási folyamat automatizálásáig jussunk.

Érzelmi, akarat kompetencia

A pedagógus feladata, hogy alakítsa ki a tanulóknál a befogadás készségét.

Nyitottak legyenek minden új befogadására, keltse fel érdeklődésüket a tananyag iránt, a megismerés utáni vágy legyen a tanóra hajtóereje.

Szociális érzékenység

Az egyéni és közösségi tudat, az általános személyes világtudat kialakításán túl alakuljon ki a tanulóknál a „másság” elfogadásának képessége. A segítő életmódra nevelés eredményeképpen szociális érzékenység jellemezze tanulóinkat.

Közösségi kompetencia

A pedagógus, mint vezető elősegíti a tanuló társas, rokonszenvi, közösségi kapcsolatainak kialakulását fejlesztését.

Gondoskodik arról, hogy a tanulók megfelelő gyakorlatot szerezzenek a csoportmegbízatások vállalásában és teljesítésében, együttes tevékenységek, közös programok, produkciók tervezésében és megvalósításában.

Egészséges kulturált életmódra nevelés

Az egészséges, kulturált életmódra nevelés is az egész oktatási folyamatot áthatja.

Nagy szerepet kap nevelésünkben az empátiás készségek kialakítása, valamint a kommunikációs verbális és non verbális eszközeink megismertetése készségszintre emelése.

Kiemelt feladatunk: az emberi, erkölcsi, művészeti értékek felismertetése, befogadása, amely alapján kialakul az egyén értékrendje.

Ez az értékrendszer a személyiségfejlődése során egyfajta belső jellemképző erővé válik!

A pozitív érzelmi légkör biztosítása a gyermekközponthú, demokratikus elveket valló nevelés pozitív lelki beállítottságot eredményez.

A fejlesztés eszközei

Önismeret fejlesztése önértékelés, mások értékelése produkciók létrehozása: versenyek, bemutató előadások, fesztiválok művészi élmények elemzése, megbeszélése

Felkészülés az egész életen át tartó tanulásra

Az Európai Parlament és Tanács az egész életen át tartó tanulás stratégiájában nyolc kulcskompetenciát emel ki.

Ezek között a kommunikáció, a szociális kompetenciák, a vállalkozás képessége és a kulturális kifejezés fejlesztéséhez intézményünk három művészeti ágban történő oktatással közvetlenül, hatékony és modern pedagógiai eszközökkel képes hozzájárulni.

A hátránnyal indulók számára különösen fontos a kulcskompetenciák fejlesztése, mert ezzel elősegítjük a személyiségben rejlő lehetőségek kiteljesedését, fejlődését, az aktív társadalmi szerepvállalást, a társadalmi beilleszkedést és a munkavállalási esélyeket.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

A közösségfejlesztés területei:

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

Az iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- tanórák - szaktárgyi órák,
- tanórán kívüli foglalkozások-bemutatók kiállítások,
- szakmai kirándulások,
- művészeti tábor.

Mindkét terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához, véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez, a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához, az együtt érző magatartás kialakulásához, harmonikus ember-társi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Az iskola osztályai munkaközösségek és egyben alkotóközösségek is, amelyekben az egyén helye és szerepe meghatározó, ugyanakkor jellemzője az együttműködés, a közös cél eléréséért folytatott erőfeszítés, az összetartozás, egy közösséghez tartozás érzése.

A közösség meghatározott, a pedagógus által közvetített és képviselt normák szerint dolgozik, amelynek alaptételei: bizalom, tisztelet és szeretet. Jellemzője a kölcsönösség.

Az osztályokban tanító pedagógusok feladata a közösségépítés, a közösségfejlesztés, ezen keresztül a személyiségformálás.

A közösséghez tartozás egyfajta biztonságérzetet is alakítson ki a tanulóknál.

A feladat jelentősége kiemelkedő, hiszen a kommunikációs kultúra részben a műveltség a tudás alapja, részben társadalmi érintkezés döntő tényezője.

A tanulás folyamatához pozitív élmények kapcsolódjanak

A megfelelő rend, a belső normák és szabályok kialakítása és megtartása biztosítsa a tananyag elsajátításának eredményességét

Félévi, év végi vizsga

A félévi osztályozó vizsga a szaktanárok jelenlétében zajlik. Az érdemjegyet a szaktanárok állapítják meg.

Az év végi osztályozó vizsgán az érdemjegyet a főtárgy tanárának javaslata alapján a vizsgabizottság állapítja meg.

A bizottság elnöke az igazgató, vagy megbízottja (helyettes vagy tanszakvezető). A bizottság tagjai: a főtárgy tanára, és még legalább egy lehetőleg azonos vagy rokon szakos tanár.

7.3. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS KÖVETELMÉNYEI ÉS TAN- TERVI PROGRAMJA

7.3.1. A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményei és témakörei

Művészeti alapvizsga és záróvizsga

A tanév rendjében meghatározott időpontban kell meghatározni, amely elméleti és gyakorlati vizsgából áll. A vizsga az Alapfokú Művészetoktatás Követelményei és Tantervi Programjára épül.

Az alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei:

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett. Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett. Vizsgára jelentkezni az alapfok 6. évfolyam II. félév kezdetén lehet legkésőbb február 15-ig.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatan-
tárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figye-

lembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként, illetve párban - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható rajz- festés-mintázás tantárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga:

Követelményei és témakörei az iskola vizsgaszabályzata részletesen taglalja.

A festészet tanszakon, valamint a képzőművészet – festészet – grafika tanszakon a művészeti alap- és záróvizsga követelményeit a nevelőtestület a következőkben határozta meg

A művészeti alapvizsga követelményei:

A vizsga tantárgyai a festészet tanszakon:

- rajz- festés-mintázás, időtartam 90 perc,
- festészet műhelygyakorlat, időtartam 180 perc, amelyből rajzi tervezés 50 perc, képtárgy- készítés 130 perc.

Rajz- festés- mintázás vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga tartalmát úgy kell meghatározni, hogy mérhető legyen a tanuló vizuális gondolkodása, ábrázoló, kifejező készsége, tervező képessége, képtárgyalkotó tudása. A feladatmegoldás tükrözze a tanuló látványmegfigyelő, értelmező, megjelenítő, elemző, a gondolati tartalomnak megfelelő átíró, kifejező, alkotó készségét, a képzőművészeti ágak műfajairól, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét, a tanuló képzőművészeti technikákban való jártasságát, képességét.

A rajz- festés-mintázás gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

a) Első rész:

Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott alkotás

A dokumentáció szemléltesse az iskola által meghatározott komplex képzőművészeti (rajzi, festészeti, mintázási elemeket magába foglaló) feladat megoldásának fázisait (tanulmányrajzok, tervvázlatok, szinterek, anyagkísérletek, faktúratanulmányok).

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadni.

A rajz- festés-mintázás tantárgy művészeti alapvizsga első részének témakörei:

- az alapfok évei alatt érintett témakörökre támaszkodva, egy kiválasztott téma önálló feldolgozása, a tervezés dokumentálása: csendélet, tájkép, enteriőr, figurális kompozíció, illusztráció vagy portré;
- szabadon választott technika, eszköz és méret használat engedélyeztet, az esztétikum és az értékelhetőség határain belül.

b) A második rész: az alapvizsga helyszínén és ideje alatt önállóan készített tanulmány készítése

A meghatározott témakör gondolati tartalmának kifejezésére alkalmas, szabadon választott eszközökkel és eljárásokkal készített tanulmány, amelynek témái lehetnek: természetes forma, mesterséges forma, forma és mozgásforma tér szerkezet.

A rajz- festés-mintázás tantárgy művészeti alapvizsga második részének témakörei:

- színtanulmány készítése beállításról, kompozíciós vázlatgyakorlatok természetes és mesterséges formákból összeállított csendélet rajzos megoldásai;
- rajz- festés-mintázás gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai;
- megfigyelő, látvány- és karaktermegjelenítő képesség;
- gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség, képzőművészeti technikákban való jártasság;
- kísérletező készség;
- tervező, feladatmegoldó készség, kreativitás;
- manuális készség.

A festészet műhelygyakorlat vizsga részei: a vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tartalma:

A vizsgafeladatot úgy kell meghatározni, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló festőművészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, képépítési szabályairól, szintani alapjairól megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló festészeti technikákban elért jártasságát, tudását.

A festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész festészeti alkotás vagy alkotássorozat.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással – színes rajzi, tervezési munka alapján létrehozott, a tanult festészeti technikák bármelyikének alkalmazásával elkészített festészeti alkotás, amely lehet:

- belső tér egy részletének feldolgozása, külső tér egy részletének feldolgozása, irodalmi mű illusztrációja,
- emberi, társadalmi vagy művészeti problémára adott válasz,
- érzelmi hangulatot kifejező önarcképsorozat,
- figurális ábrázolás a színek érzelmi hatásainak felhasználásával, díszletterv.

A téma megjelölése a főtárgy tanár feladata, amelyet a vizsgára való jelentkezéskor közölni kell a tanulóval. Vagy szabadon választhat témát a felsoroltak közül a tanuló, amelyet a főtárgy tanárral egyeztet. A kiválasztott témát előre rögzíteni kell a vizsgalapon. Ettől eltérni-indokolt esetben-, csak írásbeli kérelem beadásával lehet a vizsga kijelölt időpontja előtt minimum 30 nappal. Később már nincs mód a változtatásra.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített festészeti alkotás.

A festészeti vizsgatárgy az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott színes kompozíció, amely lehet:

- különböző karakterű tárgyak csendéletszerű beállítása, a belső tér egy részletének ábrázolása,
- portré vagy önarckép,
- képző- vagy iparművészeti, esetleg irodalmi vagy zenei mű személyes átírása, stílustanulmány.

A téma megjelölése a főtárgy tanár feladata, amelyet a vizsgára való jelentkezéskor közölni kell a tanulóval. Erre önállóan készül fel. Vagy szabadon választhat témát a felsoroltak közül a tanuló, amelyet a főtárgy tanárral egyeztet. Ez nem lépheti túl az intézmény szakmai, erkölcsi és anyagi lehetőségeit. Ezek nem teljesülése esetén a főtárgy tanár elutasíthatja a növendék kérését.

A festészet műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- rajzi, tervezői képesség, képépítés, kompozíció, kifejezőerő, hangulati hatás,
- tartalomhoz illő technika megválasztása,
- a festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazásának (telítettség, lokál és valór színek, kontrasztok, fény-árnyék-szín összefüggései) szintje,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság, a kész munka összhatása.

7.4. A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

7.4.1. A képzés struktúrája, óraterve és tantárgyai

Tanszakok:

Képzőművészet: grafika, festészet

Iparművészet: kézműves

Évfolyamok száma: 12. évfolyam

Főtárgy: rajz, festés, mintázás

Kötelező tárgy: műhely-előkészítő, műhelygyakorlat

Vizuális alapismeretek: az előképző komplex művészeti tantárgya

Kötelező tárgyak: rajz, festés, mintázás, műhely-előkészítő, műhelygyakorlat.

Választható tantárgy: művészettörténet, népművészet

Szabad sáv: tehetséggondozás

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő		Alapfok						Továbbképző			
	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vizuális alapismeret	2-4	2-4										
Rajz, festés, mintázás			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Műhely-előkészítő			2	2								
Műhelygyakorlat					2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tárgy			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabad sáv			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A rajz – festés – mintázás tantárgy biztosítja a képző és iparművészeti alapozást. A műhely-előkészítő foglalkozások során a tanuló a képzés több területével ismerkedhet meg. Műhelygyakorlat teszi lehetővé a képző- és iparművészeti szakirányú tevékenységet. A képzőművészet, iparművészet területén a helyi lehetőségektől függően a fenti műhelyek közül a tanuló érdeklődésének és képességeinek megfelelően választhat. A műhelygyakorlat megjelölt tanszakai a helyi lehetőségekhez és hagyományokhoz kapcsolódik.

Szeretnénk, ha tanulóink lehetőséget kapnának alaposabb és magasabb szintű ismeretek megszerzésére. Megszerzett tudásuk, képességük segítséget ad majdani pályaválasztásukhoz is.

A szabad sávban tehetséggondozó (fejlesztő) órákat biztosítunk tehetséges tanulóink részére. Ezeken az órákon lehetőségük nyílik elmélyíteni tudásukat, fejleszteni képességüket.

A KÉPZÉS TANTÁRGYAINAK LEÍRÁSA

Vizuális alapismeretek

Az előképzősök komplex művészeti tantárgya

Kötelező tantárgyak:

Rajz- festés-mintázás

Festészet műhely előkészítő

Festészet műhelygyakorlat

Vizuális alapismeretek:

Az előképzősök komplex művészeti tantárgya.

A tantárgy keretében az alkotásra nevelés folyamatának magalapozása, az általános vizuális alapismeretek elsajátítása és a mindezekkel kapcsolatos tevékenység-és munkafolyamatok kialakítása zajlik.

Az alapfokon a kötelező tantárgyak: a rajz- festés-mintázás, a műhely előkészítő, valamint a műhelygyakorlat határozzák meg az alaptevékenységet.

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján intézményünk sajátosságainak megfelelő, egyedi tantervi programot alakított ki.

A rajz- festés-mintázás helyi tanterv témaköre egy-egy téma komplex vizuális feldolgozását teszi lehetővé a lehető legszélesebb szakmai mozgástérrel. A festészet tanszak képzési struktúrája az intézmény egyéni képzési elveit jelöli ki, de a pedagógus kollégák, saját tanmenetük megírásával és alkalmazásával érik el a programban kitűzött célokat.

Műhely előkészítő foglalkozások:

Profilunk a festészet. A tananyag tartalmában azonban a klasszikus festészet mellett megjelennek a grafika, a textilművészet, a szobrászat, a népművészet és a modern festészet alapjai is. Így az egyéni elképzeléseink jól lefedik a helyi speciális adottságainkat is. A telephelyek falvai, városai és tágabb környezetük kiváló lehetőséget nyújt a képzőművészet helyi hagyományainak kiaknázására is. Gondolva az élő népművészetre, az alkotó képzőművészekre és történelmi személyiségeinkre, hagyományainkra.

Rajz- festés-mintázás:

Épít az általánosan elvárható szakmai követelmény mellett környezetünkben adódó tradícióinkra, illetve a máig élő hagyományörző népművészekre. Mindezek alapját képezik a festészet tanszak motiváltságának, a rajz tudás fejlesztésének. Ugyanakkor kielégítik a növendékek igényeit, a szülők elvárásait intézményünk felé. Fontosnak tartjuk, hogy a festészet tanszak pedagógusa képzettségének megfelelő profilválasztása találkozik a környezet és az intézménnyel szemben megfogalmazott elvárásokkal. Ezen kívül kiemelten kezeljük a modern művészeteket. Számos kiállítás és galéria anyaga segíti munkánkat. Lehetőségeinket kihasználva a környezetünk valós idejű alkotóival és munkásságukkal is kapcsolatba kerülnek növendékeink. A kor követelményének megfelelően kihasználjuk a médiát és a modern információhordozó eszközöket.

Műhelygyakorlat:

A festészet műhelygyakorlat a tananyagban meghatározott célok elérésének gyakorlati formája. A hagyományos és újszerű festészeti eljárások megismertetése és elsajátítása a kitűzött cél. Az ehhez szükséges szakmai háttérrel biztosítják az alkotó pedagógusok, művésztanárok.

A kötelező tárgyakon kívül a nevelőtestület más szabadon választható tantárgyat nem határozott meg.

7.4.2. TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK, CÉLOK, FELADATOK, KÖVETELMÉNYEK AZ ELŐKÉPZŐ ÉVFOLYAMAIN

1.-2. évfolyam

Az előképző célja

Az előkészítő szakasz munkafeltételeinek kialakítása, a tanulók kreatív képességeit fejlesztő program beindítása, az általános vizuális alapismeretek elsajátítása és az ezekkel való célszerű tevékenységsorok munkafolyamatainak kialakítása a tanulóknál. Annak az igénynek a kifejezése, mely az örömteli munkát és a környezetükben fellelhető esztétikai minőségeket egyaránt felfedezi. Fontos feladata a programnak, hogy célként tűzze ki a gyerekek és tanárok közös tevékenységének, a tanári korrektúra elfogadásának igényét, az alkotó jellegű tevékenységek folyamatainak széles körű megismerését, vagyis az alkotásra nevelés folyamatának meg-
alapozását.

Az előképző feladatai:

- a kreatív munkára és a kreatív gondolkodásra nevelés,
- az általános vizuális alapismeretek, és az ezekkel való munkálkodás elsajátítása,
- a színek, formák felületek és tömegek alapvető törvényszerűségeinek megismertetése és játékos módon való feldolgozása,
- az alapvető formaelemzés gyakoroltatása,
- a rajzi eszközökkel, képzőművészeti anyagokkal való ismeretek mélyítése,
- az arányok, a kompozíció, a tér és a sík alapvető fogalmi ismerete és az ezekkel való alkotó-játékos munka kialakítása
- az önálló véleményalkotás, az önértékelés kialakítása,
- az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek jártasságszintű elsajátítása,
- az örömteli alkotómunkára való felkészítés.

VIZUÁLIS ALAPISMERETEK

Előkészítő 1. évfolyam

évi 36 hét (heti 2-4 óra), összesen 72-144 óra

Az első évfolyamban a világról való ismeretek bővítése a tanulók számára kedves lények, a mesék és játékok, az épített környezet megjelenítése által történik.

A tananyag játékos feldolgozása a gátlások felszabadítását, az élmények feltárását, megjelenítését segítik elő. A gyermeki fantáziát, kreativitást felhasználva, építve a mesék világára tervez-

zük a vizuális alapismeretek komplex tantárgyba történő bevezetést. Játékos formában ismerjék meg a vizuális alapismeretek tantárgy alapelemeit, a vizuális gondolkodás formáit és nyelvezését, a tervezéstől az alkotásig tartó kreatív folyamat részeit, a technikák alkalmazásának módját, a sík és tér törvényszerűségeit a képzőművészet világában. Fejlessze a látást és látványértelmező képességet, kompozíciós képességet, az elvont-, képi és elemző gondolkodást. Ösztönözzön síkban és térben alkotások létrehozatalára, múzeumok, kiállítások látogatására, társművészetek befogadására.

Tananyag:

Az ismeretszerzést az - életkornak megfelelően – a mesék vagy irodalmi alkotásokból írott vagy vetített, olvasott, hallgatott világából indítjuk. A feldolgozás az egyszerűből a bonyolultabb felé haladva történik. Virág- és terménybábokat készíthetnek, a bábokat életre keltve jeleket adhatnak elő. A bábjelenetekhez, történetekhez díszleteket készíthetnek. Az énekes, mozgásos bábozási élményeket rajzban, festményekben rögzíthetik. Talált tárgyakból, fantázia gazdag formákból játékokat, mesebeli lényeket alkothatnak, emelhetnek, meselény parkot képezhetnek.

Közös munkával nagyméretű faliképeket alkothatnak. Megjeleníthetik a szoborépítés, a képalakítás élményét. Alkothatnak ujjbeggyel, szivaccsal, ecsettel, pálcikával. A festék- és tuscspeket képzeletbeli lényekké formálhatják. Megismerhetik a tuskimosás, a monotípiát, a viaszkarc, a papírdúc, a papírkivágás és hajtogatás technikáit.

Az ember és természet:

Növények és állatok ábrázolása megfigyelés alapján: baromfiudvar, gyümölcsös

Mesékben szereplő - képzeletbeli - növények és állatok megjelenítése: díszítés tervezése és megvalósítása, meseillusztráció, fantázia-rajzok a mesék állatairól.

Jelképeink:

Képi írás, szimbólummá válás, jelképek kialakulása.

Saját szimbólum, jelvény tervezése.

Az ünnepeket kifejező jelképek alkalmazása: adventi koszorú, karácsonyfadíszek, tojásfestés.

Születésnapi dekoráció tervezése

Farsangi maszkkészítés

Mézeskalácssütés, díszítés.

Rajzolási készség felmérése –rajzolás, festés:

Családom

Mesejelenet

Utcakép

Ismerkedés a természettel: levél-, kéreg és termésgyűjtés, természetes anyagok felhasználása a gyűjtött anyagok felhasználásával kompozíciók készítése

Síkban ragasztott fa, bokor megjelenítése

Termésbábok készítése

Levélnyomatok

Csendéletek

Képkalkoló elemek megismerése:

Pont, vonal, folt

Ezek alkalmazása a természetben megtalálható tárgyak események megörökítésével: napsütés, eső, hóesés, őszi- téli táj, szénaboglya, fenyőfa, levelek.

Ismerkedés a színekkel:

Alapszínek, mellékszínek, színkeverés.

Hideg, meleg színek.

Évszakok színeinek alkalmazása tájképeken.

Ismerkedés a térrel:

Agyagozás: állatfigurák, emberi alakok, hengeres tárgyak, gyümölcsök stb. készítése

Érzelmek kifejezése:

Élményrajzok az ünnepekhez kötötte

Sematikus arc rajzokkal érzelmek kifejezése

Kiállítások látogatása, műalkotások elemzése: a helyi Közművelődési Központ kiállításainak meglátogatása, közös megbeszélése. Barlangrajzok megismerése.

A tanuló a tanév végén legyen képes:

A vizuális alapelemek összefüggéseinek felismerésére.

Az alapelemek alkalmazására.

Ábrázolásaiban a színek hangulatkeltő erejére építeni.

Csoportos munkában részt venni.

A színkeverés alapjait használni.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Az évfolyamra előírt tananyag elsajátítása

A követelményeken megfogalmazott tananyag legalább megfelelt szintű ismerete.

VIZUÁLIS ALAPISMERETEK

Előképző 2. évfolyam

évi 36 hét (heti 2-4 óra), összesen 72-144 óra

Az előképző első évfolyamán megalapozott ismeretek elmélyítése történik ebben az évben. A tanultak tovább gondolása, a környezetből megszerezhető ismeretek tudatos beépítése a vizuális alapismeretek komplex tantárgy keretein belül. Ismertesse meg a tantárgy további alapelemeit, a vizuális gondolkodás formáit és nyelvezetét, a tervezéstől az alkotásig tartó kreatív folyamat részeit, a technikák alkalmazásának módját, a sík és tér törvényszerűségeit a képzőművészet világában. Tovább fejlessze látás és látványértelmező képességet, kompozíciós képességet, az elvont-, képi és elemző gondolkodást, az anatómiai ismereteket. Ösztönözzön síkban és térben alkotások létrehozatalára, múzeumok, kiállítások látogatására, társzművészetek befogadására.

Tananyag:

A tér elemeinek, arányainak tudatosítása:

Utcakép, szobabelső ábrázolása.

Perspektíva és takarás érzékeltetése tájképeken.

Tér ábrázolása síkban.

Mézeskalács vagy sógyurma felhasználásával utca készítése

Az emberi test megörökítése:

Portrépróbálkozások

Alakrajzolás

Családi csoportkép

Sportélmény felidézése

Ünnepek ábrázolása

Színek használata:

Hangulat kifejezése: álarcok készítése

Meseillusztrációk

Bábkészítés egy meséhez és a mese eljátszása

Folyamatok megörökítése:

Egy-egy közösen kiválasztott esemény megbeszélése után fázisrajzok készítése, a folyamat érzékeltetése.

Kiállítás látogatás, műalkotások elemzése:

A helyi Közművelődési Központ kiállításainak látogatása, értékelése.

Követelmény:

A tanuló a tanév végén legyen képes:

A vizuális alapelemeket felismerni és alkalmazni

Megfigyeléseit, élményeit egyszerű rajzok, tárgyak, festmények formájában megörökíteni.

A színek hangulatkeltő elemeit alkalmazni.

Véleményalkotása a környezetében lévő tárgyakról, műalkotásokról.

Ismerje:

a kiemelés,

az anyag, forma, funkció összefüggéseit,

Legyen képes:

az időbeliség képi kifejezésére,

tanári segítségével alkalmazni a megismert technikákat.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Az évfolyamra előírt tananyag elsajátítása

A követelményeken megfogalmazott tananyag legalább megfelelt szintű ismerete.

7.4.3. TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK, CÉLOK, FELADATOK, KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOK ÉVFOLYAMAIN

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

A tanuló az alapfok végén ismerje:

- a rajz-festés-mintázás alapelemeit,
- a vizuális gondolkodás formáit és nyelvezetét,
- a tervezéstől az alkotásig tartó kreatív folyamat részeit,

- a plasztikai, rajzi, festészeti technikák alkalmazásának módjait,
- a sík és tér törvényszerűségeit a képzőművészet világában,
- az adott szakág legjelentősebb alkotásait,
- a tartalom és forma összefüggéseit,
- a tárgyformáló tevékenység anyagait, eszközeit,
- az alkotás módszereit,
- a díszítés eljárásait,
- a kifejezési módokat és lehetőségeket,
- a szín- és formarendezés alaptörvényeit,

Legyen képes:

- a látványt értelmezni,
- a kompozíciós ismereteket alkalmazni,
- a síkban és térben alkotásokat létrehozni,
- a művészettörténet nagy korszakait ismertetni.
- Legyen jártas:
- a formaelemzésben,
- a tárgyértelmezésben,
- a díszítménytervezésben,
- a kifejezési eszközök személyes jellegű használatában,

Legyen képes:

- elméleti és gyakorlati ismereteinek alkalmazására,
- a forma jelentést hordozó funkcióinak megismerésére,
- a leendő tárgy elképzelésére, megtervezésére,
- a munkafázisok megállapítására,
- a legalkalmasabb anyagok megválasztására,
- a tárgyformáló eszközök használatára,
- az anyagok formálására, egyszerű tárgyak készítésére,
- a balesetmentes munkavégzésre,

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

Alapfok1. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Tananyag:

Témakör: A világról szerzett tapasztalatok, információk vizuálisan is megfogalmazhatóak. Intézményünkben a festészet tanszak feladata, hogy játékosan megismertesse a vizuális kifejezés eszköztárát, technikáit. Az első évfolyamban a világról való ismeretek bővítése a tanulók számára kedves mesék és játékok, irodalmi alkotások és ezek környezetbe ágyazása, megjelenítése által történik. A játékos, de alkotó foglalkozások a gátlások felszabadítását, az élmények feltárását, megjelenítését segítik elő. Talált tárgyakkból, fantázia gazdag formákból játékokat, mese-

beli lényeket alkothatnak. A készített tárgyakat megszemélyesíthetik. Közös munkával nagyméretű faliképeket alkothatnak. Megjeleníthetik a szoborépítés, a képalkotás élményét. Alkothatnak ujjbeggyel, szivaccsal, ecsettel, pálcikával. A festék- és tusceppeket képzeletbeli lényekké formálhatják. Megismerhetik a tuskimosás, a monotípiát, a viaszkarc, a papírdúc, a papírkivágás és hajtogatás technikáit.

Feladatok:

Ismertesse meg: A rajz – festés – mintázás alapelemeit, a vizuális gondolkodás formáit és nyelvvezetét, a tervezéstől a z alkotásig tartó kreatív folyamat részeit, a technikák alkalmazásának módját, a sík és tér törvényszerűségeit a képzőművészet világában. Az egyes témák, témacsoportok anyagokkal történő változatos feldolgozását, az alkotások létrehozásának törvényszerűségeit, vizuális kommunikáció alkalmazásával.

Ösztönözzön:

- az egyes témák, témacsoportok anyagokkal történő változatos feldolgozását,
- a képzőművészet nyelvi, kifejezési módjainak néhány törvényszerűségét.
- a vizuális nyelvrendszer alapjait,
- az ábrázolás alapvető törvényszerűségeit,
- az ábrázolási konvenciókat,
- a művészettörténet néhány fontos (kezdeti) korszakait és e korszakokban alkalmazott alkotó módszereket.

Segítsen ismereteket szerezni és fejlessze:

- látás és látványértelmező képességet, kompozíciós képességet, az elvont-, képi és elemző gondolkodást, az anatómiai ismereteket
- az absztrakció fogalmáról, a vizuális kommunikáció (képi jel-jelentés) összefüggéseiről és alkalmazásáról.

Alakítsa ki a tanulóknál és ösztönözzön:

- a tárgykultúra és a művészeti alkotások értékeit felismerő képességet,
- az igényt a síkban és térben alkotások önálló létrehozatalára, múzeumok, kiállítások látogatására, társdművészetek befogadására.

Minimumkövetelmény

A tanuló rendelkezzen alapvető formaismerettel.

Tudja alkotó módon alkalmazni ismereteit a képi, rajzi, plasztikai kifejezésmódokban.

Ismerje és alkalmazza a síkbeli ábrázolás alapelemeit.

Legyen képes egyszerű rajzi, festészeti technikák alkalmazására.

Tanári segítséggel legyen képes egyszerű beállítások képi, plasztikai bemutatására; a mesék, történetek, irodalmi művek képi megfogalmazására.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Az évfolyamra előírt tananyag elsajátítása legalább minimum szinten az előírt óraszám teljesítése.

A félévi és év végi vizsga letétele /vizsgakiállítás, vizsgaelőadás/, mely alól mentességet csak vizsgaszabályzatban foglaltak szerint lehet adni.

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

Alapfok 2. évfolyam évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Tananyag:

Témakör: Az élő természetről való ismeretek gazdagítása a második évfolyamos tananyagának célja. A tanulók megfigyelhetik a természet ciklikusságát, körforgását. Először a növényvilág vizuális feldolgozásával foglalkoznak. Felfedezhetik a növények szépségét, ágakkal, termésekkel, levelekkel nyomatokat készíthetnek, kéregdarabokból változatos felületeket képezhetnek. A növényvilág vizuális feldolgozása után a vizsgálódás iránya az állatvilág felé terelődik. A madarak testének tömegét a tömörszerű mintázás, a testet borító tollazat színességét, rajzolatát a grafika és festészet eszközeivel adhatják vissza, fejezhetik ki. A népművészetben megjelenő madárformák tanulmányozásával sokféle átírási módot ismerhetnek meg. Saját mesemadaruk elkészítéséhez az alkotási szándék függvényében a kifejezési eszközök és technikák – tuskimosás, viaszkaparás, monotípiák, papírmetszet, papírdúc, forma kitakarás, különböző vegyes technikák teljes tárházát felsorakoztathatják. A megismert, tanulmányozott formák segítségével meséket illusztrálhatnak, bábokat készíthetnek. A négy lábú állatok megismerését, grafikai, plasztikai megjelenítés segíti. Az egyénileg megmintázott kis szobrokkal téri jeleneteket modellezhetnek, szobor-csoportokat alkothatnak. A tanulmányozott állatok síkra redukált formáival jeleket képezhetnek, információkat közölhetnek. Az ember vizuális megismerésére, megjelenítésére programunk sokféle megoldást kínál.

Feladatok:

Természeti motívumok:

Növények (fák) formája, szerkezete, színei, a forma és színekarakterének (színes ceruzák, kréták, akvarell technika)

Tematikus feladatok a tanulmányok felhasználásával

Életfa motívum megjelenítése (népmesék, legendák, mítoszok alapján), sgraffito jellegű viaszos technika alkalmazása

Átírás képi igénnyel, egyéni, esztétikusan formált kifejezéssel (színes tussal)

Növény és állat tanulmányok, illusztrációk különböző művészeti korokból, különböző kultúrákból

A mítoszok, legendák állatai

Fantáziára épülő illusztratív feladatok

Állatok ábrázolása közvetlen élmény alapján

Mozgás, arány, formátömeg érzékeltetése vonalrajzzal

A mesék táltosai, paripái – alkotó képzelet és tanulmányok felhasználásával, figurális dombormű mintázása

Kép, jel, jelkép, szimbólum:

A forma jele, a karácsony jelképei – dekoratív tervezés

Mézeskalácsformák tervezése. A mézeskalács sütés hagyományai, a mézeskalács díszítése

Karácsonyi díszek szalmából

A népi játék, a népi kézművesség néhány eleme

Az emberi arc belső arányai, a karakter, a mozgás-változás, a mimika megjelenítése képi igény-nyel

Alakoskodások, szimbolikus tartalmak megjelenítése plasztikában

Viselhető maszk készítése torzítással, szimbolikus tartalommal, plasztikai minőség, grafikai minőségek alkalmazásával (papír-, gipszmasé, agyag)

A képzőművészet és társművészetek (színház, irodalom, zene, tánc) kapcsolata

Testfestés, maszk, jelmez, díszlet készítése

Forma, tér, szerkezet

A különböző korok szerkezeti találmányainak vizsgálata

Konstruálás, különböző szerkezetek készítése többféle anyag felhasználásával (pálcák, drót)

Néhány egyszerűbb szerkezet képi sík redukciója

Képzelt gépek, szerkezetek, emberszabású konstrukciók színes kompozíciói, csoportmunkában, nagy méretben, illusztratív tartalommal

Kiállítás látogatás (műfajok felismerése)

Minimumkövetelmény

A tanuló rendelkezzen alapvető formaismerettel.

Tudja alkotó módon alkalmazni ismereteit a képi, rajzi, plasztikai kifejezőmódokban.

Ismerje és alkalmazza a síkbeli ábrázolás alapelemeit.

Legyen képes egyszerű rajzi, festészeti technikák alkalmazására.

Tanári segítséggel legyen képes egyszerű beállítások képi, plasztikai bemutatására; a mesék, történetek, irodalmi művek képi megfogalmazására.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Az évfolyamra előírt tananyag elsajátítása legalább minimum szinten az előírt óraszám teljesítése

A félévi és év végi vizsga letétele (vizsgakiállítás, vizsgaelőadás), mely alól mentességet csak vizsgaszabályzatban foglaltak szerint lehet adni

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

Alapfok 3. évfolyam évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Tananyag

Témakör: A harmadik évfolyamos tananyag elsajátításának célja az természetről való ismeretek gazdagítás különös tekintettel a külső és belső terekre, leszűkített lokáltrekekre és ezek törvényserűségeinek megismerésére. Vizsgáljuk a közvetlen élettér, a földfelszín, a szervesetlen világ anyagainak. Foglalkozunk a földfelszín alakító erővel s azok építő, romboló munkájának nyomaival. A tanulmányok sorából nem marad ki a tűz, a fény és az árnyék vizsgálata sem. Ezáltal a táj ábrázolás alapjait kezdjük el feldolgozni. A tanulók játékosan megjeleníthetik a különböző eredetmondákat, a föld-, szél-, víz- és tűzisteneket, démonokat, szellemeket és boszorkányokat. Rajzos magyarázatokat készíthetnek az őselemekkel kapcsolatos kifejezésekről. Alkotásaikban továbbépíthetik a hagyományozódott jeleket és motívumokat. Játékos modelleket, tereket építhetnek. Foglalkozhatnak a tüzet idéző meleg és a vizet idéző hideg színekkel, a

kontrasztok és a dekoratív átírások szerepével. Faktúrákat képezhetnek, agyag és homoképítményeket emelhetnek, játékos papírplasztikákat, kavics- és papírmásé szobrokat, árnybábokat, napórát, szélkereket készíthetnek.

Múzeumot látogathatnak, alkotásaikból kiállítást rendezhetnek.

Feladatok:

Legyen sokoldalú tapasztalatuk a térről és az azt alakító formák térviszonyairól:

- az élettelen természet jelenségeiről, gazdag formakincséről, a formák tulajdonságairól, színvilágáról,
- a természetben lezajló változásokról,
- az anyagok alakíthatóságáról,
- az élettelen természet műalkotásokban való megjelenéséről.

Legyenek ismereteik az élettelen természet ember életére kifejtett hatásairól.

Kapjanak képet az élettelen természethez kapcsolódó hagyományokról.

Használják fel az élettelen természet anyagait a tárgyalkotásban.

Hozzanak létre téri konstrukciókat, képi, plasztikai alkotásokat, formaátírásokat.

Érzékeltessenek fényhatásokat, színérzeteket, színhangulatokat, színellentéteket.

Gyakorolják a megismert ábrázolási kifejezőeszközöket.

Ismerje és használja a tér és sík alapelemeinek rendszerét.

Tudjon bánni tollal és krétával.

Ismerje és használja a 12 fokú színskálát.

Ismerje az emberiség mítoszainak néhány fontos művét és legyen képes ezzel kapcsolatos mű elkészítésére.

Alakítsa ki a tanulóknak:

- a rajzi, képi, plasztikai nyelv segítségével gondolataik önálló, alkotó módon történő kifejezését,
- a csoportos és egyéni kreatív tevékenységek számos formáját,
- a kritikai véleményformálás igényét és képességét, mely a saját és mások alkotásainak megítélésében segítségükre válhat,
- a művészet iránti érdeklődést,
- a látvány értelmezésének fejlesztése,
- az ebben szerepet játszó tényezők (formai és tartalmi elemek) megismerése,
- az elvont gondolkodás (absztrakció) szerepének felismerése és alkalmazása munkáikban,
- a sűrítés, és felbontás, mint alkotói komponálási) eszköz ismerete és alkalmazása,
- a képi kifejezés összefüggéseinek felismerése és alapszintű alkalmazása,
- a művészettörténeti ismeretek tudatos beépítése az alkotó tevékenységbe.

A síkból a térbe:

Emelkedő forma grafikai, színbeli, plasztikai és egyéb feldolgozása.

A vizuális alapelemek (pont, vonal, folt) virtuális (képzelt) térbe történő elmozdulásai

Játék a vonallal a sík és tér határán

Térábrázolási rendszerek:

Térábrázolási rendszerek feldolgozása a művészettörténet nagy korszakain keresztül, műalkotás-elemző órák segítségével

Őskor, Egyiptom, Mezopotámia, Görög, Római

Tér és idő feldolgozása:

Saját élmény, munkafolyamat megjelenítése képsorozattal

Teljes síkba forgatás, mitologikus terek építése, megrajzolása axonometrikus formában

Technika: tempera, tollrajz

Statika és dinamika:

Statikus és dinamikus kompozíciók fejlesztése, alá-fölszervezés, nagyságrendi kiemelések természetes és mesterséges formák, saját élmény és illusztrációs feladatok segítségével

A kompozíciós elemek szerepe

Technika: tollrajz, kollázs, nyomatok, plasztika

Vonal, folt, szín:

A vonal, folt és szín formaképző szerepének vizsgálata szabad témaválasztás alapján

A természetes és mesterséges környezet, a hagyományos népi életmód eseményeinek feldolgozása

Archaikus kultúrkincs:

Az archaikus kultúrkincs és évszakhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai és grafikai feldolgozása

Teremtésmítoszok, eposzok, mitológiák

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje és használja a sík és tér alapelemeinek rendszerét.

Tudjon bánni a grafikai eszközök közül a tollal, krétával.

Ismerje a 12 fokú színskálát és tudja azt képek elkészítésénél alkalmazni. Ismerje az emberiség mítoszainak néhány fontos művét és legyen képes ezzel kapcsolatos művek elkészítésére.

Tudja és ismerje a vonal, folt, szín képalakító szerepét.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Az évfolyamra előírt tananyag elsajátítása legalább minimum szinten az előírt óraszám teljesítése.

A félévi és év végi vizsga letétele (vizsgakiállítás, vizsgaelőadás), mely alól mentességet csak vizsgaszabályzatban foglaltak szerint lehet adni.

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

Alapfok 4. évfolyam évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Tananyag

Témakör: A 4. évfolyamon folytatjuk az élő- és az élettelen természet kapcsolatának összekapcsolását. Tematikusan az ember természetben elfoglalt helyét képi, plasztikai tanulmányokon keresztül vizsgálhatják, elemzik. Megfigyelhetik az évszakok változó forma- és színvilágát. A

természet színeit, a tél tisztaságát, visszafogottságát, néha szomorúságot sugalló hangulatát, az ébredő tavasz frissességét sokféle kifejezési technikával adhatják vissza, idézhetik fel. A képze-lőerő, az alkotókedv segítségével a táj évszak szerint változó hangulatát színes képek össze-montírozásával jelezhetik. Megfigyelhetik az érintetlen természetet. Hegyeket, dombokat, völ-gyeket, síkságokat jeleníthetnek meg, megismerhetik a felszíni vizeket – a patakokat, folyókat, tavakat, tengereket. Képen, grafikán, óriásképen rögzíthetik a megszerzett ismereteket. Az elsa-játítandó ismeretek körét úgy állítottuk össze, hogy a tanuló megérezze a természet és ember harmonikus együttélésének, a természet védelmének fontosságát.

Feladatok:

Gyűjtsenek tapasztalatokat az élő és élettelen természet formáiról:

- a formák tulajdonságairól, fény-, szín- és térvizonyairól,
- a térben való tájékozódásról és a téralakításról,
- a színek, formák átírásáról,
- a vizuális közlési nyelv újabb elemeiről,
- az élő és élettelen természethez fűződő hagyományokról.

Legyenek ismereteik:

- a formák különböző tulajdonságainak, funkcióinak, nézeteinek, színének vizsgálatáról,
- a műalkotásokban megjelenő természet alkotta formákról.

Alkalmazzák a hagyományos tárgykészítés szempontjait alkotó munkájukban, sajátítsanak el újabb kézműves technikákat.

Használják tudatosan a képi kifejezés eszközeit.

A tanuló ismerje a szín téralakító szerepét a monokrómítástól a komplementerekig.

Legyen képes mesterséges és természetes formák szerkezeti rajzának elkészítésére, a bennük rejlő dinamika felismerésére.

Legyen képes illusztrációs munkák készítésére.

Legyen képes a modell utáni mintázás, rajzolás, festés területén, a látványra, megfigyelésre épülő jelenségek, a forma és szerkezet, szín, tér és felülettanulmányok elvégzésére alkotói és befogadói oldalról.

Szín-világ

Szín-világ a monokróm színhasználattól a komplementer színpárokig

Egy főszínre hangolás, főszín és elsődleges keverékszínei

Tiszta színekből és szürkéből építkező kép

Három főszínre hangolt kép

Magában való színtkontraszt (J. Itten), színezet kontraszt

Komplementer színpárok

Szín és tér, színes tér – színes plasztikák

Spirál és hullám

Természetes és mesterséges formák szerkezeti, látvány utáni és élményszerű feldolgozása

Képi (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs), grafikai (metszet, tollrajz) és plasztikai (gipsz, agyag) feldolgozás

Életképek

Életképek és térábrázolási rendszerek

Korok ünnepeinek és hétköznapijainak megjelenítése a megismert ábrázolási rendszerek segítségével

Képi, grafikai, plasztikai, fotó, videó feldolgozások, életképek, jelmezek, díszletek

Mondák, eposzok

Mondák, eposzok illusztrációs feldolgozása, képi megjelenítése (Biblia, Arthus mondakör, Mahabharata – Szávitri története, a csodaszarvas monda stb.)

Ikonszerűség és epikus előadásmód

Zárt formájú kompozíciók

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje a szín téralakító szerepét a monokrómiától a komplementerekig.

Legyen képes mesterséges és természetes formák szerkezeti rajzának elkészítésére, a bennük rejlő dinamika felismerésére.

Legyen képes illusztrációs munkák készítésére.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Az évfolyamra előírt tananyag elsajátítása legalább minimum szinten az előírt óraszám teljesítése.

A félévi és év végi vizsga letétele (vizsgakiállítás, vizsgaelőadás), mely alól mentességet csak vizsgaszabályzatban foglaltak szerint lehet adni.

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

Alapfok 5. évfolyam évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Tananyag

Témakör: Az ötödik évfolyamos tantervi program a természet, a mesterséges tér és az ember kölcsönhatásával, az építészet szerepével, anyagaival, az építkezéshez fűződő hagyományokat öleli fel. Az épületek fajtaival, a középületek funkciójával, a szakrális építmények jellemzőivel, a lakás, az otthon iránti elvárás tényezőivel, a népi építészet hagyományaival foglalkozik. A tanulók megfigyelhetik az épületek formáit, tömegét, tagolását, díszítését; a várfalak, kapuk, kerítések funkcióit; a formán megjelenő díszítmények szerepét. De mindenkor az emberi alak, a figura és egyéb élőlények megjelenítésére törekszünk a terekben. Megismerhetik azokat a leg egyszerűbb sík- és térformákat, amelyekből az építmények, tárgyak modellezhetők. Megtanulhatják a testek származtatását és azt, hogy a különböző formák összeépítésével, csonkolásával hogyan lehet új formákat képezni.

Elsajátíthatják a magyarázórajz készítésének lehetőségeit, a felépítést, tagolást, szerkezetet értelmező rajzok készítésének lépéseit. Készíthetnek tájba illő maketteket, modellezhetnek parkokat, játszótereket, a fenti terekbe szobrokat, szökőkutakat is tervezhetnek, de létrehozhatnak jövő századi építményeket is.

Megismerhetik a különböző történeti korok belső tereit, a parasztház berendezéseit.

Tervezhetnek házakat, szobákat, készíthetnek lakásdíszeket, használati és dísz tárgyakat.

Feladatok:

Szerkesztések

Test-modellek

Drapériák-egyszerű csendéletek

A reneszánsz, barokk, klasszicizmus és a romantika

Vizuális jelek:

- pont és vonal szerepe a faktúrában.

Drapériák karakteres ábrázolása, jellemző forma, formakontraszt, pozitív-negatív formarészletek.

Csendélet ábrázolás

A síkforma helye a térben, a fény- árnyék formaalakító szerepe.

Formakapcsolatok, életfolyamatok megfigyelése korábban keletkezett

Parafrázisok készítése a művészettörténeti tanulmányokban megismert alkotások felhasználásával.

Portréábrázolás fényképről, modell után.

Csendélet ábrázolás klasszikus kompozíciós elvek szerint.

Összehasonlító elemzés. Tengelyes, sugaras szerkezet a kompozícióban.

Kirándulások a természetbe, tájkép-ábrázolási szándékkal.

Színproblémák megértése, tanulása.

Színek derítése, tompítása. A lokálszín, színharmónia fogalma, értelmezése.

Megvilágítási feladatok:

Teli fény:

Szemből világítás.

Ellen- és súrolófény.

Megvilágítás fehérfénnel és a reflektorokon (jelen esetben 3 db) kitakarás alapszínekkal. Valőrök keresése.

Térábrázolási formák:

Az axonometria, perspektíva, rekonstrukció tapasztalati úton történő megismertetése

Test-modellek

Az egyszerű és összetett forgástestektől a zárt és nyitott szögletes testekig

Modellezés, származtatás, nézőpontváltás, vonal értékek

Technika: ceruza és szénrajz

Drapériák, egyszerű csendéletek

Színproblémák: lokál, valőr, reflexek, szín redukció, monokromitás

Megvilágítási feladatok

Teli fény, szemből világítás, ellen- és súrolófény (rajz, festés, fotó...)

A reneszánsz, a barokk, a klasszicizmus és a romantika

Kompozíciós módszerek, a tér illúzionisztikus megjelenítése

A műfajok születése

A megismert művészettörténeti korok műveinek felhasználásával parafrázisok készítése (portré, csendélet, tájkép)

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit, tudjon azok segítségével egyszerű és bonyolult testcsoportokat ábrázolni. Legyen képes a színdinamikai ismeretei felhasználásával önálló képek elkészítésére. Ismerje és tudja alkalmazni önálló munkáinál a plasztikai szabályokat, negatív-pozitív formákat.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Az évfolyamra előírt tananyag elsajátítása legalább minimum szinten az előírt óraszám teljesítése.

A félévi és év végi vizsga letétele (vizsgakiállítás, vizsgaelőadás), mely alól mentességet csak vizsgaszabályzatban foglaltak szerint lehet adni.

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

Alapfok 6. évfolyam évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Tananyag

Témakör: Az általunk készített tanítási program a hatodik évfolyamban folytatja, és részben befejezi az ember és az őt körülvevő természet, a közvetlen környezet, a lakóhely vizuális megismerését helyezi a vizsgálódását. A tanulók megfigyelik, és vizuális eszközökkel feldolgozzák a szülőföld tájait, éghajlatát és állatvilágát. Feltárják a lakóhely történetét, hagyományait. Foglalkoznak a természetvédelem és műemlékvédelem fontosságával. Elemzik a település szerkezetét, a földrajzi, gazdasági körülmények által meghatározott közlekedés, kereskedelem, idegenforgalom, turizmus jelentőségét. Segítünk megértetni az emberi közösségek, a család szerepét, a közösségi és családi ünnepek jelentőségét, az egészséges életmód, a szolgáltatások, a kultúra és a tanulás fontosságát. A tanulók rajzos feldolgozásokkal mutathatják be a környék növény- és állatvilágát, a kézművesség, az építészet és az öltözködés hagyományait. Elemezhetik a környék formáit, tárgyait, magyarázó rajzokkal, folyamatábrákkal szemléltethetik a környezet változásait. Tájékoztató táblákat, információs jeleket, útvonalrajzokat, térképeket, plakátokat készíthetnek. Kertet, parkot, épületeket, bútorokat, berendezéseket, tárgyakat, öltözeteket, jelmezeket tervezhetnek. Tájképeket, csendéleteket, életképeket festhetnek. Illusztrálhatnak; karikatúrákat rajzolhatnak; képsorokat, könyvborítókat tervezhetnek; diákújságot szerkeszthetnek.

Feladatok:

Ismertesse meg a tanulót a tananyagban szereplő képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatával.

Fejlessze a tanuló rajzi-, képi és plasztikus nyelvét, a kreativitását, véleményformáló igényét és képességét, művészetek iránti érdeklődését.

Ösztönözzön síkban és térben alkotások önálló létrehozatalára, múzeumok, kiállítások látogatására, társművészetek befogadására.

Készítsen fel a művészeti alapvizsgára.

Természeti formák a külső nagy térben, nézőpont, szemmagasság és a látvány viszonya. A formák rendje, közel-távol, takarás. Részformák és kapcsolódásaik.

Két-három tagoltabb természeti forma térbelisége, vázolás, a rajz építése, fejlesztése.

Összetett üreges természeti formák belső szerkezete

Plasztikus felületjátékok, hajlított és hajtogatott papírlapokkal.

Geometrikusformák térbeli mozgása.

A fény-árnyék formakifejező szerepe, a forma minőségének értelmezése.

A művészeti anatómia feladat szerinti ismerete.

A fabábu statikus és dinamikus beállításnak rajzai.

Nézőpontváltás

Természeti formák és drapériák együttes megjelenítése, kompozícióba rendezése

Nézőpontváltás

A kompozíció és a látványábrázolás szempontjai

Festés, rajzolás (tempera, akvarell, pasztell, ceruza, kréták, toll, szén)

A portré

Portré készítése élő modellről

Szerkezeti és arányrend

A fej mozgásban

Nézőpontváltások, tónusos ábrázolás (képi igénnyel)

Az emberi alak

Alak vázolása, arányai, térbeli helyzetének, mozgásának felismerése és feldolgozása

Kroki, szerkezeti rajz, résztanulmányok (kéz és láb)

Rajzi, plasztikai munkák

Játék a műalkotással (összevetések)

Impresszionizmus, századelő, törzsi kultúrák, fauve, a XX. századi izmusok, avantgarde, neo-avantgarde

Játék a műalkotásokkal (belenyúlás, átalakítás, montázsok)

A megismert művészettörténeti korszakok kreatív feldolgozása képi, plasztikai eszközökkel

Szintézis – Mestermunka

Önálló alkotás létrehozása személyes vagy irodalmi élmény alapján tetszés szerinti technikával az eddig megismert képzőművészeti témák, feladatok és technikák segítségével.

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje és használja a jártasság szintjén a képi, plasztikai, grafikai technikák alapelemeit.

Sajátítsa el és használja az ábrázolási konvenciók alapformáit.

Legyen képes önállóan a klasszikus emberábrázolás szabályainak alkalmazására (képi, plasztikai feldolgozás).

Ismerje a művészettörténet nagy korszakait, legyen jártas a műalkotások elemzésében.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Az évfolyamra előírt tananyag elsajátítása legalább minimum szinten az előírt óraszám teljesítése.

A félévi és év végi vizsga letétele (vizsgakiállítás, vizsgaelőadás), mely alól mentességet csak vizsgaszabályzatban foglaltak szerint lehet adni.

7.4.6. TÉMAKÖRÖK, TARTALMAK, CÉLOK, FELADATOK, KÖVETELMÉNYEK A TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMAIN

A továbbképző célja:

A korábbi években megszerzett tudás – illetve a műhelymunka során – elsajátított technikai és formai eszközök széles körű alkalmazása, az ezekben való jártasság elmélyítése a tanulók számára.

A továbbképző évfolyamain a rajzi, színbeli, illetve sík- és térbeli tevékenységek széles körű alkalmazása, gyakorlása lehetőséget adhat a tanulóknak a teljesebb önkifejezésre és a szakírányú továbbtanulásra.

A továbbképző feladatai:

- az önálló alkotómunka elemeinek kialakítása, azok sokrétű használata,
- a látványértelmezésben szerepet játszó tényezők tudatosítása,
- a látás és látványértelmező képesség, a megjelenítő képesség, a kompozíciós készség, az elvont gondolkodás (absztrakció és elvonatkoztatása, redukáló képesség) és az elemző képesség fejlesztése,
- jártasság kialakítása a térábrázolásban és a geometria alapelemeiben, valamint az anatómiai ismeretekben,
- az egyes festői és szobrászi technikák, valamint a médiaművészet megismertetése, alkalmazása,
- a művészettörténet nagy korszakainak, s azok ismeret alapján levonható tapasztalásoknak, összevetéseknek tárgyilagos, elemző ismerete.
- A tanuló a továbbképző végén ismerje:
- a vizuális nyelv kifejezőeszközeit,
- azok jel-, és jelentszerét,
- a sík és térábrázolás szabályrendszerét,
- az ábrázoló geometria alapelemeit,
- a rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolás leggyakrabban használt eljárásait,
- a médiaművészet (film, videó, animáció) kifejezőeszközeit és azok jelrendszerének alapjait,
- a képi konvenciók, a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az anatómia alapvető törvényszerűségeit és azok ábrázolási konvencióit,
- a művészettörténet nagy korszakait,

Legyen képes:

- a tanár által önállóan kijelölt témák (korrektúra segítségével történő) feldolgozására,
- a művészeti alkotómunka különböző elemeinek egyidejű alkalmazására,
- sík- és térbeli művek létrehozására,
- konkrét és elvont képi és plasztikai gondolatok megjelenítésére,
- a látvány, illetve a képi megjelenítések elemző értelmezésére, sokrétű feldolgozására (tanári segítséggel),
- a nagy művészettörténeti korok eredményeit saját alkotómunkája során felhasználni.

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

Továbbképző 7. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A 7-10. évfolyam lényegét az alkotó és a stúdium jellegű feladatok váltakozása adja. A 7. évfolyamban a tananyag egy jelentős része az előző években megismert és alkalmazott rajzi, festési és mintázási alaptermék alkalmazását és azok továbbfejlesztését tartalmazza.

A síkbeli és térbeli ábrázolás és kifejezés eszközrendszerének az önálló alkotófolyamatok megismerése és alkalmazása fontos feladata ennek az évnak.

Az egyes feladatokra tervezett időmennyiség az adott téma időigényességét jelzi, de csoportra vagy egyénre méretezve átrendezhető.

Feladatok a térre – síkban:

Rajzolt és festett belső terek – a perspektíva törvényei szerint

Teremsarok, táj az ablakon át, beállított interieur rajzolása, festése

A felületek és formák változatos megjelenítése – kiemelések és tónusozások

A perspektíva érzékeltetése vonalakkal

Szerkezeti rajz, tónusos rajzszénnel, pittel, pasztellal, akvarell

Az elkészült tanulmányok feldolgozása: tollrajz, színespapír-kollázs és grafikai lapok (linó-, papírmetszet) formájában

Feladatok a térre – térben:

A külső és belső tér ábrázolása egyszerű térbeli elemek segítségével

Agyagszobor, agyag plakett készítése a mintázás alapelveinek – formaépítés, arányok, térbeliség, pozitív-negatív formák – szemléletes megjelenítésével

Javasolt szemléltetés:

Nagy István, Ferenczy Károly, Ferenczy Béni, Barcsay, Bonnard, Vuillard, Schaár Erzsébet

Feladatok a térre:

A drapéria

Szerkezeti és tónusos rajzok, kevert anyagokkal való ábrázolás (rajz és akvarell, szén és pasztell) a drapériamozgásban

A szálló drapéria, mint téma

Fotó készítése drapériáról és annak megfestése

A drapéria, mint plasztikai elem, takarások és díszítések

A drapéria, mint jel

Fríz mintázása, gipszfaragás drapéria motívum után, gipszöntések drapériáról

Javasolt szemléltetés:

Caravaggio, Barcsay, Manzu, Christo, Giacometti

A portré:

Egyszerű szerkezeti rajzok, a formák felismerése az árnyék váltakozásakor az arcon, bevilágítási feladatok, fej, rekonstrukció koponya alapján és szerkezeti ismeretek (pl.: a Magyar Nemzeti Múzeum koponyából történő rekonstrukciós szobrainak vizsgálata)

Koponya ceruzarajza

A portré, mint karakter, karikatúrák és krokik készítése modell alapján, vonalas rajz – önarckép

Portré készítése, koponya mintázása

Gömb, mint térbeli probléma – mintázás

Osztott gömb, gömbszeletek egymásra mintázása

Portré gipszszel való mintázása, a fej rajza és mintázása különböző nézetekből

Javasolt szemléltetés:

reneszánsz portrék, Cézanne festmények, római portrészobrok, Melocco, Barcsay, Picasso, Schaár, Modigliani, Brancusi, Chuck Close

Rajzi és plasztikai tanulmányok „segédanyagai”:

Vázlatok készítése

A vonallal való rajzolás módozatai pontozott, rácsozott, satírozott rajz és foltképzés, (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével) vonalhálós rajzolás, faktúrák, a mintázásban testrészek, fejrészek rajzolása és mintázása, esetleg gipszöntvény alapján

Fotóhitelességű és expresszív résztanulmányok, krokik

Javasolt szemléltetés:

Dürer, Rembrandt, Székely Bertalan, Escher, Ferenczy Béni, Picasso, Lautrec.

Ábrázolás és szerkesztés:

A perspektíva és egyéb ábrázolási konvenciók és felhasználások a művészi ábrázolásban

Gyakorlatok a kétpontos perspektívával, a kavallieri axonometria és a Monge szerkesztéssel

Vonal a térben – fém, spárga és üvegplasztikák

Javasolt szemléltetés:

Escher, építészeti rajzok, tervek

Nagy méret, kis méret:

A korábbiakban feldolgozott témák, tanulmányok egyéni vagy csoportos módon történő megfestése, megrajzolása nagy méretben (csomagolópapír, A0 rajzlap), illetve kisméretű kartonra (A4 méret) minimumkövetelmény

A tanuló legyen jártas a vizuális nyelv kifejezőeszközeinek alkalmazásában. Ismerje a sík és térábrázolás szabályrendszerét; a rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolások leggyakoribb formáit; az ábrázoló geometria és a szerkesztő térábrázolás szabályait. Legyen jártas a látvány, illetve annak képi megjelenítésének értelmezésében, a sík és térbeli művek önálló alkotó létrehozásában.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Az évfolyamra előírt tananyag elsajátítása legalább minimum szinten az előírt óraszám teljesítése.

A félévi és év végi vizsga letétele (vizsgakiállítás, vizsgaelőadás), mely alól mentességet csak vizsgaszabályzatban foglaltak szerint lehet adni

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

Továbbképző 8. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A 8. évfolyam feladatai és komponálás, az önálló munkaszervezés, beállítás-elkészítés és a feladatok korrektúra mellett való többértelmezésű feldolgozása körül rendeződnek.

A tanulók jártasság szinten kell, hogy ismerjék a tárgyi világ és annak vizuális leképezése során előforduló eljárási fázisokat, a szakmai, technikai megoldások között önállóan tudjanak választani.

Fontos célkitűzési az évnek az egyéni korrektúrával történő fejlesztés, melynek során az alkotómunka egyes fázisai a tanulók számára is markánsan kirajzolódnak.

A tanulók az év során bejárhatják a stúdium jellegű feladatmegoldásoktól az egyedi témaválasztásokon keresztül a kreatív képzőművészeti tevékenységek, feldolgozások sorát.

Az adott témaegységekre előirányzott óraszámok a csoport képességeinek és a haladás irányának megfelelően alakíthatók.

Az alak:

Krokik az állatkertben vagy vázlatok háziállatokról

Krokik csoporttársakról, álló, fekvő és mozgó alakok

Rajz, agyag és viasz krokik, tus és pácvázlatok

Csontváz rajza

Körberajzolások, tükörrajzok, fotók egymásról, azok rajzban történő átdolgozása, kollázsok és montázsok emberi alakok átalakításával, emberi alakrészletek rajzainak összeillesztése, fotószekvenciák emberek mozgásáról

Javasolt szemléltetés:

Izsó M., Muybridge, D. Hockney, Rodin, Holbein, Dürer

Figura a térben:

Beállítás interieurben, a figura és tér viszonya a fény-árnyék változásaiban

A geometrikus tér és a szerkesztett árnyék figurával, arányproblémák, agyagban mintázott figura épített térben, ülő és álló figurák külső és belső térben, plain air és embercsoport

Javasolt szemléltetés:

Szinyei M., Degas, Monet, Schaár E., Caravaggio, El Greco, Csernus T.

Átváltozások:

Az eddig készített munkák feldolgozása más anyagokkal, más méretben

Új beállítások szokatlan megvilágítási effektekkel

Plasztikai munkák szokatlan – talált – anyagokkal

Egy feladat sokféle megoldása, variációk anyagokra, stílusokra

Javasolt szemléltetés:

M. Ernst, Picasso, Ensor, Dali, Duchamp

Változatok művészettörténeti alkotásokra:

Másolatok készítése, hagyományos festészeti, plasztikai és grafikai eljárásokkal, belerajzolások, átfestések, stílusparódiák, híres festmények megmintázása, méret- és elemváltoztatások

A természetben:

Vázlatok és festmények készítése a természetben

A plain-air-ben való munka megismerése

Grafikai művek készítése vonalrajztól a lavírozott tusig

Az akvarell és a gouache. Fotózás a természetben

Fotóséták

Javasolt szemléltetés:

A barbizoni iskola alkotásai, a nagybányaiak, a szolnoki és a szentendrei művész-telep műveiből

A szerkesztett és az illuzórikus tér:

(Látszat és valóság)

A perspektíva csapdái, kvázi-terek készítése – tükörobjektek, díszlettervek egy megadott műhöz, egy ismert, pl. reneszánsz belső tér (festményháttér) megépítése makettben, megszerkesztése rajzban

Javasolt szemléltetés:

Díszlettervek, építészeti alkotások, Bachmann G., H. Hollein

Minimumkövetelmény

A látványértelmezésben szerepet játszó tényezők (fény-árnyák, folt, elrendezés, stb.) tudatos alkalmazása az alkotó munkában.

A megjelenítés intenzitásának befolyásolása az önálló tevékenységekben.

A vizuális nyelv jelentésrendszerének ismerete, elemző képesség.

Az anatómia alapvető törvényszerűségeinek ismerete.

A képi konvenciók ismerete.

A rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolás leggyakrabban használt eljárásaiban való jártasság.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Az évfolyamra előírt tananyag elsajátítása legalább minimum szinten az előírt óraszám teljesítése.

A félévi és év végi vizsga letétele (vizsgakiállítás, vizsgaelőadás), mely alól mentességet csak vizsgaszabályzatban foglaltak szerint lehet adni.

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

Továbbképző 9. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A 9. évfolyam tananyaga átmenetet képez a 8. és 10. évfolyam elemző és alkotó újra-értelmező feladatai között.

Megjelennek az átírással, az alkalmazott feladatokkal kapcsolatos tevékenységek, miközben egyre hangsúlyosabbá válik a korrektúra nélküli munkavégzés kialakítása, a művészettörténeti, néprajzi ismeretek alkalmazása, beépítése a saját alkotásokba.

A vizuális kommunikáció alaposabb megismerése, illetve a mozgókép bekapcsolása a tevékenységkörökbe a korszerű képzőművészeti szellem kialakítását segítheti elő.

Átírás és alkalmazás:

Természet utáni tanulmányok átírása különböző grafikai technikákkal (tus, fotográfia, papírmetszet, linómetszet)

Tervezési feladatok alkalmazott grafikai munkákra

Plakátok, naptárak, arculatok tervezése

Arcátírások, arcfestések, díszítő ábrázolások a testen, testfestés, tetoválás
Smink és karakter, jellemző arcok egy színházi előadás szereplőinél.

Javasolt szemléltetés:

Tetoválások, törzsi maszkok, ausztrál bennszülöttek testfestései, japán színész-álarcok, fotográfia, linómetszetek, (Nolde, Kirchner) plakátok különböző korokból

Játék a színekkel:

Színsorok készítése és alkalmazása szabadon választott témára

Színperspektíva és alkalmazása a korábban elkészült művek felhasználásával

Színviszonylatok érzékeltetése – fehér kép, fekete kép – készítése

Monokrómia, monotómia, egyszerű sorozatok festése

Javasolt szemléltetés:

A színoid rendszer, a Bauhaus színtani dokumentumai, Károlyi Zs., P. d. Francesca festmények

A térplasztika:

Szobortervek külső környezetben

Formatanulmányok kövekről

Absztrakt formák

Természetes formák

Kút terv

Figura és természeti forma (pl.: növény, szikla) kapcsolata a plasztikában

Különböző anyagok felhasználása térplasztikai munkákhoz

Javasolt szemléltetés:

Moore, B. Hepworth, Borsos M., Serre T. Cragg

A filmvilág:

Filmtervek készítése adott témára:

- a kompozíció gyakorlása
- a kivágás
- montázs megismerése
- önfilm készítése videokamerával, vagy S-8 kamerával

Javasolt szemléltetés:

BBS filmek a 60-as 8-as évekből, Maurer, Erdély M.

A műalkotás, mint korélmény:

Játékos feldolgozás különböző stílusú képzőművészeti alkotásokkal

Szobrok megfestése, festmények megmintázása stílusparódiák

Alkotások készítése különböző eszközökkel, különböző stílusokban

Műalkotásmontázsok, anakronisztikus részletek beépítése a műalkotásokba

Népművészet és természet:

Népművészeti alkotások és azok anyagainak feldolgozása, természet közeli technikák (fazekaság, szövés, fonás, kosárfonás) beépítése alkotásokba

Ismerkedés a magyar népviselet- és tárgykultúrával

Javasolt szemléltetés:

Népművészeti alkotások, anyagok és technikák, Samu Géza, Schéner Mihály „Fáskör” művei.

Minimumkövetelmény

Az elvont gondolkodás (absztrakció, redukáló és átíró képesség) kialakítása és gyakorlati alkalmazása.

Az elemző képesség jártasság szinten történő alkalmazása.

Az ábrázoló geometria és alkalmazásának ismerete.

A vizuális kommunikáció jel- és jelzésrendszerének alkalmazása.

Az önálló alkotómunkára való törekvés kialakítása és gyakorlása.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Az évfolyamra előírt tananyag elsajátítása legalább minimum szinten az előírt óraszám teljesítése.

A félévi és év végi vizsga letétele (vizsgakiállítás, vizsgaelőadás), mely alól mentességet csak vizsgaszabályzatban foglaltak szerint lehet adni.

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

Továbbképző 10. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A tananyag a 10. évfolyamban természetesen az utolsó három évben megismert és megtanult eljárások összefoglalása.

A tanulók ebben az életkorban már képesek önálló módon megszervezni alkotó tevékenységüket.

Az ismétlődő jellegű feladatok egy-egy összefoglaló munkában is megjeleníthetők (erre tesz javaslatot a tantervi program is), de sok kisebb feladat megvalósítására is mód nyílik.

Egyetlen új témakör a médiaművészet megismerése, videó, számítógép használata a képzőművészeti kultúrában.

Feladatok a festészeti alapismeretek összefoglalására:

Szabadon választott témában tempera vagy olajfestmény készítése, színtervekkel és rajzi tanulmányokkal együtt nagy méretben (portfólió az alkotási folyamatáról)

Feladatok a szobrászati alapismeretek összefoglalására:

Szabadon választott anyaggal (gipsz, agyag, fa, vas) köztéri szoborterv elkészítése szobrászárvány használatával

Tervrajzok, esetleg a mű elhelyezését imitáló fotómontázsok mellékelésével (portfólió a készülő szobor munkafázisairól)

Feladat a grafikai technikák alapszintű ismereteinek összefoglalására:

Egy alkalmazott, vagy sokszorosított technikájú grafikai lap készítése szabadon választott témában, előkészítő vázlatokkal együtt (portfólió a készítés folyamatáról, az esetleges felhasználási módokról – könyv, naptár, prospektus...)

Reklám:

A tömegkommunikációs eszközök, sajtó, Tv, rádió működésének megismerése (tájékozódás szintjén)

Egy reklámkampány vizuális elemeinek megszervezése (arculat, riportok, kisfilm) tervezési szinten

Javasolt szemléltetés:

Reklámfilmek és szövegek a tömegkommunikációs csatornákról

Médiaművészet:

Alapszintű ismeretek elsajátítása a videós és számítógépes grafikai, művészeti kifejező módokban

Rövid videós önfilm (önportré) készítése, ehhez számítógépes feliratok, szövegsorok és egyéb grafikai anyagok tervezése és kivitelezése

Javasolt szemléltetés:

Video művek – Bódy G., Révész L. L.

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje:

- a vizuális nyelv kifejezőeszközeit,
- azok jel- és jelentésrendszerét,
- a sík és térábrázolás szabályrendszerét,
- az ábrázoló geometria alapelemeit,
- a rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolás leggyakrabban használt eljárásait,
- a médiaművészet kifejezőeszközeit és azok jelrendszerének alapjait,
- a képi konvenciók jelentéshordozó elemeit,
- az anatómia alapvető törvényszerűségeit és azok ábrázolási konvencióit,
- a vizuális nyelv kommunikációs eszközrendszerét,
- a művészettörténet nagy korszakait.

A tanuló legyen képes:

- a tanár által, vagy önállóan kijelölt témák önálló (korrektúra segítségével történő) feldolgozására,
- a művészeti alkotómunka különböző elemeinek egyidejű alkalmazására,
- sík- és térbeli művek létrehozására,
- konkrét és elvont képi és plasztikai gondolatok megjelenítésére,
- a látvány, illetve az abból történő absztrakció elemző értelmezésére, sokrétű feldolgozására (tanári segítséggel),
- a művészettörténeti korszakok megismert értékeit kreatív módon alkalmazni, adaptálni saját alkotómunkájukban.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Az évfolyamra előírt tananyag elsajátítása legalább minimum szinten, az előírt óraszám teljesítése.

A félévi és év végi vizsga letétele (vizsgakiállítás, vizsgaelőadás), mely alól mentességet csak a vizsgaszabályzatban foglaltak szerint lehet adni.

A MŰHELYMUNKA PROGRAMJA, CÉLJA, FELADATAI

A festészet műhelymunka célja, hogy a tanuló ismerje meg:

- azokat az anyagokat és eljárásokat, amelyek a festői munka legfontosabb elemei
- a szinten egyes alapvető problémáit s azok alkalmazását a festészetben,

- a festészeti technikákat, kifejezési (nyelvi) eszközeit,
- a szín és fény alapvető összefüggéseit,
- a sík és a szín, a tér és a szín látványban és alkotásban jelentkező összefüggéseit,
- a legkorszerűbb festészeti eljárások alapjait,
- a festészet határát kitágító képzőművészeti eljárásokat.

A festészet műhelymunka feladata, hogy a tanuló:

- sajátítsa el a festészeti technikákat, eljárásokat,
- szerezzon ismeretet a festészet, mint a képzőművészet egy műfaja jelentőségéről és történetéről.

A tanuló legyen képes:

- festészeti ismeretek elsajátításával az adott műfaj sokféleségében eligazodni,
- önálló alkotásokat készíteni

A MŰHELYELŐKÉSZÍTŐ TANTÁRGY TANANYAGA

MŰHELYELŐKÉSZÍTŐ

Alapfok 1-2. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Festésgyakorlatok, színkeverések. Megfigyelt természetben tapasztalt színvilág adaptációja. Elsődleges és másodlagos színek. Biztos színkeverési készség kifejlesztése, nagy időintervallumban végzett gyakorláson keresztül. Színtani ismeretek elmélyítése múzeumlátogatások alkalmával, tárlatértékelések során.

A természet színeinek megfigyelése. Zenei motivációs háttérben variációk a négy évszak színeire. Szabadtéri séták alkalmával színvázlatok készítése, a látvány jellemző foltrendszerének megfigyelése.

Játékos kalandozás a színek világában. Adott témákban festésgyakorlat keretében ismerkedés az eszközökkel (ecsetek ill. egyéb festék felhordására alkalmas eszközökkel), felületekkel (különböző papírokkal). Spontaneitás a festészetben: csoportos és egyéni impulzív festési gyakorlatok. Projektfeladat: egy saját élmény megfestése nagy méretben, vázlatkészítéssel.

Tematikus feladatok:

Festések kis és nagy méretben

Kisméretű tárgyak színeinek kiválasztása, megfestése kisméretű papírokon

Óriásképek, óriás tárgyak egyszínű és szín gazdag felületek megfestése nagyméretű papírokon.

Játék festett papírokkal

Kollázs készítése csoportos és egyéni spontán festési gyakorlatok (szemléltetés pl.: Matisse kollázsok) felhasználásával

A színes világ

Festésgyakorlatok, színkeverések főszínek, mellékszínek

Az elsődleges és másodlagos kevert színek

Színkeverési kísérletek papíron, palettán, vízben

Az ecset és a papír

Az eszközök ismerete és használata

Gyakorlatok festészeti eszközökre

Csíkhúzási versenyek

A tervezett kép

Egy saját élmény (kirándulás, sportesemény, ünnep, táj, kulturális esemény) megfestése vázlatkészítéssel nagy méretben

A természet színei

Variációk a négy évszak színeire és zenéjére

Festési gyakorlatok természeti megfigyelések (szabadtéri séta, csendélet)

A színhangulattal való festés módszere – színdominancia, színpreferencia egy-egy hangulat érzékeltetésére (szemléltetés: Leonardo, Bruegel, impresszionisták...)

Színkompozíciók

A szín ereje, a szín mélysége, a szín mozgása

Különböző kompozíciós változatok a színdinamika, a színkontraszt alapelemeire

Csoportos és egyéni feladatok temperával

Az ünnepek

A különböző ünnepek színvilágának megismerése, kifejezése (vízfestés)

Felület, forma, színekkel való kifejezése (szemléltetés: Chagall akvarell...)

Kis színtér

Papírból épített tér megfestése (szemléltetés: díszlettervek...)

Csoportmunka a színek térépítő szerepére

A MŰHELYGYAKORLAT TANTÁRGY TANANYAGA

MŰHELYGYAKORLAT

Alapfok 3. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Vázolások a szabadban. Gyors, könnyed festéstechnika elsajátítása. Az akvarell és a tus biztos használata. Internetes adatgyűjtés a festészet történetéből, technikai elemzések. Az adatgyűjtés reprezentálja a festészet festészettechnikai változásait, a használt anyagokban, eszközökben. Kitalált mesék rajzos történeteinek festése. A rajz és a festés egymás mellettségének értékelése. Ismerkedés a feketével, mint színnel: Szürke tónusoktól a feketéig, játék az árnyalatokkal.

Tematikus feladatok:

A fekete is szín

A fekete szín használata (a fekete szoba, a fekete tárgy)

a szürkétől a feketéig tartó árnyalatok kipróbálása tárgyak festése, árnyékok kialakítása során (szemléltetés: Boltansky, Kline, Hartung...)

A körvonal

A színek hangsúlyozása

A képi erővonalak kiemelése a körvonal segítségével

Tárgyak árnyékának körvonalai és színei

Kivágott formák beépítése, térbe helyezése (szemléltetés: Schiele, Klimt, Gauguin...)

A festészet története I.

A barlangrajztól a középkorig

A festészet festészettechnikai és történeti áttekintése

Anyagok, eszközök, megoldások az őskori, ókori és koraközépkori művészetben

A különböző korok festészeti megoldásainak példaként való felhasználása, alkalmazása

Vázlatok a szabadban

Akvarell és tusrajzok – színezett tusrajzok – a szabad térről

A gyors, könnyed festés technikájának elsajátítása (szemléltetés: Szőnyi, Ferenczy)

A festett rajz

A ceruzarajzok részleteinek, háttérének megfestése

A két technika egymás mellett élése

A ceruzarajz technikájának a festéshez való alkalmazása

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje a tónus, a telítettség, a színezettség fogalmát. Legyen képes ezeket a fogalmakat festői gyakorlatában alkalmazni, színárnyalatokkal dolgozni. Tudjon önállóan ecsetrajzokat készíteni, ismerje a tusrajz, az akvarell technikai sajátosságait. Legyen képes képzőművészeti alkotások színproblémáit felismerni, azokról saját szavaival beszélni.

MŰHELYGYAKORLAT

Alapfok 4. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Festészettechnikai gyakorlatok különös tekintettel a reneszánsz festészeti eljárásaira, természetes pigmentekkel színeket keverünk (hamu, korom, sárgaagyag, bodzavirág, bodzatermés stb.) Festészeti technika: pasztell technika. Ismerkedés az eljárással. A szárazfestés lehetősége, a festett pasztell minősége. Portré készítése a csoporttársról. Önarckép készítése tükörből, természetes fényben. Játék a „világossággal”, árnyékolt szobában különböző fényforrásokkal fény-árnyék viszonylatok létrehozása. A falfestészet: a reneszánszban és napjainkban. Freskó tervezése, színvázolással. Grafiti tervezés, színvázolással. Illusztrációs feladat a „János Vitéz” vagy más irodalmi mű, történet, tíz kisméretű illusztráció készítése. Játsszunk el a gondolattal: Kifesthetem kedvem szerint a szobámat. Előkészületben színvázlatok készítése.

Tematikus feladatok:

A sötétből a fényig

Kompozíciók készítése, amelyben a fény és árnyék színekkel kifejezhető

Megvilágított és nagyon világos színszoba, vagy színes dobozok mesterséges fényben (szemléltetés: Szikora T, Károlyi Zs. ...)

Ez én vagyok

A festett pasztell (szemléltetés: Rippl-Rónai, Nagy I.) jellemzői

Portré vagy önarckép készítése

A pasztell technika megismerése

A színek keverése

Egy kedves hely (szín szoba)

Régebbi vázlatok, vagy képzelet alapján egy színes tér megfestése, megépítése, berendezése – csoportmunkával

Illusztráció

Legalább 10 kisméretű illusztráció készítése irodalmi műhöz (pl.: Toldi, János Vitéz)

Az illusztráció technikája – rajzsorozat, ecset, toll, gouache (szemléltetés: Reich K, Chagall, Dali)

A rajz, ecset, toll, gouache technikájának elsajátítása

A festészet története II.

A reneszánsztól a romantikáig

A festészeti eljárások, technikák megismerése

A falfestészet

Az illuzionizmus

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje a 24-es színekör, a színek hőfokhatását, a fény-árnyék-szín összefüggéseit.

Ismerje és alkalmazza a gouache és pasztell technikák alapjait.

Használja tudatosan kompozícióiban az eddig tanult színproblémákat.

MŰHELYGYAKORLAT

Alapfok 5. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Ismerkedés más anyagokkal. Az anyag lehetőségeinek gyakorlása, kísérletek.

Textiltervek készítése. Az „én” egyéni lakásdísz, szőnyeg, tapéta stb. tervezése.

Látogatás (virtuális) a Nemzeti Galériában, kiemelt feladat Szinyei-Merse „majális” c. képének megfigyelése ill. vázolatainak tanulmányozása. A fenti témában beállítások készítése és erről digitális fényképezéssel dokumentáció készítése. Zenei motivációs háttérrel sorozatok készítése, szíkontrasztok, hideg-meleg komplementerek alkalmazásával.

Ismerkedés festészeti módszerekkel: A realizmustól a posztimpresszionizmusig.

Kalandozás az impresszionisták szakmódszertanában. Az „üde, élénk” festés gyakorlása. Kihasználva a műhelygyakorlatok lehetőségét, korrektúra mellett minél több egyéni hangzású kompozíció létrehozását kell motiválni.

Tematikus feladatok:

Két arckép

Zenére (pl.: Bartók, Sztravinszkij, kortárs jazz), színes alapra festékekkel, színes papírral, pasztellal színek alkotások készítése nagy méretben

Improvizációk és tervezett művek (szemléltetés: Klee, Soutine)

Kontrasztok

Bartók zenéjének inspirációjára kisméretű sorozatok, színes ragasztott képek készítése – szíkontrasztok, hideg-meleg komplementerek alkalmazásával (szemléltetés: Itten, Klee, Mondria)

A festészet története

A realizmustól a posztimpresszionizmusig

Elemzések a festés módszeréről, a színhasználatról, az anyagokról

A műteremfestészet és a plain-air

Reggeli a szabadban – avagy a majális

Szinyei-Merse képének „átfestése” beállítás után

Diakép készítés a beállításról, a dia kinagyítása és újra megfestése

A két mű összehasonlítása

Mostan színes tintákról álmodom

Nagyméretű színes tus és filctollrajzok, dekoratív, díszletjellegű (függönyszerű) megoldások – textiltervek készítése (szemléltetés: magyar textilművek)

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje és tudja alkalmazni a szín modulációkat, a színkontrasztokat, a szín önkontrasztot, a hideg-meleg kontrasztot, a komplementer kontrasztot, a lokál és valór színeket.

Legyen képes önállóan nagyobb méretű, több tárgyat magában foglaló, színes kompozíció tervezésére és kivitelezésére.

MŰHELYGYAKORLAT

Alapfok 6. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Alapozó szakaszunk utolsó évében összegezzük a tananyagban szereplő festészeti eljárásokat, szín és fény alapvető összefüggéseit, a szintan tananyaghoz kapcsolódó kérdéseit, a legkorszerűbb festészeti eljárásokat.

Fejlesszük a térlátását, technikai tudását, kitartását, kommunikációs képességeit, akaraterejét, alkotókedvét. Ösztönözzük az önálló alkotás létrehozását, múzeum és kiállítás látogatását. Felkészülünk a művészeti alapvizsgára. Képessé tesszük az önálló tervezési munkára a tanulót. Ismerje a festészeti fázisok módszertanát és a klasszikus falfestészeti eljárásokat. Használja tudatosan a szintan általa megismert fogalomköröit. Tudja értékelni saját és társai alkotásait. Legyen képes értelmezni a tanult festészet történetből megismert alkotásokat. Elméleti ismerkedés a freskó és a sgraffito technikával.

Gipsz alapon secco készítése. Mozaikrakás gipszöntéssel.

Tematikus feladatok:

A secco és a mozaik

A dekoratív (murális) festészet egyes technikáinak megismerése

Mozaikrakás gipszöntéssel, gipsz alapú secco készítés

Elméleti ismerkedés a freskó és sgraffito technikával (szemléltetés: bizánci mozaikok, reneszánsz és manierista freskók, seccok)

A festészet története IV.

A XX. század a századelőtől Matisse haláláig

A megújuló festészet, a Bauhaus, a festészet új útjai

A „mestermű”

Az eddigi ismeretek szintézise önálló nagyméretű festmény készítésével

A munkához rajzi, szín és írásos vázlatokat (portfoliót) kell mellékelni, a téma és a technika szabadon választott

Mestermű elkészítésével bizonyítani a tanult ismeretek tudatos alkalmazásának képességét.

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje és tudja alkalmazni az előző években a műhelymunka során elsajátított ismereteket.

Legyen képes önálló tervező munkára. Tudjon dekoratív, illusztratív vagy tanulmányoszerű (beállítás utáni) festményeket készíteni. Ismerje a freskó, secco, sgraffito technikai alapelemeit.

Használja tudatosan a színtan általa megismert fogalomköréit (keverések, színdinamika, kontraszthatások).

Legyen képes elemezni a festészet történetének a XX. század közepéig terjedő időszakát, annak jelentős alkotásait, a képzőművészet (festészet) kifejezéseivel megfogalmazni elemzésének tárgyát.

Legyen ismerete az alkotó folyamatok szakmai és lelki tényezőiről. Tudja és ismerje fel (kritikusan és önkritikusan) saját és tárai alkotásainak erőnyeit és hibáit.

KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOK ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanuló az alapfok végén ismerje:

- a hagyományos festészeti technikákat,
- a technikák alkalmazásának módjait,
- a festészet történetének nagy korszakait,
- a festészeti technikák határeseteit (pl.: montázs, kollázs, manipulált fotó, festett sík-plasztikák),
- a fotó, film, videó, számítógép színalkotó és –visszaadó szerepét,

Legyen képes:

- a megismert festészeti technikákkal műveket készíteni,
- figurákat, tájakat, tárgyakat ábrázolni,
- vázlatokat készíteni és azok után festményeket alkotni,
- síkban és térben, beállítás után és szabadon festményeket készíteni,
- a festészet határeseteit jelentő műveket (montázs, kollázs, fotómanipuláció, computer grafika) alkotni,
- véleményt alkotni a festészet történetének jelentős műveiről.

MŰHELYGYAKORLAT TANTÁRGY TANANYAGA A TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMAIN

MŰHELYGYAKORLAT

Továbbképző 7. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Ebben az évfolyamban tanulóval a tananyagban szereplő festészeti eljárásokat, szín és fény alapvető összefüggéseit, a színtan tananyaghoz kapcsolódó kérdéseit, a legkorszerűbb festészeti

eljárásokat ismertetjük. Fejlesszük a hallgató térlátását, technikai tudását, kitartását, kommunikációs képességeit, akaraterejét, alkotókedvét látogatásra. Biztonsággal használja a tanuló a szinoid rendszerét.

Foglalkozzon a színek érzelmeket alakító hatásaival. Ismerje a tanulmányoszerű portré és csendélet, valamint tájfestés néhány festészeti problémáját. Tanítjuk a beállítások a műteremben. Készítünk csendéletet és portrét, mint kompozíciós gyakorlat közben. Megvilágítási problémák értékelése. Színek derítése. Színtanok összehasonlítása, színek tudományos értékelése, fizikai jellemzésük. Projektfeladat, plakátkészítés tetszőleges témában. Teljes portfólió kidolgozása.

Tematikus feladatok:

A beállítás I.

Csendélet illetve portré beállítása a műteremben

Megvilágítási problémák, fényviszonyok elemzése

A színek derítése

A drapéria, a tárgy, a tér színbeli viszonyai

Vázlat és nagyméretű festmény készítése (szemléltetés: Caravaggio, Cézanne, Morandi, Csernus T.)

A beállítás II.

A tárgy (portré) feldolgozása, átírása más anyagokkal

Különböző művészeti stílusokkal (pl.: barokk, impresszionista, expresszionista, szürrealista) stílusgyakorlatok

A plakát

Tetszőleges reklámtéma feldolgozása színdinamikai szempontok alapján

A színek hatása, a színek információsegítő szerepe

A fotó és a szín egymásra hatása

Színes diakép készítése a munkáról, nagyítás (szemléltetés: lengyel, magyar plakátok, festett plakátos, gigantposztterek)

A színtan

A színek tudományos vizsgálata, a szinoid gömb

Szinoid készítés

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje, és gyakorlatban alkalmazza a színtani ismereteit a szinoid színeinek alapján, a színek érzelmeket alakító hatását saját festményein, az alkalmazott grafika és a szín reklámpszichológiai törvényeit és összefüggéseit, a tanulmányoszerű portré és csendélet valamint tájfestés néhány problémáját.

MŰHELYGYAKORLAT

Továbbképző 8. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Megismerkedünk a modern festészet határterületeit (kollázs, montázs, manipulált fotó). Legyen képes a tériség érzékeltetésére festészeti eljárással. Használja biztonsággal az olajfestés technikáját, ismerje alapjait. Ismerje a fotó és a számítógép színalkotó és visszaadó szerepét. Nagy időkeretben ismerkedés az olajfestés technikájának alapjaival. Biztonsággal ismerje az olajfestésben használt anyagokat (ecseteket, oldószereket, kötőanyagokat, eljárásokat, kereteket)

vakkereteket, alapozási eljárásokat). Tájfestési gyakorlatok a szabadban akvarellal és temperával.

Szemléltetés, Paál László festészete. Műtermi környezetben, interieurben elhelyezett figura megfestése. A személyes szín-tér. Lakótér tervezése, színes vázlatok készítésével, esetleg számítógépes grafika segítségével.

Tematikus feladatok:

A figura

Interieurban elhelyezett figura megfestése

Reflexek, megvilágítás, a drapéria árnyékai (szemléltetés: Bonnard, F. Bacon, Ferenczy K.)

A táj

Festés szabadban akvarellal, temperával

A kép befejezése, újrakomponálása, újraalkotása a műteremben a helyszínen készített saját fotók alapján (szemléltetés: Paál László, Mednyánszky, impresszionisták...)

Az olajfestés titka

Az olajfestés technikájának alapjai

A festés története, a vászon, a vakkeret, az ecsetek, az alapozás megismerése

A színes film

A színek játéka, a színek bizonyos irányokba történő eltorzítása, megváltoztatása

Színes fénykép, videó, számítógépes grafika készítése

A személyes szín-tér

Kis színes vázlatok tervezése lakótér színdinamikai megoldásához

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen képes önálló alkotó tevékenységre a festészet határterületein (kollázs, montázs, manipulált fotó). Tudjon véleményt formálni a festészet történetének jelentős alkotásairól; különböző anyagokkal színes alkotásokat létrehozni, azokat egyéniségének megfelelő tartalommal megtölteni.

Legyen képes figura megfestésére térben; tájkép festésére természetben, vázlatok alapján műteremben.

Ismerje a fotó, a film, a videó, ill. a számítógép színalkotó és visszaadó szerepét; az olajfestés technikájának alapjait.

KÖVETELMÉNYEK A TOVÁBBKÉPZŐ ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanuló ismerje:

- fogalmát, műfaját, szerepét, jelentőségét, alkalmazási lehetőségeit,
- a legjelentősebb alkotásait, alkotóit, műhelyeit,
- a fejlődés szakaszait, technikai vonulatait,
- az anyagalkatás eszközeit, eljárásait, technikai műveleteit,
- a felhasználás, feldolgozás, bemutatás lehetőségeit,
- a formázás, díszítés módjait,
- az anyag, forma, funkció összefüggéseit,
- a festészet technikai eljárásait,
- a technikai eljárások alkalmazását különböző feladatokban,
- a kompozíció törvényeit,

- a kompozíció törvényeit,
- a szabadon értelmezett, de a festészet műfaját nem meghaladó eljárásokat (videó-festészet, computer festészet),
- a színház és képzőművészet találkozását jelentő színpadi festészetet
- a festészettörténet nagy alkotásait,
- a festészetnek a művészettörténetben elfoglalt helyét,
- azokat a szakkifejezéseket, melyekkel egy festészeti alkotást jellemezhet, értelmezhet, elemezhet.

Legyen képes:

- önálló festészeti alkotások, festmények és színes dekoratív művek tervezésére és létrehozására,
- saját alkotó tevékenységének következetes nyomon követésére és dokumentum-tálalására (portfólió készítése),
- a megismert festészeti technikák változatos és szakszerű alkalmazására,
- önálló véleményformálásra saját és mások műveit illetően,
- véleményének szakszerű kifejezésekkel való interpretálására.

III. Záradékok

7. Jelen pedagógiai program érvényességi ideje

A pedagógiai program felülvizsgálatára – amennyiben arról jogszabály másként nem rendelkezik – 3 évente kerül sor.

A harmadik, kifutó tantervi rész, legkésőbb 2027. június 15-ig érvényes.

A pedagógiai program módosításának indoka pl.: a körülmények (személyi, tárgyi feltételek) megváltozása lehet.

A pedagógiai program módosításának szükségességéről nevelőtestület határoz.

A pedagógiai programban foglaltak betartása az intézményben a pedagógus munkakörben alkalmazottaknak kötelező.

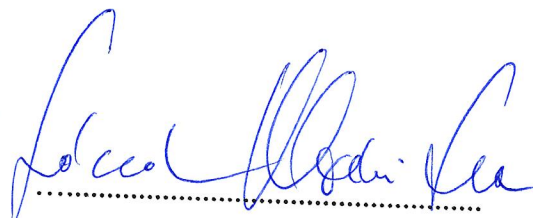
a.) A Pedagógiai Program 2024. szeptember 1-től lép életbe.

b.) A program érvényességi ideje 3 tanévre szól. A bevezetése felmenő rendszerben történt. Módosítása a nevelőtestület és a fenntartó egyetértésével lehetséges.

c.) Jelen Pedagógiai program életbelépéséhez a tantestület elfogadó határozata és a – szükség esetén – az igazgató jóváhagyása szükséges.

Legyesbénye, 2024. augusztus 26.

.....
igazgató

8. Záradékok

A Pedagógiai Programot a MANUALART Alapfokú Művészeti Iskola Diák Önkormányzatának képviselője megismerte, véleményezte és elfogadásra javasolja.

Legyesbénye, 2024. augusztus 26.

Putnoki Arabella

DÖK elnök

A Pedagógiai Programot a MANUALART Alapfokú Művészeti Iskola Szülői Munkaközössége megismerte, véleményezte és elfogadásra javasolja.

Legyesbénye, 2024. augusztus 26.

Honváti György Melinda

SZMK elnök

Az intézmény pedagógiai programját a nevelőtestület 2024. 08. hó 26. napján tartott ülésén jóváhagyásra javasolta.

Legyesbénye, 2024. augusztus 26.

A nevelőtestület meghatalmazása alapján:

[Signature]

Az intézmény pedagógiai programját az intézményvezető jóváhagyta.

Legyesbénye, 2024. augusztus 26.

[Signature]

igazgató

NYILATKOZAT

Mint a MANUALART Alapfokú Művészeti Iskola igazgatója nyilatkozom, hogy az intézmény elfogadott Pedagógiai Program a Fenntartóra többletköltséget nem rónak.

Legyesbénye, 2024. augusztus 26.

igazgató

A MANUALART Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programjában nem szerepel többlet-kiadást jelentő, a költségvetési keretet módosító tétel, így azzal a fenntartó egyetért.

Nyíregyháza, 2024. augusztus 26.

MANUALART ALAPÍTVÁNY
4467 Szabolcs, Szabolcsvezér u. 1.
Asz: 18819322-1-15
Banksz: 68800109-11073495

fenntartó

9. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógia program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola székhelyén az intézmény vezetőjénél,
- a telephelyi irodákban.

Megtekinthető továbbá elektronikus formátumban:

- az iskola honlapján, valamint,
- a Köznevelési Információs Rendszer (KIR) hivatalos oldalán, az adott intézménynél.

Legyesbénye, 2024. augusztus 26.

igazgató